

ACTIVITĂȚI DEDICATE CELEBRĂRII CENTENARULUI MARI UNIRI

CLUJ-NAPOCA
2018

Coordonatori

POMPILIA HERMAN

MIHAELA POPESCU

**ACTIVITĂȚI DEDICATE
CELEBRĂRII CENTENARULUI
MARII UNIRI**

Editura Casa Corpului Didactic Cluj

Cluj-Napoca 2018

Coordonatori: Pompilia Herman, Mihaela Popescu

Coperta și grafică: Iulia Crișan, Anca Simion

ISBN 978-973-8210-97-4

Editura Casa Corpului Didactic Cluj

Str. Septimiu Albini nr. 91,
400457 Cluj-Napoca

Tel/fax: 0264 593945

e-mail: ccd@ccdcluj.ro

<http://www.ccdcluj.ro>

Publicația cuprinde activități culturale și științifice dedicate sărbătoririi Centenarului Marii Uniri în centrele de documentare și informare și în bibliotecile școlare din județul Cluj, sub coordonarea Casei Corpului Didactic Cluj.

Responsabilitatea conținutului revine în exclusivitate autorilor.

Împreună în anul sărbătoririi Centenarului Marii Uniri

Prof.dr. Mihaela Popescu,
Director Casa Corpului Didactic Cluj

Obiectivul Casei Corpului Didactic Cluj, ca instituție conexă Inspectoratului Școlar Județean Cluj, este formarea continuă a personalului din învățământul preuniversitar, prin programe de formare continuă, activități cu caracter științific, metodic și cultural. Misiunea sa este de a promova inovația și reforma în educație, de a asigura cadrul pentru dezvoltarea personală și profesională a personalului din învățământul preuniversitar, în corelație cu standardele profesionale pentru profesiunea didactică, standardele de calitate și competențele profesionale, precum și în conformitate cu politicile și strategiile naționale în domeniul educației.

Sărbătorirea Centenarului Marii Uniri reprezintă pentru Casa Corpului Didactic Cluj o oportunitate și, în același timp, o prioritate a anului 2018, în sensul organizării unei serii de activități dedicate acestui eveniment, la care au participat angajații din învățământul preuniversitar din județul Cluj și care au avut ca scop abordarea educației elevilor în spiritul patriotismului și a mândriei naționale.

Având în vedere faptul că, pe lângă activitățile care susțin formarea continuă a cadrelor didactice, Casa Corpului Didactic Cluj are și rolul de a coordona metodologic cele 29 de centre de documentare și informare, precum și bibliotecile școlare din județul Cluj, echipa noastră a coordonat un proiect care și-a propus marcarea Centenarului Marii Uniri în Centrele de informare și documentare și în bibliotecile școlare din județul Cluj, prin activități științifice și culturale care abordează această temă, aducând în prim plan atât pagini de istorie, cât și patriotismul ca valoare aflată în atenția dascălilor.

Astfel, cadrele didactice, bibliotecarii, responsabili centrelor de documentare și informare, profesorii documentariști și elevii care au desfășurat pe parcursul anului 2018 astfel de activități, au realizat materiale pe care Editura Casei Corpului Didactic Cluj le-a cuprins într-un volum dedicat sărbătoririi Centenarului Marii Uniri. Toate acestea stau sub semnul patriotismului ca valoare morală, în înțelesul său de proiectare a patriei în conștiința umană. Sociologul clujean George Em. Marica (1904 – 1982) a analizat factorii constitutivi ai patriotismului (geografic, economic, istoric și psiho-social) și era de părere că „*Absolut indispensabil e factorul geografic, teritorial. Fără el nu sunt posibili nici ceilalți factori: nici cel economic (ne tragem subzistența dintr-un loc), nici cel istoric (istoria se petrece și ea pe un teritoriu și pe el sunt marcate urmele antecedenților noștri) și nici cel psihosociologic (ne*

atașăm de un loc sau de oamenii de pe un loc, iar comunitatea de neam, limbă, religie, obiceiuri n-ar fi posibilă fără acest fundament teritorial) “¹. Activitățile desfășurate în cadrul proiectului nostru au vizat toate aceste aspecte și credem că au reușit să îi apropie pe elevi de istoria națională și să le ofere o perspectivă clară și echilibrată asupra a ceea ce Președintele Academiei Române, prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, numește „cel mai important act politic al națiunii române“.

Ne dorim ca lectura acestui volum să fie un prilej de inspirație pentru toate cadrele didactice care înțeleg că au o mare responsabilitate în ceea ce privește formarea conștiinței morale a elevilor și care doresc să îi orienteze în devenirea lor ca oameni ai cetății.

¹ George Em. Marica, *Despre patrie*, Tipografia „Dacia Traiană”, Sibiu, 1942, p.15.

Centenarul Unirii din perspectiva CDI

Prof. documentarist Mihaela TURCU,
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Cluj-Napoca

Motto: „Privim la înfăptuirea unității noastre naționale ca la un triumf al libertății românești!”
(Iuliu Maniu)

De ce sărbătorim Centenarul Marii Uniri? Ce înseamnă Centenarul Marii Uniri? Mai este interesant pentru elevii zilelor noastre momentul istoric de la 1918? Cum să facem să le stârnim și astăzi curiozitatea și interesul pentru trecutul istoric național?...etc.

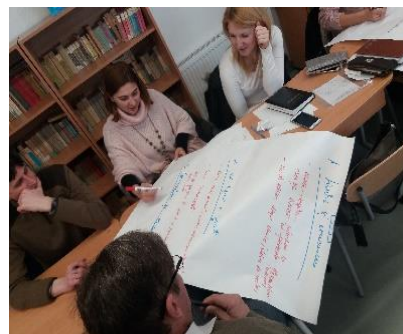
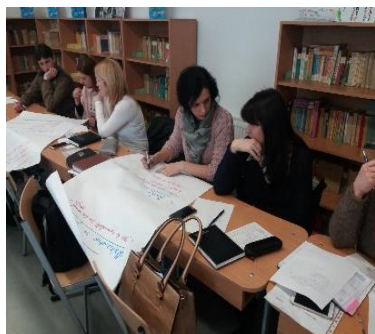
Acestea sunt câteva dintre întrebările care au constituit punctul de plecare al unei dezbateri între profesorii documentariști, documentariștii, bibliotecarii și responsabili CDI din județul Cluj participanți la activitatea de cerc metodic de la începutul acestui an, denumită sugestiv *Centenarul Unirii din perspectiva CDI*. Discuțiile au urmărit crearea și implementarea unor strategii eficiente de stimulare a curiozității intelectuale, de cultivare a spiritului civic, de cunoaștere a valorilor istoriei naționale în rândul elevilor și de conștientizare a rolului Marii Uniri în dezvoltarea României moderne. Ținând cont că anul 2018 se distinge prin aniversarea a 100 de ani de la Marea Unire, s-a considerat necesar ca în fiecare CDI de la nivelul județului Cluj să fie incluse în Planul managerial serii de activități tematice prin care să fie marcat Centenarul Marii Unirii.

Ca structură info-documentară, CDI permite elevilor realizarea unui demers conștient și coerent de cercetare pe această temă (demers ce respectă toate etapele specifice, de la identificarea corespunzătoare a resurselor până la selecția, prelucrarea și redarea informației) și oferă posibilitatea de a alege tipul de activitate în care să se implice (activități științifice, cultural-artistice, proiecte inter/transdisciplinare, dezbateri, întâlniri cu personalități, activități de valorizare a patrimoniului cultural etc.). Se urmărește astfel formarea și dezvoltarea cât mai multor competențe info-documentare ale elevilor, reactualizarea memoriei colective privind locurile, evenimentele și personalitățile care au contribuit decisiv la înfăptuirea acestui deziderat al românilor, cultivarea valorilor cetățeniei active și, nu în ultimul rând, revitalizarea sentimentului patriotic și a identității naționale în rândul elevilor. De altfel, prin aceste activități elevii devin ei înșiși părtași la istoria națională a României, sunt purtătorii valorilor și tradițiilor românești și pornesc în viață cu fundamente morale puternice, care au la bază dragostea de țară și mândria de a fi român.

Workshop-ul care a urmat dezbaterii amintite a permis un schimb interesant de exemple de bune practici, de diseminare a unor proiecte/activități reușite și a generat câteva

strategii prin care să fie marcat Centenarul Marii Uniri în fiecare unitate școlară. Astfel, au fost propuse activități pentru fiecare arie curriculară de tipul *100 de...* (*100 de poezii despre patriotism, 100 de personalități care au contribuit la Marea Unire, 1 Decembrie 1918 în 100 de imagini, 100 de specii de plante și animale din fauna și flora României, 100 de rânduri despre patriotism, 100 de artiști români în 100 de ani, 100 de locuri din țara noastră ce trebuie vizitate, 100 de poezii/texte epice din literatura română care merită citite, 100 de sportivi români de renume, 100 de meserii ale românilor în 100 de ani, 100 de evenimente din trecutul istoric național etc.*), organizarea de ateliere de creație, întâlniri cu cercetători și istorici contemporani, expoziții, programe cultural-artistice, șezători și lansări de carte, vizionări de filme documentare și istorice, sesiuni de comunicări științifice pentru elevi, vizite și excursii la Oituz și Alba Iulia, editarea unor publicații școlare pe tema Marii Uniri și participări la activitățile derulate în mediul rural de autoritățile locale. De asemenea, au fost identificate modalități de colaborare cu instituții de cultură și ONG-uri din județ, cu autoritățile publice locale și județene (primării, consilii locale, Consiliul județean) care pot deveni parteneri și pot acorda și sprijin financiar pentru buna desfășurare a evenimentelor. Nu au fost trecute cu vederea nici modalitățile de diseminare, mai ales că astăzi mediul online a devenit unul dintre principalele mijloace de promovare, iar posturile publice sau private de radio și televiziune acordă spații de emisie în acest sens.

Prin urmare, întâlnirea de la sfârșit de februarie a dat startul unor activități variate derulate în CDI-urile și bibliotecile din județul Cluj care să valorifice semnificația istorică a anului 2018 și să-i poarte prin istoria celor 100 de ani pe elevii secolului XXI, să-i ajute să identifice în trecutul național repere morale și estetice, modele de curaj și demnitate și să conștientizeze complexitatea societății în care trăiesc.

Odiseea României

Prof. dr. Denisa Coralia Legenda

Pentru oricare dintre dascălii de istorie ai acestei țări, aniversarea Zilei Naționale a României reprezintă o punte de încercare, cu atât mai mult cu cât importanței și solemnității evenimentului i se adaugă nevoia de a nu te repeta și de a veni cu elemente inedite. Și totuși, uneori repetiția este necesară, mai ales atunci când este vorba de aniversarea Centenarului României Mari. Astfel, la sfârșitul lui noiembrie 2018, „vom fi iarăși ce am fost, și mai mult decât atât” și vom relua frumoasa întâmplare a ***Odiseei României*** desfășurată în noiembrie 2016 în fața unei audiențe coplesitoare, dar deosebit de onorante.

Într-un asemenea context, ***Odiseea României*** orchestrată de către prof. Denisa Legenda, prof. Cristina Șopterean și bibliotecar Cristina Goia a reușit să armonizeze, în chip fericit, solemnitatea clipei cu importanța și încărcătura ei.

Concepută ca un periplu, în versuri și muzică, a istoriei naționale, ***Odiseea României*** a fost susținută de elevi ai Colegiului Tehnic “Victor Ungureanu” în incinta Muzeului Primei Școli Românești din Câmpia Turzii și a beneficiat de prezența deosebit de onorantă a academician prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, rector al Universității “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, prof. univ. dr. Călin Felezeu, prodecan al Facultății de Psihologie și Științe ale Educației, din cadrul Universității “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, prof. Hadrian Arion inspector de istorie în cadrul Inspectoratului Școlat Județean Cluj, avocat Dorin Lojigan, primar al Municipiului Câmpia Turzii, membrii ai Consiliului Consultativ Istorie din cadrul Inspectoratului Școlat Județean Cluj, membrii ai Cercului de Istorie Câmpia Turzii și Turda, membrii ai Societății Culturale Câmpia Turzii 775, profesori de istorie pensionari și alți cetățeni ai urbei.

Și uite-așa, în ajunul Zilei Sfântului Andrei, în anul de grație 2016, ***Odiseea României*** a devenit o întâmplare frumoasă, a cărei rememorare bucură amintirile tuturor participanților.

Întâmplarea a debutat prin cuvântul academician prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop care a evocat rolul și poziția României, dar și a provinciilor românești aflate în hotarele altor state, în timpul primului război mondial, evidențiind tributul de sânge românesc care a legitimat înfăptuirea României Mari. Pornind de la aceste considerente, rectorul Almei Mater Napocensis a revenit în contemporaneitate și, prin apelul la istoria comparată, a militat pentru eliminarea tuturor complexelor de inferioritate prezente în societatea românească actuală

subliniind, în același timp, necesitatea conștientizării și valorizării ethosului național care, nu de puține ori, a îmbogățit masiv și profund patrimoniul spiritual universal.

A urmat apoi ***Odiseea României*** în avanpremiera căreia minicorul Colegiului Tehnic “Victor Ungureanu” dirijat de Cristian Zsiga, elev în clasa a XI-a, a intonat Imnul Național al României. Solemnitate clipei a fost liantul perfect al introducerii în spațiul mirific al ”piciorului de plai” și al „gurii de Rai...” unde a început să se deruleze, prin intermediul versurilor clasice literaturii române, întreaga istorie națională. Astfel, cei douăzeci de liceeni ai Colegiului Tehnic “Victor Ungureanu” Câmpia Turzii ne-au dezvăluit că „...nu-i totuna leu să mori / Ori câine-nlănțuit”, așa cum grăit-a “Decebal către popor”, dar a urmat apoi descălecatul lui „Bădica Traian”, și uite așa “Ginta latină” a triumfat și odată cu ea și “Limba noastră [care]-i o comoară”, iar prin limbă și credință, glia, noi ne-am apărât. Dovadă stau : “Moartea lui Gelu” prin care “Să ție protivnicii minte / Că-s vii, când e vorba de țară, / Și morții-n morminte!” și Mircea cel Bătrân care-și apăra „sărăcia și nevoile și neamul...” ceea ce a făcut ca zidul iubirii de glie să fie ridicat atât împotriva dușmanilor din afara țării, cât și împotriva vrăjmașilor dinlăuntrul ei. Stau mărturie în acest sens : “Cum nu vii tu, Tepeș doamne...” și „Ștefane, Măria ta, / Tu la Putna nu mai sta !”. Și a venit și ...Io Mihai Voievod...” Domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei”... “pohta ce-am pohtit!”, cel care “...călare trecând / Prin șiruri, cu fulgeru-n mână. / În lături s-azvârle mulțimea păgână. / Căci vodă o-mparte, cărare făcând, / Și-n urmă-i se-ndeașă, cu vuiet curgând, / Oștirea română.”. A urmat apoi un alt munte, mare cât o Golgotă: “Brâncoveanu Constantin, prinț valah și domn creștin”, iar la mai bine de un veac cel care “A-mbrăcat cămașa morții / Domnul Tudor, ca Hristos, / Dar schimba-va pasul sorții, / Va trânti dușmanii jos!” pentru că „Patria este poporul iar nu tagma jefuitorilor” iar, participanții la Marea Adunare Națională de la Blaj, însuflețiți de Avram Iancu, au rostit, într-un singur glas: ”Nu voi lucra niciodată în contra națiunii române” și „Noi vrem să ne unim cu Țara!”, dar Țara nu exista decât “în cuget și simțiri”, până când, la 24 ianuarie 1859, răsunetul a explodat:”Hai să dăm mână cu mână / Cei cu inima română !”. La 7 ani de la ctitorirea sa edificiul unionist risca să fie demolat însă o zi de 10 Mai l-a salvat : „Zece Mai ne-a fi de-a pururi / Sfântă zi, căci ea ne-a dat / Domn puternic țării noastre / Libertate și Regat.” Într-un asemenea context generos, și-a cristalizat și Dr. Ioan Rațiu convingerea că : “Existența fiecărui popor nu se discută ci se afirmă.”, pentru ca, puțin mai târziu, să se audă îndemnul : „Treceți batalioane române, Carpații”. Și uite-așa, sub sceptrul lui Ferdinand Întregitorul, s-a realizat România dodoloață. Dar, noii pseudo-împărați (Hitler și Stalin) “pe care lumea nu putea să-i mai încapă / Au venit și-n țara noastră de-au cerut pământ (Basarabia, nordul Bucovinei, Ținutul Herței,

nord-vestul Ardealului, Cadrilaterul) și apă ...”, astfel încât “De la Nistru pân' la Tissa / Tot românul plânsu-mi-s-a, / Că nu mai poate străbate / De-atâta străinătate.”. Și-atunci ... s-a auzit un ordin sec : ” Soldați, vă ordon : treceți Prutul ! ” , în contextul în care : “Pe la noi au viscolit mii de păgâni / Dar am rămas totuși aici în veci stăpâni.”, iar imperativul momentului era: “Nu uita că ești român, / Că sus în deal la tine-n sat / Popa Ioan te-a botezat / Și Lelea Stanca te-a ținut un an la sân / Că tatăl tău și mama ta / Bunicul și bunica ta / Te-au învățat dintotdeauna să fi bun / Că tatăl tău a fost cioban / Bunicul tău a fost Traian / Și-n țara asta te-ai născut să fi stăpân / Că rădăcina ta de veacuri / Stă înfiptă în ogor / Și nu o poate smulge-un viscol trecător”. Imperativul a fost mobilizator iar în noaptea de 23/24 august 1944, postul Radio România difuza “Proclamația Regelui Mihai I către țară” : „Români... Cu deplină încredere în viitorul neamului românesc, să pășim hotărâți pe drumul înfăptuirii României de mâine, a unei Românie libere, puternice și fericite.” Dar n-a fost să fie așa pentru că: „ Rău a fost cu «was ist das» / Da-i mai rău cu «dava! ceas» “, “Ana, Luca și cu Dej / Bagă spaima în burgheji“ , „ Eroul României Ceaușescu este / Eroul României prin toată fapta sa” în timp ce, din subteranele Gulagului românesc se înalța la ceruri : „Cerne, Doamne, liniștea uitării, / Peste nesfârșita suferință. / Seamănă întinderi de credință / Și rodește roua îndurării. / Răsădește dragostea și crinul / În ogorul năpădit de ură / Și aterne peste munți de zgură, / Liniștea, iertarea și seninul ! “. Și a venit și decembrie 1989 cu al său : „Olee, ole,ole, ole / Ceaușescu, nu mai e!”. Dar din 1990 ce e? „Pădurile le-am vândut? / Le-am vândut! / Fabricile le-am vândut? / Le-am vândut! / Telefonul l-am vândut? / L-am vândut! / Și țigheul l-am vândut, / Tot ce avem și ce-am avut / Și cu asta ce-am făcut? / Biet românul, ca un câine, / Fuge, fuge după-o pâine. / Vai de mama lui de trai, / Noi, pârlitii ducem grosu' / Tot pe noi cade ponosu', / Nu-s parale pentru școale / Nici șosele, nici spitale, / Pentru asfaltări stradale, / Pentru alte angarale.” Și-n această nebunie, oare ce-ți dorim noi ție, dulce țară, Românie: „ Fiii tăi trăiască numai în frăție / Ca a nopții stele, ca a zilei zori, / Viața în vecie, glorii, bucurie, / Arme cu tărie, suflet românesc, / Vis de vitejie, fală și mândrie, / Dulce Românie, asta ți-o doresc!”. Și ... pentru toate acestea ... îți închinăm și o “ Odă a bucuriei”!

Acesta a fost și aproape finalul *Odiseei României*. Aproape finalul, pentru că, pe parcursul derulării ei, *Odiseea României* a reușit să electrizeze sala. Toți cei prezenți, de la vlădică la opincă, au murmurat, alături de protagoniști, versuri tănuite, în urmă cu mulți ani, în adâncul sufletelor lor și au fredonat, alături de cor, cântecele identității lor. Bucuria acestei întâmplări a fost ilustrată și în luările de cuvânt care au urmat: prof. univ. dr. Călin Felezeu, prof. Hadrian Arion, avocat Dorin Lojigan, prof Valentin Maxim, director al Colegiului

Național „George Coșbuc” Cluj-Napoca (absolvent al Colegiului Tehnic “Victor Ungureanu” Câmpia Turzii) și prof. Paula Bozdog, director al Colegiului Tehnic “Victor Ungureanu”.

Și ... a venit și finalul : în Postul Crăciunului, în ajunul Sfântului Andrei, în preajunul Zilei Naționale a României, în anul de grație 2016, în incinta Muzeului Primei Școli Românești din Câmpia Turzii, a răsunat ecoul : „O, ce veste minunată!” .

Și-am încălecat pe-o șa, și v-am spus povestea-așa !

Notă: Acest articol a fost publicat în revista de istorie a Colegiului Tehnic „Victor Ungureanu” Câmpia Turzii, „GLORIA MUNDI” ISSN 2067-306X.

ODISEEA ROMÂNIEI

SCENARIU* realizat de **Denisa Coralia LEGENDA**

1. Se intonează Imnul Național al României

2. Narator : “Pe-un picior de plai

Pe-o gură de Rai...”

3. Recitator:

Din zei de-am fi scoborâtori,
C-o moarte tot suntem datori!
Totuna e dac-ai murit
Flăcău ori moș îngârbovit;
Dar nu-i totuna leu să mori
Ori câine-nlănțuit.

Ei sunt romani! Și ce mai sunt?
Nu ei, ci de-ar veni Cel-sfânt,
Zamolxe, c-un întreg popor
De zei, i-am întreba: ce vor?
Și nu le-am da nici lor pământ
Căci ei au cerul lor!

4. Narator: Grăit-a “Decebal către popor “, dar...

5. Recitator :

“S-a sculat mai an
Bădica Traian
Și-a încălecat
Pe-un cal învățat,

Cu numele de Graur,
Cu șeaua de aur,
Cu frâu de mătăasă,
Cât vița de groasă.

Și în scări s-a ridicat,
Ca s-aleagă-un loc curat
De arat și semănat.”

6. Narator : Și așa “Ginta latină” a triumfat !

7. Recitator :

Latina gintă e regină
Între-ale lumii ginte mari;
Ea poartă-n frunte-o stea divină
Lucind prin timpii seculari.
Menirea ei tot înainte
Măreț îndreaptă pașii săi.
Ea merge-n capul altor ginte
Vărsând lumină-n urma ei.

În ziua cea de judecată,
Când față-n cer cu Domnul sfânt
Latina gintă-a fi-ntrebată
Ce a făcut pe-acest pământ?
Ea va răspunde sus și tare:
„O! Doamne,-n lume cât am stat,
În ochii săi plini de-admirare
Pe tine te-am reprezentat!

8. Narator : Pentru că:

9. Recitator:

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.
Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.
Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

Înviați-vă dar graiul,
Ruginit de multă vreme,
Ștergeți slinul, mucegaiul
Al uitării 'n care geme.
Strângeți piatra lucitoare

Ce din soare se aprinde -
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.
Răsări-va o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

10. Narator : Iar, prin limbă și credință, glia, noi ne-am apărat :

11. Recitator:

Iar Gelu, prin noapte stând singur,
Vorbește cu calul:

De-acum tu... cât va cuprinde
Mantaua, deasupra-mi o-ntinde
Și-apoi cu picioarele-mi sapă
Mormântul pe margini de apă.
Și-n urmă cu dinții mă prinde
Și-aruncă-mă-n groapă.

Iar tu, de-i trăi, frățioare,
Să-mi vezi luptătorii-n picioare,
Atunci când sosit va fi ceasul,
Abate-ți pe-aice tu pasul:
Nechează-mi, și atunci eu din groapă
Cunoaște-ți-voi glasul!

Și-armat voi ieși eu afară,
Și veseli vom trece noi iară
Prin sulii și foc înainte,
Să ție protivnicii minte
Că-s vii, când e vorba de țară,
Și morții-n morminte!

12. Dialog între doi recitatori:

R1- Tu ești Mircea?

R2- Da-mpărate!

R1- Am venit să mi te-nchini,
De nu, schimb a ta coroană într-o ramură de spini.

R2- Orice gând ai, împărate, și oricum vei fi sosit,
Cât suntem încă pe pace, eu îți zic: Bine-ai venit!
Despre partea închinării însă, Doamne, să ne ierți;
Dar acu vei vrea cu oaste și război ca să ne cerți,
Ori vei vrea să faci întoarsă de pe-acuma a ta cale,
Să ne dai un semn și nouă de mila Măriei tale...

De-o fi una, de-o fi alta... Ce e scris și pentru noi,
Bucuroși le-om duce toate, de e pace, de-i război.

R1- Cum? Când lumea mi-e deschisă, a privi gândești că pot

Ca întreg Aliotmanul să se-mpiedice de-un ciot?
O, tu nici visezi, bătrâne, câți în cale mi s-au pus!
Toată floarea cea vestită a întregului Apus,

La Nicopole văzut-ai câte tabere s-au strâns
Ca să steie înainte-mi ca și zidul neînvins.
Când văzui a lor mulțime, câtă frunză, câtă iarbă,
Cu o ură ne'mpăcată mi-am șoptit atunci în barbă,
Am jurat ca peste dânșii să trec falnic, fără păs,
Din pristolul de la Roma să dau calului ovăs...
Și de crunta-mi vijelie tu te aperi c-un toiag?
Și, purtat de biruință, să mă-mpiedec de-un moșneag?
R2- De-un moșneag, da, împărate, căci moșneagul ce privești
Nu e om de rând, el este domnul Țării Românești.
Eu nu ți-aș dori vrodată să ajungi să ne cunoști,
Nici ca Dunărea să-nece spumegând a tale oști.
Eu? Îmi apăr sărăcia și nevoile și neamul...
Și de-aceea tot ce mișcă-n țara asta, râul, ramul,
Mi-e prieten numai mie, iară ție dușman este,
Dușmănit vei fi de toate, fără a prinde chiar de veste;
N-avem oști, dară iubirea de moșie e un zid
Care nu se-nfioarează de-a ta faimă, Baiazid!

13. Narator : Apărarea sărăciei, a nevoilor și a întregului neam românesc, a facut ca zidul iubirii să fie ridicat atât împotriva dușmanilor din afara țării, cât și împotriva vrăjmașilor dinlăuntrul ei :

14. Recitator:

Cum nu vii tu, Țepeș doamne, ca punând mâna pe ei,
Să-i împarți în două cete: în smintiți și în mișei,
Și în două temniți large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni!

15. Recitator:

Ștefane, Măria ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las' arhimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija sfinților
În sama părinților,
Clopotele să le tragă
Ziua-ntreagă, noaptea-ntreagă,
Doar s-a-ndura Dumnezeu,
Ca să-ți mântui neamul tău!
Tu te-nalță din mormânt,
Să te-aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-i suna din corn o dată,
Ai s-aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori,

Îți vin codri-n ajutor,
De-i suna a treia oară
Toți dușmanii or să piară
Din hotară în hotară -
Îndrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile!

16. Narator : Și a venit și ...Io Mihai Voievod...”Domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei”... “pohta ce-am pohtit!”

17. Recitator:

Pe vodă-l zărește călare trecând
Prin șiruri, cu fulgeru-n mână.
În lături s-azvârle mulțimea păgână.
Căci vodă o-mparte, cărare făcând,
Și-n urmă-i se-ndeașă, cu vuiet curgând,
Oștirea română.
Mihai îi zărește și-alege vro doi,
Se-ntoarce și pleacă spre gloată,
Ca volbura toamnei se-nvârte el roată
Și intră-n urdie ca lupu-ntre oi,
Și-o frânge degrabă și-o bate-napoi
Și-o vântură toată.
Dar iată-l! E vodă, ghiaurul Mihai;
Aleargă năvală nebună.
Împrăștie singur pe câți îi adună,
Cutreieră câmpul, tăind de pe cai -
El vine spre pașă: e groază și vai,
Că vine furtună.
Sălbaticul vodă e-n zale și-n fier
Și zalele-i zuruie crunte,
Gigantică poart-o cupolă pe frunte,
Și vorba-i e tunet, răsufletul ger,
Iar barba din stânga-i ajunge la cer,
Și vodă-i un munte.

18. Narator : A urmat apoi un alt munte, mare cât o Golgotă: “Brâncoveanu Constantin, prinț valah și domn creștin” :

19. Dialog între trei recitatori:

R1 "Brâncovene Constantin,
Boier vechi și domn creștin
Adevăru-i c-ai chitit
Pân' a nu fi mazilit
Să desparți a ta domnie
De a noastră-mpărăție,
Că, de mult ce ești avut,
Bani de aur ai bătut
Făr' a ști de mine teamă,

Făr' a vrea ca să-mi dai seamă ?"

R2 "De-am fost bun, rău la domnie

Dumnezeu singur o știe.

De-am fost mare pe pământ

Cat-acum de vezi ce sunt !"

R1 "Constantine Brâncovene,

Nu-mi grăi vorbe viclene,

De ți-e milă de copii

Si de vrei ca să mai fii

Lasă legea creștinească

Si te dă-n legea turcească !"

R2 "Facă Dumnezeu ce-o vrea,

Chiar pe toți de ne-ați tăia

Nu mă las de legea mea !

Facă Dumnezeu ce-o vrea,

Chiar pe toți de ne-ați tăia

Nu mă las de legea mea !"

R3 (poate fi naratorul) Sultanul din foișor

De-te semn la Imbrohor.

Doi gealați veneau curând

Săbiile fluturând

Și spre robi dacă mergeau

Din coconi își alegeau

Pe cel mare și frumos

Și-l puneau pe scaun jos

Și pala-i repezea Capul iată-l reteza,

Brâncoveanu greu ofta

Și din gură cuvânta:

R2 "Doamne, fie voia Ta !"

R3 Gealații iarăsi mergeau

Și din doi își alegeau

Pe cel gingaș, mijlociu

Cu păr neted și gălbui

Pe scaun îl puneau

Și capul îi reteza.

Brâncoveanu greu ofta

Și din gură cuvânta:

R2 "Doamne, fie voia Ta !"

R3 Sultanul se minuna

Și cu milă se-ngâna:

R1 "Brâncovene Constantin,

Boier vechi și domn creștin

Trei coconi tu ai avut

Din trei, doi ai pierdut

Numai unul ți-a rămas

Cu zile de vrei să-l las

Lasă legea creștinească

Si te dă-n legea turcească !"

R2 "Mare-i Domnul Dumnezeu

Creștin bun m-am născut eu

Creștin bun a muri vreu.
Mare-i Domnul Dumnezeu
Creștin bun m-am născut eu
Creștin bun a muri vreu.
Taci, drăguță, nu mai plânge
Că-n piept inima-mi se frânge
Taci și mori în legea ta
Că tu ceru-i căpăta !"

R3 Imbrohorul se-ncrunta
Gealații se-nainta
Și spre blândul copilaș
Dragul tatii fecioraș
La pământ îl arunca
Și zilele-i ridica.
Brâncoveanu greu ofta
Și cu lacrimi cuvânta:

R2 "Doamne, fie voia Ta !"

R3 Apoi el se-ntuneca
Inima-i se despica
Pe copii se arunca
Îi bocea, îi săruta
Și turbând, apoi striga:

R2 "Alelei, tâlhari păgâni
Alelei, feciori de câini,
Trei feciori eu am avut
Pe toti trei mi i-ați pierdut !
Dar-ar Domnul Dumnezeu
Să fie pe gândul meu,
Să vă ștergeți pe pământ
Cum se șterg norii de vânt.
Să n-aveți loc de-ngropat
Nici copii de sărutat !"

R3 Turcii crunt se oțeau
Și pe dansul tăbărau:

R2 "Câini turbați, turci, liftă rea
De-ați mânca și carnea mea
Să știți c-a murit creștin
Brâncoveanu Constantin !
Să știți c-a murit creștin
Brâncoveanu Constantin !"

20. Narator : „Fraților locuitori ai Țării Românești, veri de ce neam veți fi! Nici o pravilă nu oprește pe om a întâmpina răul cu rău! Șarpele când îți iasă înainte, dai cu ciomagul să-l lovești, ca să-ți aperi viața. Dar pe balaurii care ne înghit de vii, până când să-i suferim a ne suge sângele din noi? Până când să le fim robi?” **Patria este poporul iar nu tagma jefuitorilor**

21. Recitator:

Domnul Tudor să trăiască!

Sus cu toții, pui de lei,
Pentru țara Românească,
Pentru drepturile ei!
A-mbrăcat cămașa morții
Domnul Tudor, ca Hristos,
Dar schimba-va pasul sorții,
Va trânti dușmanii jos!

22. Narator : “Nu voi lucra niciodată în contra națiunii române... voi respecta toate națiunile ardelene, poftind egal respect de la ele!” au rostit, într-un singur glas, în 1848, participanții la Marea Adunare Națională de la Blaj, însuflețiți fiind și de cuvintele lui Avram Iancu :” Uitați-vă pe câmp, românilor. Suntem mulți ca cucuruzul brazilor, suntem mulți și tari...!” ...”No, hai!”

23. Recitator:

"Pe dealul Feleacului
Merg carele Iancului.
Iancu merge supărat
Pentru un hoț de împărat.
Boii-s cu coarne de ceară
Om ca Iancu nu-i în țară.
Boii-s cu coame de spume
Om ca Iancu nu-i în lume
Strigă Axente din Sibiu,
Că Ardealu-i tot pustiu.
Iară Iancu îi răspunde:
Nu te teme, măi Axente,
Că și eu vin de la munte
Cu opt mii și nouă sute
Tot feciori voinici de frunte.”

24. Narator : Și tot la Blaj, a răsunat, până dincolo de Carpați : “Noi vrem să ne unim cu Țara!”, dar Țara nu exista decât “în cuget și simțiri”, pâna când, la 24 ianuarie 1859, răsunetul a explodat:

25. Corul cântă *Hora Unirii*

26. Dialogul Alexandru Ioan Cuza-Mihail Kogălniceanu

Kogălniceanu

„Așadar ...

Unirea, domnilor,eu nu recunosc nimănui dreptul să zică că unirea e actul său individual, proprietatea sa exclusivă: unirea e actul energetic al întregii națiuni române... și de aceea domnilor, nici chiar domnitorului, dar încă unui simplu particular, nu-i recunosc și nici nu-i voi da vreodată dreptul acesta de a zice că el a făcut singur Unirea. Nu, domnilor, Unirea națiunea a făcut-o !”

MĂRIA, TA, Alegându-te pe tine Domn în țara noastră, noi am dorit să arătăm lumii aceea ce toată țara dorește: la legi nouă, om nou. O Doamne! Mare și frumoasă-ți este misiunea.

Constituția (Convenția) din august ne însemnează o epocă nouă. Fii dar omul epocii; fă ca legea să înlocuiască arbitrariul, fă ca legea să fie tare; iar Măria ta, ca Domn, fii bun și blând, fii bun mai ales pentru cei care mai toți domnii trecuți au fost nepăsători sau răi. Fă dar, ca domnia ta să fie cu totul de pace și de dreptate; împacă patimile și urile și reintrodu în mijlocul nostru strămoșasca frăție. Primește deci, alesule al României, stindardul Unirii, al naționalității, al dreptății și al libertății și toți românii te vor urma ca un singur om strigând cu un singur vers: Trăiască România! Trăiască domnul Alexandru Ioan Cuza!

Cuza

Drept grăit-ai bunul meu prieten ! Într-adevăr prin munca mea doresc ca poporul moldo-valah să renască, să răsară și pentru el steaua biruinței și a dezvoltării. Căci numai uniți putem răzbi noi, o națiune mică pe cerul Europei.

„Jur, în numele Prea Sfintei Treimi și în fața țării mele, că voi păzi cu sfîntenie drepturile și interesele patriei, că voi fi credincios Constituției în textul și în spiritul ei, că în toată domnia mea voi priveghea la respectarea legilor pentru toți și în toate, uitând toată prigonirea și toată ura, iubind deopotrivă pe cei ce m-au iubit și pe cei ce m-au urât, neavînd înaintea ochilor mei decât fericirea nației române.

Așa Dumnezeu și compatrioții mei să-mi fie de ajutor.”

27. Narator : La 7 ani de la ctitorirea sa edificiul unionist risca să fie demolat însă o zi de 10 Mai l-a salvat :

28. Recitator:

A venit din munți un vultur
Și ne-a zis: — „Români Eroi,
Știu un prinț viteaz și tânăr
Ce-ar veni cu drag la voi.
Dacă-l vreți vi-l dau ca Vodă”.
Noi cu toții: — „Să ni-l dai”.
Și ne-a dat pe Vodă CAROL,
Într-o zi de 10 Mai.

Și-a venit vulturul iară,
Și ne-a zis: — „Popor Român,
Ești viteaz, de ce mai suferi
Jugul unui neam păgân?
Fă-te liber, dezrobește-ți
Mândra țară care-o ai”.
Și noi liberi ne făcurăm
Într-o zi de 10 Mai.

Vulturul venit-a iarăși
Și ne-a spus: „Popor Român,
Ați luptat cumplit la Plevna
Duși în foc de-al vostru Domn.
Vrednic e să-l faceți Rege,
Într-o țară ca în rai”.
Și noi rege îl făcurăm
Tot în zi de 10 Mai.

Zece Mai ne-a fi de-a pururi
Sfântă zi, căci ea ne-a dat
Domn puternic țării noastre
Libertate și Regat.

29. Narator : Probabil că, într-un asemenea context generos, și-a cristalizat Dr. Ioan Rațiu convingerea: „Existența fiecărui popor nu se discută ci se afirmă”.

30. Recitator:

Juni ostași ai țării mele, simt acea mândrie mare
Ce-ați probat cu-avântul vostru lumii pusă în mirare,
Că din vultur vultur naște, din stejar stejar răsare
Ș-arătând, precum prin nouri mândrul soare se arată,
Cine-am fost odinioară, cine iar vom fi odată!
E lumina re-nvierii, e luceafărul sperării,
E triumful luptei voastre, soarele neatârării!
Care crește cu mărirea unui neam în deșteptare.
Mi-am văzut visul cu ochii, de-acum pot să mor ferice!
Astăzi lumea ne cunoaște: *Român zice, Viteaz zice.*

31. Corul cântă : *Treceți, batalioane române, Carpații*

32. Narator : Și uite-așa, sub sceptrul lui Ferdinand Întregitorul, s-a realizat **România dodoloață**. Dar, noii pseudo-împărați (Hitler și Stalin) “pe care lumea nu putea să-i mai încapă/

Au venit și-n țara noastră de-au cerut pământ (Basarabia, nordul Bucovinei, Ținutul Herței, nord-vestul Ardealului, Cadrilaturul) și apă

33. Recitator:

De la Nistru pân' la Tisa
Tot românul plânsu-mi-s-a,
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate.
Din Hotin și pân' la mare
Vin muscalii de-a călare,
De la mare la Hotin
Mereu calea ne-o așin;
Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii,
Și străinul te tot paște
De nu te mai poți cunoaște.
Sus la munte, jos pe vale
Și-au făcut dușmanii cale,
Din Sătmăr pân' în Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet român săracul!
Îndărăt tot dă ca racul,
Nici îi merge, nici se-ndeamnă,
Nici îi este toamna toamnă,

Nici e vară vara lui,
Și-i străin în țara lui.
De la Turnu-n Dorohoi
Curg dușmanii în puhoi
Și s-așează pe la noi;
Și cum vin cu drum de fier
Toate cântecele pier,
Zboară păsările toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.
Își dezbracă țara sânul,
Codrul - frate cu românul -
De secure se tot pleacă
Și izvoarele îi seacă -
Sărac în țară săracă!
Cine-au îndrăgit străinii,
Mâncă-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Și neamul nemernicia!

34. Narator : Și-atunci s-a auzit un ordin sec : „ **Soldați, vă ordon să treceți Prutul ! ”** , în contextul în care :

„Pe la noi au viscolit mii de păgâni
Dar am rămas totuși aici în veci stăpâni.
A mai venit o vreme grea,
Nu e nimic,vom aștepta
Că vine soare după ea.”

35. Recitator:

Nu uita că ești român,
Că sus în deal la tine-n sat
Popa Ioan te-a botezat
Și Lelea Stanca te-a ținut un an la sân
Că tatăl tău și mama ta
Bunicul și bunica ta
Te-au învățat dintotdeauna să fi bun
Că tatăl tău a fost cioban
Bunicul tău a fost Traian
Și-n țara asta te-ai născut să fi stăpân
Că rădăcina ta de veacuri
Stă înfiptă în ogor
Și nu o poate smulge-un viscol trecător

36. Narator : Într-un asemenea context, în noaptea de 23/24 august 1944, postul Radio România difuza **Proclamația Regelui Mihai I către țară :**

37. Recitator: Români, În ceasul cel mai greu al istoriei noastre am socotit, în deplină înțelegere cu poporul meu, că nu este decât o singură cale, pentru salvarea țării de la o catastrofă totală: ieșirea noastră din alianța cu puterile Axei și imediata încetare a războiului cu Națiunile Unite. **Români,** Națiunile ne-au garantat independența țării și neamestecul în

treburile noastre interne. Ele au recunoscut nedreptatea dictatului de la Viena, prin care Transilvania ne-a fost răpită. **Români**, Toți cetățenii să se strângă în jurul tronului pentru salvarea Patriei. **Români**, mobilizând toate forțele națiunii, vom trece hotarele impuse prin dictatul nedrept de la Viena, pentru a elibera pământul Transilvaniei noastre de sub ocupația străină. **Români**, De curajul cu care ne vom apăra cu armele în mână independența împotriva oricărui atentat la dreptul nostru de a ne hotărî singuri soarta depinde viitorul țării noastre. Cu deplină încredere în viitorul neamului românesc, să pășim hotărâți pe drumul înfăptuirii României de mâine, a unei Români libere, puternice și fericite.

38. Narator : Dar n-a fost să fie așa, pentru că:

„Rău a fost cu «was ist das»
Da-i mai rău cu «davai ceas»
De la Nistru pân' la Don
Davai ceas, davai palton
Davai casă și moșie
Harașo, tovărășie!”

pentru că din 1948 până în 1965

„Ana, Luca și cu Dej /
Bagă spaima în burgheji“
Iar din 1965 până în 1989
“Când Ceaușescu spunem într-un glas,
Ne știm, o țară, sufletul rostit,
și-n dimineața unui singur azi
Uniți, urcăm sub flamuri de partid [...]
Eroul României chiar de aceea este
Eroul României prin toată fapta sa,
Lui adevărul însuși îi dă întâi de veste,
De piept cu orice rele el știe să se ia.”

39. Recitator:

„ Cerne, Doamne, liniștea uitării,
Peste nesfârșita suferință.
Seamănă întinderi de credință
Și rodește roua îndurării.
Răsădește dragostea și crinul
În ogorul năpădit de ură
Și aterne peste munți de zgură,
Liniștea, iertarea și seninul ! “

40. Narator : Și a venit și decembrie 1989 cu al său

“Olee, ole,ole, ole
Ceaușescu, nu mai e!
Olee, ole,ole, ole
Ceaușescu, nu mai e!”
Dar din 1990 ce e?

41. Recitator:

Pădurile le-am vândut?
Le-am vândut!
Fabricile le-am vândut?
Le-am vândut!
Telefonul l-am vândut?
L-am vândut!
Și țițeiul l-am vândut,
Tot ce avem și ce-am avut
Și cu asta ce-am făcut?
Biet românul, ca un câine,
Fuge, fuge după-o pâine.
Vai de mama lui de trai,
Noi, pârlății ducem grosu'
Tot pe noi cade ponosu',
Nu-s parale pentru școale
Nici șosele, nici spitale,
Pentru asfaltări stradale,
Pentru alte angarale.

42. Narator : Și-n această nebunie, oare ce-ți doresc eu ție, dulce țară, Românie:

43. Recitator:

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocălul,
Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deși moare valul,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.
Vis de răzbunare negru ca mormântul
Spada ta de sânge dușman fumegând,
Și deasupra idrei fluture cu vântul
Visul tău de glorie falnic triumfând,
Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.
Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surâzând,
Ce pe Marte-n glorie să orbească-l face,
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,
El pe sânu-ți vergin încă să coboare,
Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tânără mireasă, mamă cu amor!

Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,
Viața în vecie, glorii, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

44. Corul cântă *Oda bucuriei*

***Notă:** Pentru realizarea acestui scenariu s-au folosit versuri scrise de Mihai Eminescu, George Coșbuc, Vasile Alecsandri, Corneliu Coposu, versuri din folclorul românesc, fragmente din documente istorice, cuplete ale lui Constantin Tănase și libera imaginație și cunoaștere a autoarei.

Școala Gimnazială Bobâlna

Centenarul Marii Uniri a românilor

Prof. Șamșudean Flavia Alina
Prof. Molnar Gabriela Maria- responsabil
compartiment bibliotecă

„Pe urmele lui Alexandru Vaida Voevod, artizan al Marii Uniri”

MOTTO:

*„Neamurile trăiesc și devin eterne
prin păstrarea memoriei eroilor lor.”*
Nicolae Iorga

Tipul proiectului: interdisciplinar

Domeniul: cultural-artistic-sportiv (istorie, literatura, religie, arte)

Argument: Sărbătorirea a o sută de ani de la Marea Unire din anul 1918 este momentul de readucere în memoria colectivă a luptei de veacuri a românilor pentru unitatea și integritatea națională. Poporul român a valorificat conjunctura internațională creată în urma

primului război mondial și a știut să se afirme în contextul mișcării de eliberare a popoarelor și al victoriei principiului naționalităților în Europa.

Marea Unire este sărbătoarea tuturor românilor. Desăvârșirea unității naționale este fapta istorică a întregii națiuni române, iar ființa noastră este încărcată de sacrificiul depus de strămoșii noștri. Suntem datori țării în care ne-am născut și este timpul să învățăm să o prețuim la adevărata ei valoare.

Dacă ar fi să rezumăm în câteva idei, în 2018, la Centenarul Marii Uniri, toți cei care simt românește sărbătoresc:

Credința românilor care au făcut Unirea că toată suflarea românească trebuie să trăiască împreună, într-un singur stat, ROMÂNIA.

Efortul susținut al românilor, de-a lungul timpului, de-a nu uita că sunt români.

Năzuința românilor de a înfăptui Marea Unire, avută de-a lungul secolelor, indiferent de vicisitudinile istoriei.

Tenacitatea liderilor și a elitelor românești care au întreprins toate cele necesare ca Unirea să devină realitate.

Eroismul și jertfa celor fără de care visul românilor de veacuri, Marea Unire, nu ar fi fost posibil.

Nesupunerea românilor în fața imperiilor vremelnice care i-au afectat interesele și neacceptarea unei sorți potrivnice.

Ambiția românilor de a rămâne împreună după 100 de ani de la Marea Unire.

Rațiunea românilor de a căuta în permanență cele mai bune împrejurări pentru concretizarea aspirațiilor legitime și valorificarea acestor ocazii.

Activitățile extrașcolare au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferind cele mai eficiente și oportune modalități de valorificare a istoriei locale și naționale.

Patrimoniul valoric național trebuie îmbogățit și transmis din generație în generație prin procesul educațional. Educația urmărește familiarizarea cu valorile naționale și moral-spirituale, renașterea, valorizarea, formarea conștiinței naționale, educarea civismului și a umanismului.

Scopul proiectului: este acela de a desfășura activități care să permită cunoașterea momentelor importante ale istoriei, oferindu-le elevilor și cadrelor didactice posibilitatea de a se exprima liber, de a emite judecăți de valoare bazate pe argumente puternice, veridice, de a confrunța date, evenimente din surse diferite și de a scoate la iveală aspecte nedescoperite sau slab reprezentate, ceea ce le permite conturarea unor noi orizonturi de viziune corectă și clară asupra culturii și spiritualității românești.

De asemenea, proiectul își propune abordarea culturii și civilizației românești în vederea promovării valorilor și simbolurilor naționale, familiarizarea cu istoria României, cu personalitățile marcante ale acestui popor, datinile și obiceiurile lui, precum și însușirea unui comportament civic, specific pentru asigurarea echilibrului dintre dragostea de țară și de neam, promovarea și educarea unei atitudini pozitive a elevilor față de faptele istorice și repercurșiunile acestora asupra poporului român, prin dezvoltarea capacităților de cunoaștere și înțelegere.

Obiective:

1. Cunoașterea și respectarea valorilor fundamentale ale istoriei și culturii naționale;
2. Exprimarea prin comportament a spiritului patriotic, a mândriei identității naționale;
3. Înțelegerea că Marea Unire din 1918 a fost și rămâne pagina cea mai sublimă a istoriei românești;
4. Conștientizarea că Marea Unire este fapta istorică a întregii națiuni române, realizată într-un elan țâșnit cu putere din străfundurile conștiinței unității neamului;
5. Abordarea fenomenelor/ proceselor istorice din perspectivă inter- și pluridisciplinară;
6. Realizarea unor lucrări artistico-plastice și postere pe tema amintită;
7. Prezentarea unor momente artistice în grup și individual;
8. Tratarea evenimentelor istorice din punct de vedere istoric, artistic, literar, contemporan
9. Valorificarea potențialului creativ al copiilor;
10. Conștientizarea părinților și a comunității locale cu privire la rolul și importanța educației moral-civice/ patriotice, începând cu vârsta preșcolară și continuând pe tot parcursul preșcolarității.

Competențe (disciplinare și infodocumentare)

Limba și literatura română

- Aplicarea principiilor ascultării active în manifestarea unui comportament comunicativ adecvat;
- Adaptarea vorbirii la parteneri și la situația de comunicare/ situații de comunicare diverse;
- Adaptarea și menținerea atenției interlocutorului prin modul de prezentare a mesajului;
- Identificarea valorilor etice și culturale într-un text, exprimându-și impresiile și preferințele.

Istorie

- Includerea informațiilor obținute în medii non-formale în prezentarea faptelor istorice;
- Participarea la acțiuni care valorizează trecutul localității sau al regiunii;
- Realizarea, prin cooperare, a unei investigații istorice, care implică relaționarea pozitivă cu ceilalți;
- Utilizarea tehnologiilor de informare și comunicare pentru obținerea surselor necesare formulării unui punct de vedere .

Religie

- Utilizarea conceptelor specific religiei în conexiune cu diferite manifestări ale credinței;
- Manifestarea unui comportament moral, în viața personală, în acord cu valorile spirituale;
- Identificarea unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței, pornind de la realități din viața familiei, a clasei, a școlii, a comunității.

Educație plastică

- Utilizarea unei forme obținută prin transformarea structurilor naturale în structuri plastice;
- Realizarea centrului/centrelor de interes prin elemente de limbaj plastic și a expresivitățile lor.

Educație muzicală

- Participarea afectivă în cântat;
- Improvizarea ritmică pe o temă dată;
- Identificarea isonului la o melodie dată;
- Reprezentarea prin mișcare, vers, culoare, desen, conținutul sugerat de muzică.

Parteneri:

Primăria comunei Bobâlna, Consiliul Județean, Parohia Ortodoxă Bobâlna - preot paroh, Abrudan Marius Vasile, Biblioteca școlii, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie, Specializarea Studii de Securitate, prof. univ. dr. Rusu Gabriel, Școala Gimnazială Cășeu, Școala Gimnazială Câțcău, Școala Gimnazială Nireș, profesorii (Istorie, Educație civică, Educație plastică), membri ai comunității locale, invitați speciali, părinți ai elevilor, participanți din alte instituții educative.

Grup-țintă: Elevii și profesorii școlilor implicate.

Beneficiari (directi și indirecti):

- a) Număr de copii/ elevi și număr cadre didactice implicate
 - 8 elevi din învățământul primar, 16 elevi din învățământul gimnazial;
 - 6 cadre didactice;
 - Preotul paroh, Abrudan Marius Vasile.
- b) Beneficiarii indirecti:
 - Elevii/ studenții din instituțiile partenere;
 - Cadrele didactice din instituțiile partenere;
 - Părinții elevilor implicați în proiect.

Durata: ianuarie 2018- decembrie 2018

Activități propuse (câte o activitate/arie curriculară):**DECEMBRIE 2017**

1. „MAREA UNIRE DIN 1918”, Vizită la Muzeul Municipal Dej, participă elevii de la Școala Gimnazială Bobâlna, clasele VII-VIII, coordonatori: prof. Roșu Simona Mihaela, prof. Dolha Iulia Sidonia.

2. CONCURS „ȘTIU ISTORIE!”, elevii clasei a VIII-a, coordonator: prof. Roșu Simona Mihaela, Școala Gimnazială Bobâlna, 11-15 decembrie 2017.

IANUARIE 2018

„MIHAI EMINESCU – PROMOTOR AL MARII UNIRI”, activitate coordonată de prof: Molnar Gabriela Maria, prof. Chiuian Mihaela, cadrele didactice, elevi de la Școala Gimnazială Bobâlna, bibliotecar Pop Angela (Biblioteca Comunală)-15 ianuarie 2018.

„ROMÂNIA, ȚARA MEA!”- proiect educațional, recitare de poezii patriotice-concurs, masă rotundă, realizarea de desene, colaje și ecusoane specifice, expoziții și excursii tematice, elevi și cadre didactice de la Școala Gimnazială Bobâlna, coordonatori: prof. Roșu Simona Mihaela, prof. Molnar Gabriela Maria, prof. Dolha Iulia Sidonia - 22 ianuarie 2018 – 8 iunie 2018.

FEBRUARIE 2018

„UNIREA – UN IDEAL, UN CREZ ȘI O VOINȚĂ”, documentare asupra temei la Biblioteca Comunală și la Biblioteca Școlii Gimnaziale Bobâlna, referate pe tema Unirii, coordonatori: prof. Roșu Simona Mihaela, prof. Molnar Gabriela Maria.

MARTIE 2018

1. **„1918 OGLINDIT ÎN LITERATURĂ”**, activitate organizată împreună cu Biblioteca Comunală, coordonatori: prof. Molnar Gabriela Maria, bibliotecar Pop Angela, elevi, cadre didactice, invitați, martie-iunie 2018.

2. **„FII TU, ROMÂNIA!”**, prezentări power point, poezii, participă: cadre didactice, elevi, reprezentanți ai Consiliul local, Școala Gimnazială Cășeu, Școala Gimnazială Câțcău, UBB-Facultatea de Istorie, Specializarea Studii de Securitate, UBB FOLK, coordonator, prof. Roșu Simona și profesorii de istorie din instituțiile partenere, prof. Vescan Adina Simona, instructorul Grupului Olpretul al Școlii Gimnaziale Bobâlna - 28 martie 2018.

APRILIE 2018

1. Participare la Concursul Național Cultural Artistic „UNIREA -LIBERTATE ȘI UNITATE”

În cadrul „Anului omagial al unității de credință și de neam” și al „Anului comemorativ al făuritorilor Marii Uniri”, elevii Școlii Gimnaziale Bobâlna coordonați de prof. Gabriela-Maria Molnar și preotul paroh Marius-Vasile Abrudan, au participat la Concursul Național Cultural-Artistic **„UNIREALIBERTATEȘI UNITATE”**, organizat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la care au obținut mențiuni la etapa eparhială în urma evaluării portofoliului, care a conținut la secțiunea literară: o poezie, un eseu despre unitatea credinței, unitatea de neam în societatea contemporană, o scrisoare și o rugăciune către Dumnezeu, iar la secțiunea artistică și multimedia, elevii au pictat o icoană și au realizat o prezentare powerpoint despre Alexandru Vaida Voevod-Artizan al Marii Uniri. „Noi, bobâlnenii întotdeauna am fost atașați ideii de luptă pentru identitatea națională și unitatea poporului român, iar când afirmăm acestea, gândul ne duce direct spre omul de valoare din zona noastră, spre Alexandru Vaida-Voevod. Iar acum, în anul în care sărbătorim Centenarul Marii Uniri, avem un excelent prilej de a-l aminti pe cel care a avut un rol incontestabil în înfăptuirea Unirii.

Felicitări elevilor participanți la proiect:

Secțiunea literară: Dragoș Denisa din clasa a V-a,

Seleș Vlad Adrian din clasa a VII-a

Groșan Denisa din clasa a VIII-a.

Secțiunea multimedia: Zăgrean Alexandra din clasa a VIII-a

Bucur Paula din clasa a VIII-a

Alaminos Domnar Juan Jose din clasa a VIII-a

Secțiunea pictură icoane: Kerekeș Andrada din clasa a VIII-a

2. SĂ ÎNVĂȚĂM DIN FILME", vizionarea unor filme istorice la clasele din ciclul gimnazial, prof. Roșu Simona Mihaela, prof. Dolha Iulia Sidonia, aprilie 2018.

MAI 2018

1. „COMEMORAREA EROILOR NEAMULUI", evocarea momentului, participarea la slujba de pomenire de la Monumentul Eroilor din centrul comunei Bobâlna și depunerea de coroane, moment artistic susținut de elevii Școlii Gimnaziale Bobâlna- coordonatori, prof. Roșu Simona Mihaela , prof. Chiuian Mihaela, preot paroh, Abrudan Marius Vasile- 17 mai 2018.

2. „PICĂTURI DE LUMINĂ ÎN UNIVERSUL ISTORIEI"

Participare la Seminarul „**DIDACTICA INTERNAȚIONAL**", Ediția a XXVII-a, 18 mai 2018, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Caraș-Severin și Casa Corpului Didactic- Caraș-Severin, în cadrul proiectului „**MAREA UNIRE- PREZENȚĂ VIE ÎN ACTIVITATEA ȘCOLARĂ ȘI EXTRAȘCOLARĂ**" la secțiunile:

a). PROMOVAREA ISTORIEI LOCALE PRIN ACTIVITĂȚI ȘCOLARE ȘI EXTRAȘCOLARE(secțiunea pentru cadre didactice) - prof. Molnar Gabriela Maria cu lucrarea „**ALEXANDRU VAIDA VOEVOD- ARTIZAN AL MARII UNIRI**"

b). PATRIMONIUL ISTORIC LOCAL ÎN CREAȚIILE ELEVILOR NOȘTRI
(secțiunea pentru elevi)

- Petac Valerica Gabriela din clasa a VII-a cu creația literară„ **ARTIZANUL UNIRII**"

- Seleş Vlad Adrian din clasa a VII-a cu creația literară „**IN MEMORIAM**"

Prin aceste activități urmărim să dezvoltăm atitudini valorice față de cultură, să le formăm elevilor o cultură moral – spirituală, o cultură națională.

Activitățile școlare și extrașcolare de conservare și promovarea valorilor naționale dezvoltă un comportament motivat, cultivă sentimente de bunătate, de caritate, toleranță, respect, demnitate, de personalizarea individului și conturarea identității sale.

Resurse:

Umane: elevi, studenți, cadre didactice, invitați, reprezentanți ai comunității locale.

Materiale: aparatură audio-video, videoproiector, laptop, consumabile, planșe cu personalități istorice, pliante, mape, copiator, recuzite diverse pentru jocurile de rol/spectacole artistice, aparat foto, instrumente muzicale, imagini/fotografii, stegulețe, diplome, cupe,

De spațiu: sală de clasă, bibliotecă, Biserica, muzeul satului, conacul lui Vaida Voevod, parcul din centrul comunei.

Rezultate:

Creații dedicate acestui eveniment istoric, poezii, eseuri, desene, colaje, expoziții.

Jurnalul Centenar 2018 (luna decembrie- 2018) care cuprinde cele mai reprezentative realizări ale celor implicați.

Impactul asupra elevilor. Calitatea activităților.

Sustenabilitate:

Implicarea elevilor în această activitate este benefică, oferind cadrelor didactice prilejul de a-i sensibiliza în privința istoriei naționale. Relația dintre identitate și tradiție reflectă faptul că recuperarea trecutului nu este un lucru facil și gratuit, iar elementele tradiției trebuie să se regăsească în ceea ce reprezintă imaginea cotidiană.

Evaluare proiect:

Evaluare internă:

Expoziții cu lucrări artistico-plastice ale copiilor/ elevilor.

Expoziții cu poze, afișe, îndemnuri patriotice ale elevilor, cadrelor didactice, părinților.

Portofolii cu lucrările copiilor, elevilor.

Numărul de participanți la acțiunile planificate.

Coerența între scop- obiective- activități- metode- criterii de evaluare- indicatori.

Evaluare externă:

Monitorizarea atingerii obiectivelor și a rezultatelor scontate de coordonatori.

Realizarea și prezentarea unui program artistic susținut de copiii și elevii de la instituțiile partenere.

Diplome și adeverințe pentru cadrele didactice îndrumătoare participante la activități.

Diplome pentru copiii și elevii participanți la concurs.

Impactul acțiunilor organizate de școala noastră în comunitate, mediatizarea proiectului.

Elevii școlii au avut posibilitatea de a-și exprima deschis gândurile și speranțele cu privire la trecutul, prezentul și viitorul României. Aceștia au redactat scrisori către trecut... dedicate eroilor care s-au jertfit pentru îndeplinirea idealului național, către prezent... exprimând dragostea lor față de țară și evidențiind frumusețea țării, dar și scrisori către viitor... prin care și-au exprimat speranțele față de viitorul țării noastre. Toate scrisorile însoțite de desenele realizate de elevi vor constitui o „**Scrisoare fără sfârșit...**” către trecut, prezent și viitor, care va fi expusă în holul școlii noastre la 1 Decembrie 2018, care va însufleți și va bucura orice privitor.

Elevii premianți s-au remarcat prin creativitatea, originalitatea și talentul deosebit pe care îl au, realizând creații artistice și lirice deosebite.

Diseminare

La nivelul unității de învățământ, în cadrul comisiei metodice, comisiei de activități extracurriculare, pe pagina de Facebook a școlii, în mass-media locală.

Echipa proiectului:

Director: Prof. Șamșudean Flavia Alina

Responsabil compartiment bibliotecă: Prof. Molnar Gabriela Maria

Prof. Roșu Simona Mihaela

Prof. Dolha Iulia Sidonia

Prof. Chiuian Mihaela

Preot Paroh, Abrudan Marius Vasile

Descrierea activității

Fii tu, România!

Pe urmele lui Alexandru Vaida Voevod-artizan al Marii Uniri

Primul premier al României întregite, Alexandru Vaida Voevod, a fost omagiat, luni, 19 martie, în cadrul unei ceremonii organizată la Bobâlna de Instituția Prefectului – Județul Cluj, în parteneriat cu Școala Gimnazială Bobâlna, cu primăria din localitate și cu sprijinul Inspectoratului de Jandarmi Județean „Alexandru Vaida-Voevod” Cluj și al Diviziei 4 Infanterie „Gemina”. Potrivit reprezentanților Prefecturii Cluj, aceasta a fost prima manifestare publică din țară, în acest an al Centenarului, care a avut ca scop omagierea unei personalități implicate în realizarea Marii Uniri.

Evenimentul a avut loc începând cu ora 12.00, la Monumentul Alexandru Vaida-Voevod din centrul localității și a cuprins prezentarea onorului și salutul drapelului de luptă, intonarea Imnului Național al României, oficierea serviciului religios, alocuțiuni, depuneri de coroane și jerbe de flori, dar și un montaj artistic susținut de elevii Școlii Gimnaziale Bobâlna. Potrivit Prefecturii Cluj, manifestarea se înscrie în seria de activități aniversare dedicate ale Centenarului României.

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului a oficiat slujba de parastas în memoria Ilustrului om politic, iar apoi a rostit și un cuvânt de învățătură în care a evocat personalitatea lui **Alexandru Vaida Voevod**.

Au mai rostit alocuțiuni: Conf. dr. Ioan Cârja – reprezentantul rectorului Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Ioan Aurel Pop, ing. Ioan Aurel Cherecheș – prefect jud. Cluj, Mircea Vaida-Voevod – nepotul lui Alexandru Vaida-Voevod și primarul comunei Bobâlna, Augustin Mureșan, care a premiat o localnică (Oros Veronica) cu ocazia împlinirii a 100 de ani de viață. Ing. Ioan Aurel Cherecheș i-a oferit prof. Mircea Vaida-Voevod o distincție **ONOARE PENTRU CLUJ 2018** pentru întreaga sa activitate culturală.

La final, Grupul „OLPRETUL” al Școlii Gimnaziale Bobâlna, coordonat de prof. Vescan Adina, a susținut un scurt moment artistic, apoi a urmat depunerea de coroane.

Alexandru Vaida-Voevod a avut o contribuție deosebit de importantă la înfăptuirea Unirii Transilvaniei cu România. La 1 decembrie 1918, a participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, unde cei 1228 de delegați aleși ai românilor ‘din Transilvania, Banat și Țara Ungurească’ au votat Rezoluția Unirii care ‘decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România’.

După acest eveniment istoric, Alexandru Vaida-Voevod devine membru al Consiliului Dirigent pentru a pregăti unificarea administrativă cu Vechiul Regat și s-a numărat între cei cinci delegați ardeleni care au adus regelui Ferdinand I Rezoluția Unirii pentru a fi ratificată. A fost numit ministru de stat pentru Transilvania în primele guverne după Marea Unire, iar pe 1 decembrie 1919 a fost desemnat președintele consiliului de miniștri. A condus primul guvern al României Mari ieșit din alegeri parlamentare (decembrie 1919 – martie 1920), conducând alte trei guverne în anii 1932-1933, guverne în care a fost și titularul unor ministere.

Alexandru Vaida-Voevod s-a născut în 27 februarie 1872 la Bobâlna, atunci Olpret, și a murit în 19 martie 1950 la Sibiu. A urmat școala primară la Cluj, liceul la Bistrița și Brașov iar facultatea de medicină la Viena.

La evenimentul dedicat omului politic a participat și nepotul său, Mircea Vaida Voevod, care avea cinci ani când a murit bunicul său, în 1950. Acesta a spus că știe, totuși, cât de multe sacrificii a făcut pentru realizarea Unirii.,,Alexandru Vaida Voevod ca bunic era un om bun, un om blând. Ca om politic a fost un om intransigent și un luptător, un militant cum puțini au fost pe aceste meleaguri. Țin minte, am citit o scrisoare a bunicii mele care spune că bunicul meu și-a cheltuit jumătate din întreaga avere pentru Unire, în lupta aceasta pentru realizarea

Unirii. Îi vânduse bunicii mele chiar și bijuteriile de familie pentru această cauză nobilă. Dar de fapt noblețea acestei lupte a fost Unirea”, a spus Mircea Vaida Voevod.

Alexandru Vaida-Voevod s-a născut în 27 februarie 1872 la Bobâlna, atunci Olpret, și a murit în 19 martie 1950 la Sibiu.

Imagini din cadrul activităților derulate în parteneriat cu Școala Gimnazială Bobâlna
Comemorarea lui Vaida- Voevod

Mircea Vaida Voevod- nepotul lui Alexandru Vaida Voevod

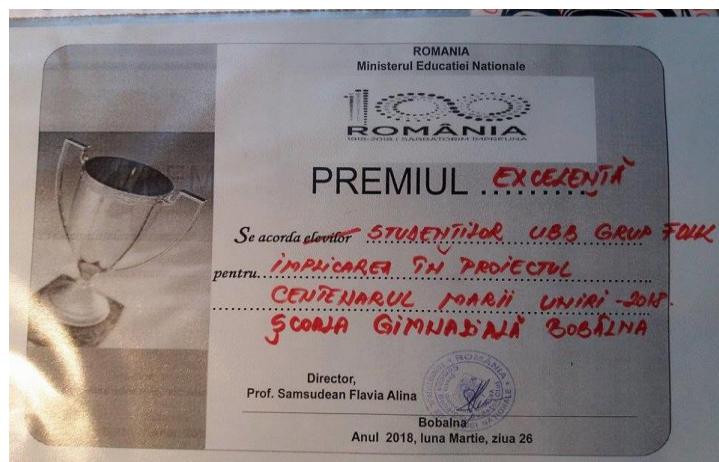

Fii Tu, România!

Activitate desfășurată în parteneriat cu UBB Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie, specializarea Studii de Securitate, coordonator, prof. univ. dr. Rusu Gabriel

Grupul OLPRETUL, al Școlii Gimnaziale Bobalna, loc. Bobâlna, jud. Cluj, coordonat de prof. Vescan Adina - recital în cadrul proiectului Pe urmele lui Alexandru Vaida Voevod-artizan al Marii Uniri.

Concurs - Provincii care s-au unit cu țara

Grupul OLPRETUL al Școlii Gimnaziale Bobâlna-coordonator, prof. Vescan Adina Simona

Expoziție de produse tradiționale

Conacul lui Vaida Voievod

Lipsită de sufletul familiei care a clădit-o, casa desfigurată din Olpret/ Bobâlna refuză deocamdată să se prăbușească

Activitate de voluntariat DIN SUFLET PENTRU SUFLET înparteneriat cu Parohia Ortodoxă Bobâlna, cu Școala Profesională Răscruți și DGASPC Cluj- Centrul Pentru Persoane Vârstnice Gherla

Premierea Concursului Național „Unirea – Libertate și Unitate”

ARTIZANUL UNIRII

Petac Valerica Gabriela
Școala Gimnazială Bobâlna, cls. a VII-a

Om ilustru de-o cultură
Umanistă și profundă,
Ce-a trezit în el speranțe
De unire și dreptate
Voevod un om pragmatic,
Realist și temerar,
Fire aprigă, energic,
Debordant și luptător,
A reușit să unească
Țara mândră într-un popor.
Se apropia d-oricine,
Fierbinte-i ardea doru-n piept
Tresărind din vis, redeșteptat,
România a salvat!
A desăvârșit Unirea
Și voința națiunii,
A zdrobit și nedreptatea,
Ascultând glasul mulțimii.
Un destin deosebit,
În Unirea României,
Vaida Voevod a scris
O Unire într-un vis!

IN MEMORIAM

Seleș Vlad Adrian,
Școala Gimnazială Bobâlna, cls. a VII-a

Din istoricul ținut
De la Someș mai încoace
Un destin el a avut
Pe români să îi unească
Într-o vatră românească.
Unitatea, libertatea,
Vaida le-a înfăptuit
Deșteptarea românimii,
Idealul românesc,
Gânduri, fapte, idealuri,
În Olpret sălășluiesc.
Azi, în ceas de sărbătoare,

Centenarul celebrăm
Îl slăvim cu toți pe Vaida
Din conacul părintesc,
Unde și azi mai detună
Graiul nostru românesc.
Peste-a veacului gândire
Idealul ți-l slăvesc,
C-o voință infinită
De pe plaiul românesc.

Colegiul Național "Andrei Mureșanu", Dej

Contribuții dejene la înfăptuirea Marii Uniri – scurtă radiografiere a năzuinței pentru unitate a personalităților locale ale epocii

Prof. Marchiș Ramona
Bibliotecar, responsabil CDI, Pușcaș Iuliana
Prof. Mureșanu Teodora

Tipul proiectului : formativ-educativ, cu caracter interdisciplinar

Domeniul: cultură

Argument: Întreaga istorie a poporului român a fost dominată de lupta pentru unitate națională. Această luptă a îmbrăcat două aspecte: eliberarea națională de sub dominația stăpânirii străine și eliberarea socială de sub presiunea propriilor clase dominante. Luptele de eliberare națională s-au desfășurat încă din cele mai vechi timpuri. Datorită poziției geografice, a bogățiilor naturale ale țării noastre, hărniciei poporului roman și politicii expansioniste ale țărilor vecine teritoriile românești au fost mereu vâdate și au trecut de sub o dominație străină sub alta. Luptele neobosite duse de conducătorii țărilor române și determinarea oamenilor din popor de a nu trăi sub opresiune au dus, în cele din urmă, la înfăptuirea actului istoric cu implicații majore în devenirea ulterioară a țării noastre – Marea Unire de la 1 Decembrie 1918. În toată această luptă de neatârnare oamenii din popor nu au uitat că trebuie să conviețuiască în bună rânduială cu celelalte naționalități conlocuitoare.

Acest proiect își propune să marcheze într-un mod inedit și atractiv acest eveniment important al istoriei noastre, conștientizarea idealului național, descoperirea de către elevi a rolului important pe care micul nostru orașel, prin reprezentanții săi de seamă, l-a avut în

desfășurarea evenimentelor și înfăptuirea unirii, dar și a valorilor morale ale poporului: dragoste de țară, eroism, vitejie, bunătate.

Scop: dezvoltarea interesului elevilor pentru istoria României, completarea și consolidarea unor cunoștințe despre actul Unirii de la 1 Decembrie 1918, cinstirea eroilor neamului și a promovării în rândul tinerii generații a unor valori precum: toleranță, cooperare, patriotism și responsabilitate civică, desfășurarea unor activități diverse care să-i apropie pe elevii noștri de propria istorie locală, de marile personalități locale care au luptat pentru idealurile lor, cultivarea gustului pentru cercetare documentară și lectură, conștientizarea rolului reprezentat de Marea Unire în dezvoltarea României moderne.

Obiective: aprofundarea semnificației zilei de 1 Decembrie și tratarea ei din punct de vedere istoric, artistic, literar, contemporan; valorificarea potențialului creativ al copiilor; redescoperirea și cultivarea sentimentul patriotic; stimularea interesului elevilor față de studiu și lectură; reactualizarea memoriei colective privind locurile, evenimentele, personalitățile MARII UNIRI; promovarea dialogului intercultural; stimularea creativității, comunicării, implicării active în cunoașterea istoriei și tradițiilor comune; identificarea, promovarea și popularizarea adevăratelor modele pentru societatea contemporană.

Competențe (disciplinare și infodocumentare): dezvoltarea capacității de a stabili analogii, corelări și sistematizări între evenimente; dezvoltarea aptitudinilor și abilităților de comunicare a elevilor prin implicarea activă la desfășurarea activităților; familiarizarea elevilor cu munca de cercetare documentară și selectarea materialelor

Parteneri: Muzeul Municipal Dej, Biblioteca Municipală Dej, Asociația de Părinți a Colegiului Național „Andrei Mureșanu”

Grup-țintă: elevi, cadre didactice și didactice auxiliare, părinți

Beneficiari (direcți și indirecti): elevi, cadre didactice și didactice auxiliare, părinți

Durata: aprilie 2018-decembrie 2018

Activități propuse (câte o activitate/arie curriculară)

În derularea activităților vor fi implicați dascăli de istorie, limba și literatura română, științe, religie și arte; activitățile se vor desfășura începând cu luna aprilie 2018 până în decembrie 2018, structurate pe trei etape, de documentare, desfășurare și diseminare.

Activitatea	Domeniu/ Disciplina	Data /locul desfășurării	Modalitate	Responsabili
Popularizarea proiectului în școală		CDI / aprilie 2018	Prezentare liberă și cu ajutorul videoproectorului	Pușcaș Iuliana Marchiș Ramona Mureșanu Teodora

				Moldovan Horațiu Prunduș Monica
Cercetare documentară și selectarea documentelor		CDI/bibliotecă	cercetare	Pușcaș Iuliana Stan Sidonia Pușcaș Petra Clapa Alexandra Petric Bianca
Marea Unire – contextul istoric	Istorie	CDI /aprilie 2018	Referat Prezentare powerpoint	Pușcaș Iuliana Moldovan Horațiu Clapa Alexandra
Teodor Mihali și Marea Unire	Istorie	Cabinetul de istorie/mai 2018	Referat Prezentare powerpoint	Moldovan Horațiu Petric Bianca
Participarea dejenilor la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia(avocați, medici, preoți)	Istorie Științe Religie	CDI Laboratorul de biologie Cabinetul de istorie/iunie 2018	Referat Prezentare powerpoint	Pușcaș Iuliana Marchiș Ramona Mureșanu Teodora Moldovan Horațiu Prunduș Monica Stan Sidonia Pușcaș Petra Clapa Alexandra Petric Bianca
Personalitățile dejene implicate în actul Unirii, creionate de elevii școlii	Artă	Bibliotecă/holul școlii/ iunie/decembrie 2018	Portrete realizate de elevi	Pușcaș Iuliana Marchiș Ramona Clapa Alexandra Roman Oana Mureșan Iulian
Literatura și Unirea	Limba și literatura română	Săli de clasă, bibliotecă, CDI/Iunie2018	Lectura unor texte, discutarea lor, realizarea unor creații proprii	Marchiș Ramona Pușcaș Iuliana Mureșanu Teodora Cristea Sonia Perhinschi Daiana Moldovan Oana Cocian Lavinia-Adriana Stan Sidonia Pușcaș Petra Petric Bianca
Monumentele Unirii	Istorie	Excursie tematică locală	Vizitarea monumentelor închinat personalităților dejene participante la unire și a caselor acestora	Marchiș Ramona Pușcaș Iuliana Elevi de gimnaziu și de liceu

Resurse: umane - elevi, cadre didactice, reprezentanți ai comunității locale, părinți,
materiale - cărți, fotografii, harta României, calculator, videoproiector, CD-uri cu filme istorice, planșe, acuarele, pensule, creioane colorate,

Rezultate: expoziție de desene ale elevilor, portofoliu cu eseuri și referate întocmite de elevi, diploma, dosar cu imagini surprinse în timpul activităților derulate, expoziție documentară, articol în revista școlii

Sustenabilitate: suntem încredeștiți că acest proiect reprezintă o intervenție benefică în viața elevilor noștri cu posibilitatea de dezvoltare/continuare ulterioară a proiectului prin atragerea de noi parteneri și crearea de noi secțiuni

Evaluare proiect: creații artistice, expoziții, analiza SWOT, portofoliile elevilor, diplome, broșura proiectului

Diseminare: pe pagina web a instituției școlare, pe pagina de facebook a școlii, articol în revista școlii, broșura proiectului, album foto de la activități.

Echipa de proiect:

Marchiș Ramona, profesor limba și literatura română

Pușcaș Iuliana, bibliotecar, responsabil CDI

Moldovan Horațiu, profesor istorie

Mureșanu Teodora, profesor de religie ortodoxă

Prunduș Monica, profesor de biologie

Stan Sidonia, cls. a VIII-a

Pușcaș Petra, cls. a V-a

Clapa Alexandra, cls. a X A

Petric Bianca, Cls. a XI-a A

Cristea Sonia, cls. a X D

Perhinschi Daiana, cls. a X D

Moldovan Oana, cls. a XI-a A

Cocian Lavinia-Adriana, cls. a XI-a A

Roman Oana, cls. a XI-a A

Mureșan Iulian, cls. a IX

Introducere

Istoria țării noastre a fost una destul de tumultoasă încă de la început. Datorită poziționării țării la limita dintre Orient și Occident și cu deschidere la Marea Neagră, datorită bogățiilor și resurselor naturale, teritoriul patriei noastre a fost râvnit de marile puteri ale vremurilor. Astfel, de-a lungul anilor, porțiuni ale teritoriului de astăzi al României au trecut de sub o ocupație străină sub alta: a Imperiului Roman, a

Imperiului Otoman, a Imperiului Rus și a celui Austro-Ungar. La acestea s-au adăugat și incursiunile popoarelor nomade, care au slăbit și mai mult stabilitatea și dezvoltarea zonei.

Mult timp, țara noastră a fost divizată în trei provincii conduse fiecare de alt domnitor - Țara Românească, Moldova și Transilvania. De România, ca stat, putem vorbi doar din 1859 când a avut loc unirea Moldovei cu Țara Românească sub un singur domnitor: Alexandru Ioan Cuza. Dar și atunci țările române au rămas tributare Imperiului Otoman. A fost recunoscută ca țară independentă abia în 1918 când a avut loc Marea Unire de la Alba Iulia, când Transilvania, Bucovina și Basarabia s-au unit cu România.

Dar încercări de unire a celor trei provincii românești au existat și în anii anteriori. Mihai Viteazul a fost cel care în 1600 a reușit, pentru o foarte scurtă perioadă de timp să unească aceste teritorii sub conducerea sa, tot la Alba Iulia, autoproclamându-se **„Io Mihai Voievod, din mila lui Dumnezeu, Domn al Țării Românești și al Ardealului și al Moldovei”**. Dar interesele puterilor occidentale nu corespundeau cu cele ale domnitorului român care este ucis. Astfel unirea țărilor românești a fost una efemeră.

Conform unor istorici, unificări ale celor trei provincii sub un singur conducător au mai existat și înaintea lui Mihai Viteazul. Primul este considerat a fi Giovanni Battista Castaldo (1493-1563) care, în 1551, este trimis în Transilvania să lupte împotriva otomanilor. El îi înlătură de pe tron pe domnii Moldovei și ai Țării Românești, supuși turcilor, și numește în locul lor oameni apropiați și supuși lui. Castaldo a fost de fapt cel care a administrat politic, economic și militar cele trei provincii. De aceea este considerat a fi primul unificator al provinciilor românești.

Următorul ar fi, în opinia istoricilor, Sigismund Bathory, Principele Transilvaniei, care și-a dorit să fie principele celor trei provincii românești. A reușit la un moment dat acest lucru, prin otrăvirea lui Aron Vodă, domnul Moldovei și încheierea unui pact cu Mihai Viteazul, domnul Țării Românești, care devenea vasalul lui. Astfel, Sigismund Bathory devine conducătorul țărilor române, **„Serenissim principe al Transilvaniei, Valahiei și Moldovei”**. Dar din cauza deselor tulburări din Transilvania, Bathory renunță în cele din urmă la tron, unirea realizată de el destrămându-se².

După alungarea lui Alexandru Ioan Cuza, este adus în țară, și înscăunat ca rege Carol I, Principele de Hohenzollern-Sigmaringen. Deși străin, regele Carol a fost preocupat de bunăstarea țării noastre, unii istorici considerând că perioada domniei sale a fost una dintre cele mai prospere. În timpul domniei sale statul român și-a câștigat independența, a fost creat

² www.descoperă.ro Mihai Viteazu nu a fost primul protagonist al unirii românilor. Un spaniol și un ungur i-au luat-o înainte. O istorie mai puțin știută

Regatul României și a fost promulgată prima Constituție. Dar existau încă teritorii locuite de români, aflate sub dominație străină: Banatul, Crișana, Maramureșul, Sătmarul, Transilvania, Basarabia și Bucovina. Unirea cea mare, deși era dorită de Carol nu s-a putut îndeplini în timpul domniei sale deoarece, în anul 1914 a izbucnit Primul Război Mondial iar Carol I a murit.

Abia după încheierea Primului Război Mondial și urcarea pe tron a succesorului lui Carol I, Ferdinand I, s-a reușit acest lucru. Puterea Imperiului Austro Ungar slăbise foarte mult, iar țările aflate sub dominație străină își cereau tot mai tare independența. Trebuie să menționăm că încă de la începutul secolului al XX-lea se vehicula printre liderii minorităților naționale din Austro-Ungaria ideea federalizării Imperiului. František Palacký, mare lider al mișcării naționale cehe, declara încă în 1869 că „*Austria va fi federativă sau nu va mai exista...*”³

Înfrângerea Imperiului Austro-Ungar s-a potrivit ca o mânășă militanților pentru independență.

Imboldul românilor a venit și din mesajul președintelui american Woodrow Wilson, cel care, prin intervenția armată a țării, a avut un rol decisiv în încheierea Primului Război Mondial printr-o „pace dreaptă”. El și-a susținut ideologiile privind încheierea păcii în documentul intitulat „Cele Paisprezece Puncte”, prezentat în fața Congresului Statelor Unite la 8 ianuarie 1918. După mai multe discuții și reveniri asupra textului s-a hotărât dezmembrarea Imperiului Austro-Ungar, pe seama polonezilor, a cehilor, a sârbilor, a românilor, în final. Wilson a fost privit de români cu mare admirație Ștefan Cicio Pop numindu-l „*primul nunțiu al autonomiei naționale*”.⁴

Istoricul Nicolae Bocșan subliniază, pe bună dreptate, influența textelor americane în redactarea documentelor unirii din 1918, în primul rând a *Declarației de Independență* de la Philadelphia din 4 iulie 1776.⁵

Realizarea unirii Transilvaniei cu România, la 1 decembrie 1918, a fost expresia unei concepții politice, în care au fuzionat componentele doctrinei naționale românești, ideologia democrației universale și valorile care au triumfat la sfârșitul Primului Război Mondial. Odată cu înfrângerea Puterilor Centrale și a prăbușirii Imperiului Austro-Ungar, mișcarea națională a românilor din Transilvania s-a amplificat.

³ Sigmirean, Cornel, *Elita românilor din Transilvania la 1918: educație, proiecte și opțiuni politice*, p. 190

⁴ Ibidem, pag. 191

⁵ Ibidem, pag. 191

Scurtă istorie a oraşului Dej

Municipiul Dej, situat la confluenţa râurilor Someşul Mic cu Someşul Mare, este un important centru comercial şi de comunicaţie cu celelalte zone ale Transilvaniei. Poziţia geografică, resursele de sare şi condiţiile de mediu au favorizat dezvoltarea micului oraş, devenit la un moment dat, reşedinţă de judeţ. Primele urme arheologice, fragmente ceramice neolitice descoperite în pădurea Bungăr, pe dealul Sfântu Petru şi pe dealul Cziczhegy din Viile Dejului, atestă că aşezământul datează din anul 5000 î.Hr.

Descoperirile din epoca romană, resturile drumului roman şi ale podului de peste Someş care făcea legătura între castrule de pe graniţă, atestă existenţa unei aşezări romane pe vatra actuală a municipiului Dej. Aşezarea s-a dezvoltat foarte mult în timpul primilor hospites, colonişti germani, buni comercianţi şi întemeietori a multor oraşe din Transilvania. Exploatarea sării de la Ocna Dej şi comercializarea acesteia a dus la transformarea micii aşezări într-un oraş. Beneficiile de pe urma sării şi a poziţiei de nod comercial au fost numeroase, mai ales în timpul regilor maghiari şi a principilor Transilvaniei. În timpul acestora, oraşul a fost scutit de taxe şi impozite ceea ce a permis transformarea Dejului într-un important centru administrativ şi meşteşugăresc. Dar evenimentele politice şi militare ale vremurilor nu au ocolit mica localitate care s-a implicat în toate momentele importante ale istoriei medievale, cum ar fi : Răscoala de la Bobâlna, Revoluţia de la 1848, Primul Război mondial şi Marea Unire de la 1918.

Dejul şi Marea Unire

În acest climat european febra independenţei şi dorinţa de eliberare de sub dominaţie străină a cuprins şi comitatul Solnoc-Dăbâca, cu sediul la Dej. Dovadă stau rapoartele întocmite de autorităţi privind intensificarea micilor răzmeriţe împotriva ocupaţiei austro-ungare. Astfel, în 1916, se arată că 179 de membri ai comunităţii româneşti din diferite medii sociale, au săvârşit fapte de rebeliune (instigare împotriva autorităţilor, jigniri, spionaj).⁶

În toamna anului 1918, elita română consideră că a aşteptat destul

⁶ Pădureanu, Augustin, Contribuţii someşene la triumful unui ideal, Dej, 1991, pag. 9

o schimbare și hotărăște să-și ia soarta în propriile-i mâini. Iar liderii dejeni Ștefan Cicio-Pop, Alexandru Vaida Voievod și Teodor Mihali, alături de elita dejeană Liviu Micșa, avocat, deputat, fost senator și apoi prefect al județului, Simeon Russu, director de bancă, viitor prefect, Ilariu Boroș, protopop greco catolic al Dejului, Teodor Herman, protopop ortodox, Iosif Boca, decanul Baroului avocaților din Dej, deputat, Clemente Barbul, prefect, Ioan Mezei, deputat, Leonida Domide, medicul primar al Dejului, Cornel Pop, primarul orașului, Octavian Domide, preot, Gavril Hango, Eugen Mera profesor, Ioan Macsim, inginer și mulți, mulți alții se implică activ în pregătirea actului național.

Astfel, încă din 23 septembrie/6 octombrie 1918, Teodor Mihali îi trimite o scrisoare președintelui partidului în care îi cere să convoce de urgență Comitetul Executiv al PNT sau să îl avizeze pe el să facă acest lucru. Bolnav fiind, Gheorghe Pop de Băsești îl mandatează pe Teodor Mihali⁷. Deși unii contestatari ai trio-ului dejean susțin că meritul nu îi aparține lui Mihali, documentele și desfășurarea ulterioară a evenimentelor atestă totuși faptul acesta. (anexa I)

Conferința s-a ținut la Oradea, în data de 12 octombrie, ședința a fost prezidată de Teodor Mihali, Ștefan Cicio-Pop a deschis lucrările printr-un discurs înflăcărat, iar Alexandru Vaida-Voievod a prezentat „Declarația de autodeterminare” în ședința Parlamentului Ungariei din 18 octombrie 1918. Tot el este și autorul unuia dintre proiectele din declarație supuse dezbaterii.⁸

Cei trei dejeni au devenit membri ai Consiliului Național Român Central condus de Ștefan Cicio-Pop.

Aflând de aceste declarații și de demersurile pentru unire făcute în Parlamentul Ungariei, dejenii se înflăcărează. În noaptea de 31 octombrie soldații Regimentului 32 honvezi din Dej, majoritatea țărani de prin satele din jur, se revoltă, forțează ușa magaziei de arme, se înarmează și încep să tragă pe străzile orașului. Apoi se retrag în satele lor și instighează țăranii la revoltă. Sunt atacate autoritățile locale, cârciumarii și funcționarii. În această atmosferă tensionată revin în Dej Mihali și Vaida-Voievod. Imediat convocă o

⁷ ibidem, pag. 10

⁸ ibidem, pag. 11

adunare la Dej și emit o circulară prin care condamnă acțiunile violente întreprinse și îndeamnă la calm. (anexa II)

Astfel la Dej se înființează la 3 noiembrie 1918 Consiliul Național Român - Comitatens cu 22 de membri. Pe lângă cei amintiți deja, mai făceau parte din el funcționari, casieri, zidari, preoți și avocați (Augustin Tarța, Ioan Vaida, George Ciupe, Emil Avram, Ioan Fichilșan, Nicolae Corta. Consiliul era prezidat de Liviu Micșa, Teodor Herman și Ilariu Boroș, erau vicepreședinți, iar Iosif Bocșa și Ioan Moldovan secretari.⁹ În aceeași zi, Consiliul a trimis tuturor localităților din comitat instrucțiuni organizatorice privind formarea consiliilor comunale și a gărzilor naționale pentru asigurarea ordinii și siguranței persoanelor și a averilor. În urma acestora se înființează consilii în toate centrele comitatului, la Târgu Lăpuș, condus de avocatul Gavril Buzura, la Gherla condus de Octavian Domide, sub îndrumarea episcopului greco-catolic Iuliu Hossu, la Ileanda, la Beclean, în total 77 de consilii. În același timp se organizează și gărzi naționale în toate localitățile enumerate mai sus, care aveau sarcina de a veghea la pacea și siguranța personală a locuitorilor. La Dej comandantul Gărzii Naționale era Romulus Micșa, ajutat de Victor Micșa, Iosif Boca și Ioan Mezei.

Cei doi lideri dejeni iau apoi legătura cu guvernul României de la Iași pentru „sincronizarea ideilor, acordarea lor la un diapazon unic – *interesul național*”. Ei arată printr-o scrisoare hotărârea ardelenilor de a se uni cu țara.¹⁰

La 20 noiembrie a fost lansat apelul de participare la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. Din Comitatul Solnoc-Dăbâca au participat 68 de delegați dintre care îi amintim pe

dejenii Teodor Mihali și Alexandru Vaida-Voievod din partea cercurilor electorale; Ioan Boca, Ioan Botha, Liviu Micșa, Simeon Rus, Ioan Tarnița, Ioan Mezei, Constantin Bodea, Ioan Danciu din partea asociațiilor și Romulus Micșa și Alexa Mihuț din partea gărzilor naționale.

În anumite cărți de istorie apar informații contradictorii privind numele celor care au făcut parte din delegație. Iar unii contestatari spun chiar că cei doi lideri nu au fost de acord cu Proclamarea Unirii la Alba Iulia, cerând intervenția armatei române în Transilvania și proclamarea imediată a unirii prin Consiliul Național. Cu toate aceste contestații, dovezile

⁹ ibidem, pag 21-22

¹⁰ ibidem, pag. 13

istorice, corespondența purtată de liderii dejeni cu guvernul de la Iași arată că cei doi își exprimaseră doar îngrijorarea în privința greutăților ce pot apărea în organizarea unei adunări naționale de o asemenea anvergură. Corespondența arată că cei doi își doreau să fie în asentimentul tuturor și să se înfăptuiască „unirea desăvârșită a tuturor sufletelor”¹¹

Rolul important al dejenilor Ștefan Cicio-Pop și Teodor Mihali în Unirea Transilvaniei cu Țara este atestat și de semnătura lor care se regăsește pe documentele Unirii. De asemenea, pe lista cu cei 212 membri ai Marelui Sfat Național propusă spre aprobare de Alexandru Vaida-Voievod apar următoarele nume: Iuliu Hossu, Octavian Domide din Gherla, Teodor Mihali, Liviu Micșa, Iosif Boca, Ioan Mezei din Dej, Alexandru Vaida-Voievod din Bobâlna, iar din iulie 1919 li se alătură Alexandru Pop din Gherla și Romul Taflan, agricultor, din Beclean.

Din cei 15 membri ai consiliului dirigent doi erau dejeni - Alexandru Vaida-Voievod și Ștefan Cicio-Pop.

La 14 decembrie rezoluția de la Alba Iulia a fost dusă la București de o delegație formată din Vasile Goldiș, Miron Cristea, Iuliu Hossu și Alexandru Vaida-Voievod. Unul din cele 4 exemplare ale rezoluției scrise pe pergament se află la Muzeul de Istorie al Municipiului Dej.¹²

În ziua în care la Alba Iulia se adopta rezoluțiunea de unire a Transilvaniei cu România, la Dej erau oficiate slujbe și se sfințeau drapele. Un grup din garda națională a intrat în biserica greco-catolică cu un drapel tricolor care a fost sfințit la sfârșitul slujbei de către preotul George Mânzat, iar domnișoarele Barbul au intonat „Imnul regal” și „Deșteaptă-te române”, spre încântarea celor adunați în biserică „însuflețirea și delirul de bucurie, care se desprindea de pe fețele tuturor nu se poate descrie”.¹³

Pe adresa marelui sfat național sunt trimise telegrame din multe localități ale comitatului prin care oamenii doresc să-și exprime adeziunea deplină și gândurile de bucurie pentru înfăptuirea Marii Uniri. (anexa III)

Personalități dejene implicate în actul unirii - aria curriculară om și societate

Liderii comitatelor transilvănene și-au dorit ca la Alba Iulia să participe delegați din toate păturile sociale și reprezentanți ai diferitelor bresle. De aceea s-au străduit să mandateze cât mai mulți oameni: preoți, avocați, primari, medici, învățători, profesori, tipografi farmaciști, casieri, reprezentanți ai diferitelor instituții, fermieri, simpli țărani, meșteșugari și

¹¹ ibidem, pag. 15

¹² idem, pag. 46

¹³ Mânzat, George, Monografia orașului Dej, Dej, Astra, 2006,

femei. Dintre cei 68 de delegați am selectat câțiva care au avut un rol mai mare în desfășurarea evenimentelor premergătoare unirii și au o legătură directă cu orașul nostru, contribuind decisiv la dezvoltarea lui ulterioară.

Teodor Mihali

„Orașul Dej avea un rol deosebit în viața politică a românilor de sub stăpânirea ungurească prin faptul că aici avea domiciliul președinte Partidului naționalităților din Parlamentul Ungar – dl. Mihali” (Monografia orașului Dej, George Mânzat)

Teodor Mihali s-a născut la 15 martie 1855 într-o familie de țărani români din Prislop, sat în comuna Boiu Mare, județul Maramureș. Studiile primare le-a făcut în Boiu Mic, unde este remarcat de învățător datorită inteligenței sale. Teodor Mihali își continuă studiile gimnaziale în Baia Mare, iar apoi Liceul Romano-Catolic din Cluj. În anul 1876 se înscrie la Facultatea de Științe Juridice din cadrul Universității clujene.

Din inițiativa profesorului de limba și literatura română de la Universitatea din Cluj, Grigore Silași, în timpul anului universitar 1872-1873 se pun bazele societății „Iulia” considerată „un adevărat cuib pentru ațățările ce le fac agitatorii români”. Din el face parte și Teodor Mihali în calitate de vicepreședinte. El s-a afirmat printr-o bogată activitate remarcându-se la 22 decembrie 1876 cu dizertația „Influența civilizațiunii asupra societății omenești” și declamarea poeziei lui V. Alecsandri „Moldova la 1857”.

Participarea lui Teodor Mihali în cadrul societății „Iulia”, desființată în 1884, a însemnat un moment hotărâtor pentru conturarea ideilor sale politice care îl vor propulsa în rândurile elitei mișcării naționale a românilor ardeleni.

După cum singur mărturisește în ziarul „Piatra” din 1930, Teodor Mihali este ales membru al Partidului Național Român din Ardeal încă din anul 1880. În acest an termină cursurile juridice, iar trei ani mai târziu își susține doctoratul obținând titlul de „doctor juris” pentru ca în anul 1884 să depună cenzura de avocat la Târgu Mureș. În același an se căsătorește cu Viorica Vaida, sora lui Alexandru Vaida-Voievod, după care se stabilește ca avocat în Dej, oraș de care se va lega apoi o parte însemnată a vieții și activității sale. Pune bazele băncii de credit „Someșana” al cărui director va fi până în 1925 și care va finanța multe acțiuni politice.

O activitate politică în adevăratul sens al cuvântului Teodor Mihali o va desfășura începând cu Conferința Partidului Național Român din 27-28 octombrie 1890 de la Sibiu. În cadrul conferinței Teodor Mihali este ales membru în Comitetul Executiv, alegere care îl va înscrie pe lista fruntașilor mișcării naționale a românilor din Transilvania. Partidul Național Român, prin fruntașii săi, organizează o serie de proteste împotriva politicii de

deznaționalizare dusă de Imperiul Austro-Ungar, în diferite orașe din Transilvania. A 24-a adunare de protest a avut loc la 25 februarie 1891 în orașul Dej, cu participarea a 2000 de alegători. Teodor Mihali a fost și el prezent la această adunare. În urma acestor adunări ale românilor ardeleni s-a elaborat Memorandumul a cărui înaintare fără amânare a fost hotărâtă la Conferința Partidului Național Român din 20-21 ianuarie 1892. Din delegația care a prezentat Memorandumul împăratului Austro-Ungariei Franz Josef a făcut parte și liderul dejean. Cu ocazia acestei conferințe, Comitetul Executiv al Partidului Național Român este reales pe timp de 5 ani, deci Teodor Mihali rămâne în continuare în acest organ de conducere.

Realegerea sa în comitet îl va implica direct în acțiunea memorandistă și în consecințele ei, fiind acuzat în procesul ce va avea loc în mai 1894 la Cluj-Napoca. În timpul procesului desfășurat la Cluj, Teodor Mihali a afișat aceeași atitudine în care se reliefa patriotismul și devotamentul față de cauza națională a românilor, cerând ca interogatoriile și procesele verbale să se facă „...în limba românească... fiindcă aici nu se discută chestiuni personale, ci chestiunea națiunii române.” Fiind declarat vinovat, în ziua de 25 mai 1894 pentru atitudinea dârză și caracterul periculos al agitației, tribunalul îl pedepsește pe dr. Teodor Mihali cu doi ani și șase luni temniță de stat. Conducătorii memorandiști Teodor Mihali împreună cu D. P. Barcianu, D. Comșa, R. Patiția, M. Veliciu, A. Suci, G. Pop de Băsești și G. Domide au fost întemnițați la Vacz.¹⁴ Eliberarea lor va avea loc la 16 septembrie 1895, în urma amnistiei acordate de împărat. Mihali declară mai târziu că a fost făcută intervenția regelui Carol I al României.

După încheierea mișcării memorandiste a urmat o perioadă de confruntări la nivelul conducerii partidului care a dus la desființarea lui.

În scopul prezentării programului de viitor a mișcării naționale, Teodor Mihali alături de ceilalți membri ai Comitetului Național, a redactat și publicat în ziarul „Tribuna” din februarie 1896 un „Proiect de manifest”, acțiune în urma căreia este pedepsit cu temniță de 15 zile și amendă de 100 florini. După ispășirea pedepsei, ca membru al Comitetului Național, va

¹⁴ Pădureanu, Augustin, Contribuții someșene la triumful unui ideal, Dej, 1991, pag.84

protesta împotriva sărbătoririi „mileniului” adică a aniversării unui mileniu de la descălecarea ungurilor pe pământul Panoniei. Concomitent activitatea lui Mihali s-a extins și în domeniul cultural fiind ales în cursul anului 1898 director și președinte al Despărțământului Dej al Astrei.

Moartea președintelui Partidului Național Român, Ioan Rațiu, la sfârșitul anului 1902 a întărit tabăra curentului activist care își câștigă noi adepți. Printre noii susținători ai curentului activist va figura și Teodor Mihali care se convinge de necesitatea participării partidului la alegerile dietale.

Cu ocazia convocării congregației comitatului Solnoc-Dăbâca, la 11 ianuarie 1904, Mihali și-a prezentat discursul în limba română, ceea ce nu făcuse nimeni până atunci, acțiunea sa având ca urmare faptul că românii și-au câștigat dreptul de a vorbi în limba maternă în această adunare

Teodor Mihali va participa la Conferința Națională din 10 ianuarie 1905, desfășurată la Sibiu, care enunță decretarea politicii de activitate și abandonarea celei pasiviste, fiind ales în noul Comitet Executiv alături de G. Pop de Băsești, A. Vaida-Voevod, I. Suci, N. Comșa, A. Vlad și Ștefan Ciceo-Pop. În urma hotărârii conferinței de la Sibiu, Teodor Mihali va participa în anul 1905 la alegerile de deputat în cercul electoral Ileanda Mare, ca reprezentant al Partidului Național Român, alegeri în urma cărora el va obține mandatul. Datorită încrederii de care se bucura în rândul alegătorilor din acest cerc, el va fi reprezentantul lor în dietă, fără întrerupere, până în 1918.

Perioada 1905-1918 reprezintă punctul culminant al activității politice a tribunului Teodor Mihali. Încrederea și respectul de care se bucură în rândul deputaților nemaghiari din parlamentul monarhiei dualiste, a determinat alegerea sa, la 17 februarie 1905 ca președinte al Clubului Parlamentar al Naționalităților.

După izbucnirea războiului, din însărcinarea lui Tisza, Teodor Mihali împreună cu episcopul de Gherla, Vasile Hossu, întreprinde o vizită la București cu scopul de a convinge România să păstreze starea de neutralitate. La întoarcerea din România, după declarațiile lui A. Vaida-Voevod, Teodor Mihali a exclamat „*Acum pot muri căci știu că România va susține cu toată puterea ei pe românii ardeleni*”.

Hotărârea Comitetului Executiv al Partidului Național Român, din decembrie 1917, de a-și relua activitatea și de a susține în presă și chiar în parlament dreptul popoarelor de a dispune de soarta lor, a mobilizat toate forțele mișcării naționale românești din Transilvania. Spre finalul conflagrației mondiale, din inițiativa lui Teodor Mihali, are loc istorica ședință a

Comitetului Național Român din 12 octombrie de la Oradea, în care a fost adoptată declarația de autodeterminare.

În această atmosferă efervescentă la 30/31 octombrie 1918 are loc constituirea Consiliului Național Român Central la Budapesta, organism din care face parte și Teodor Mihali, ca reprezentant al Partidului Național Român. În această calitate, semnează la 3 noiembrie, un „Apel”, pentru evitarea ciocnirilor și vărsăturilor de sânge. Mărețul eveniment de la 1 decembrie 1918 îl afirmă pe Teodor Mihali în postura de vicepreședinte al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, alături de Ștefan Ciceo-Pop și I. Fluieraș. Mihali face, de asemenea, parte, în calitate de vicepreședinte, din Marele Sfat Național până în 23 februarie 1919 când, la moartea lui G. Pop de Băsești, el va deține președenția partidului. De asemenea, până în august 1919, Teodor Mihali va deține funcția de prefect al județului Someș, fiind primul român aflat în această funcție.

În 1920 Teodor Mihali candidează pentru mandatul de senator reușind să se impună în fața celui alt candidat al partidului, Aurel Bilț. În timpul guvernului Ion I. C. Brătianu, Teodor Mihali va demisiona din funcția de președinte al comisiei de unificare și își va reînnoi mandatul de senator, dar de această dată din partea orașului Cluj.

Teodor Mihali este ales, în anul 1926, primar al orașului Cluj¹⁵, funcție pe care o deține până în 1931. La 17 ianuarie 1934, în vârstă de 79 de ani, moare.

Liviu Micșa

Liviu Micșa, membru important al comunității dejene, s-a implicat activ în realizarea actului unirii de la Alba Iulia. Jurist, Liviu Micșa s-a născut în Hațeg, la 11 mai 1874. Clasele primare le-a terminat la Dej, iar pe cele secundare la Odorheiu Secuiesc. A urmat cursurile Facultății de Studii Juridice din Cluj și Budapesta. S-a stabilit în Dej, în 1900 și a fost secretarul organizației județene a Partidului Național Român, coleg de partid și de breaslă cu Teodor Mihali, Ștefan Cicio-Pop și Alexandru Vaida-Voievod.

Liviu Micșa a fost numit responsabil pentru organizarea la Dej a filialei Consiliului Național Român în comitatul Solnoc-Dăbâca – Comitatus, al cărui președinte a și rămas. În calitate sa de președinte a lansat la data de 3 noiembrie 1918 un apel către conducerea comunelor de a organiza comisii și gărzii naționale comunale care să vegheze la pacea și siguranța persoanelor și averilor. Dovadă stau adresele trimise lui, din diferite comune, care

¹⁵ Patria, VIII, nr.65 din 23 martie 1926, p. 1

atestă înființarea acestora (anexa IV). Liviu Micșa, participă alături de ceilalți 68 de delegați la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 decembrie 1918, ca delegat titular al orașului Dej (anexa V) și este ales membru în Marele Sfat Național, cu sediul la Sibiu. A desfășurat o bogată și constantă activitate administrativă, politică și culturală. A fost senator în parlamentul României Mari, iar apoi prefect al județului Solnoc-Dăbâca, în 1919-1920. A făcut parte din Comitetul de Conducere a filialei Dej al Societății pentru fond de teatru român și a predat noțiuni de drept civil și carte funciară locuitorilor din zona rurală.

Corneliu Pop – avocat, s-a născut în 1889, în comuna Lozna Mare, județul Someș. A început studiile la Dej, apoi le-a continuat la Bistrița și Beiuș. Studiile universitare le-a făcut la Cluj, obținând diploma de avocat în 1914. Între 1915-1919 a practicat avocatura la Ileanda și Cluj. A participat la Marea Adunare Națională ca delegat titular din partea comunei Lozna Mare. A condus „Gazeta oficială” a județului, prima publicație oficială românească apărută la

10 aprilie 1919. Este ales primar al orașului Dej la 1 mai 1920, menținându-și funcția până în 1940, cu mici întreruperi, a ocupat funcția de subprefect sau director al Prefecturii Județului Someș. Ca primar s-a distins ca un bun administrator al orașului: a înființat și organizat muzeul orașului, a înființat școala primară din Valea Codorului și Școala de

pictură, a înființat ziarul „Someșul” și Clubul Sportiv „Unio”, a amenajat strandul orașului și patinoarul, s-a ocupat de tipărirea pe banii primăriei a „Monografiei Dejului” scrisă de George Mânzat, preot, scriitor și senator al județului Someș în Parlamentul României Mari. A fost membru activ în Cohorta de Cercetași „Ciceul” a Liceului „Andrei Mureșanu”, susținând învățământul. A publicat numeroase articole și studii folclorice sub pseudonimul Delalozna.

Medicii dejeni și Marea Unire - aria curriculară științe

Ca delegați titulari sau supleanți la Marea Adunare de la Alba Iulia au fost trimiși și numeroși medici.

Leonida Domide, medic și compozitor, s-a născut la Rodna, în data de 11 ianuarie 1882, clasele primare le face la Rodna și Năsăud, iar cele secundare la Năsăud, Bistrița, Vacz și Blaj. Aici îl întâlnește pe profesorul și compozitorul Iacob Mureșianu, care văzându-i înclinația spre muzică se ocupă în mod

particular de instruirea lui muzicală. Compune și prelucrează piese folclorice încă din liceu și publică articole și compoziții în revista „Musa română”. După liceu urmează studii muzicale superioare la Cluj, dar între 1899-1905 urmează cursurile Facultății de Medicină din Budapesta. Nu renunță nici aici la pasiunea sa muzicală și conduce corul studențesc al Societății Academice „Petru Maior”, societate destinată studenților români din capitala Ungariei, promovând cultura națională și peste meleaguri. În 1905, după încheierea studiilor, este numit „aspirant de medic militar” și debutează în Dej ca și cadru didactic, predând igiena la școlile din oraș. În 1909 devine medic cercual la Dej, iar din 1919 este numit medic primar șef al județului. A fost un membru neobosit al societății atât prin activitatea medicală, „părintele celor săraci”, cât și prin cea cultural-educativă. Nu a renunțat niciodată la pasiunea sa, a compus piese pentru orchestră și cor și a continuat să publice în reviste de specialitate. A sprijinit învățământul și cultura, fiind membru în comitetul de susținere a Cohortei de cercetași „Ciceul” din cadrul Liceului „Andrei Mureșanu”. Pe plan politic a fost un mare activist și susținător al unirii românilor. În 1913 devine membru al Astrei, iar în 1918 este ales membru al Consiliului Național Român Comitatens din Dej. Este ales să participe ca delegat al cercului electoral Ileanda Mare la Adunarea Națională de la Alba Iulia (anexa VI). A încetat din viață la Cluj, în 1950.

Valeriu Bilțiu – s-a născut în comuna Rus, comitatul Solnoc-Dăbâca, la 31 ianuarie 1895. Termină cursurile Facultății de Medicină din Cluj-Napoca în 1922, venind ca medic în Dej. Evenimentele din 1918 l-au prins pe băncile facultății. Echipa de medici care activa în acel moment și studenții de la facultate au preluat Facultatea de Medicină de la vechea administrație și au activat la Clinica Ftiziologică. Aici se întâlnește, printre alții, cu medicul Liviu Pop din Gherla, membru marcant al comunității. Participă la Adunarea de la Alba Iulia ca reprezentant al cercului electoral din Ileanda, unde funcționa pe post de notar. După absolvirea facultății a lucrat ca medic în comuna natală și o scurtă perioadă în Deva. Din 1934 activează ca medic-șef de județ la Bistrița-Năsăud, în locul doctorului Iulian Chitul, pensionat, până în 1940. În 1945 se întoarce la Dej, lucrând ca medic la Casa Cercuală până în 1948, când s-a retras din activitate. A fost activist „Astra”. În 1933, în cadrul unui congres general al AGRU ținut la Dej, Valeriu Bilțiu este amintit ca prefect al județului¹⁶.

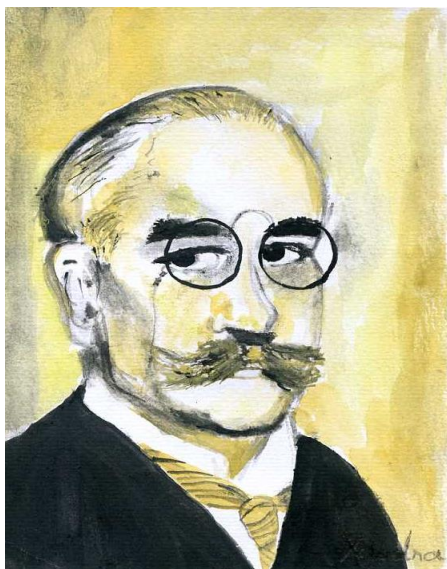
Liviu Pop – s-a născut la Cluj, în 1882. A urmat școala primară la Colegiul Unitarian din Cluj, iar apoi Facultatea de Medicină la Budapesta, devenind doctor în medicină în 1915.

¹⁶ Vestitorul, organ al Eparhiei Române Unite de Oradea și revistă de cultură religioasă, an IX, no. 21, 1 noiembrie 1933

Se specializează în fiziologie și revine ca medic în Gherla în 1918. Evenimentele pregătitoare unirii îl găsesc în Gherla. Se implică activ în viața politică, având „antecedente” și în familie, unul din bunicii mamei a participat la Revoluția din 1848, fiind tribun al lui Avram Iancu. Este membru activ al Gărzii Naționale Române din Gherla. Este trimis la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia ca delegat din partea acesteia. După Unire a fost consultant la Clinica Medicală I din Cluj, la secția de boli pulmonare. În paralel a lucrat la Sanatoriul „Cosmuța” din Cluj și în cabinetul său propriu, fiind cunoscut ca un medic „omenos și priceput.”¹⁷ Între 1940-1944 a participat la rezistența antifascistă oferindu-și cunoștințele de medic celor aflați în nevoie și scutindu-i de participarea la război pe cei care îi putea, făcând parte din colectivul condus de profesorul dr. Emil Hațieganu și de cei doi episcopi români Iuliu Hossu și Nicolae Colan. A fost arestat în toamna anului 1944, dar a reușit să scape cu ajutorul profesorului dr. Imre Hajnal, care l-a internat în clinica I medicală, de unde a ieșit odată cu eliberarea Clujului, la 11 octombrie 1944. A murit în 21 aprilie 1963.

Portrete ale marilor contributory someșeni la înfăptuirea unirii - aria curriculara arte

Talentul artistic al elevilor noștri ne-a făcut să ne gândim la o abordare și din această perspectivă a Marii Uniri de la 1918. Am discutat și am stabilit împreună cu elevii tema ce va fi abordată, ei fiind cei care au propus să se realizeze portrete ale marilor reprezentanți dejeni la Marea Unire. Am fost de acord cu propunerea lor, având în vedere faptul că mulți oameni

au o memorie vizuală foarte bună. Am mizat pe faptul că ceilalți elevi și profesori ai școlii îi vor memora mai bine pe acești lideri văzând portretele făcute de către colegii lor. Dintre portretele realizate le-am selectat pe următoarele:

Alexandru Vaida-Voievod, 1872-1950, medic, originar din Bobâlna, comitetul Solnoc-Dăbâca. A studiat la Bistrița, Brașov și Viena. Din 1896 se implică în politica țării, în 1896 fiind ales în Comitetul executiv al Partidului Național Român. A fost deputat în Parlamentul Ungariei

desen realizat de Clapa Alexandra , X A

unde a propus mai multe proiecte de reforme – agrară, electorală. A fost un mare naționalist, luptând neobosit pentru drepturile românilor. La 18 octombrie 1918 a citit în Parlamentul

¹⁷ Florea, Marin, *Medicii și Marea Unire*, Târgu-Mureș,

Ungariei „Declarația de autodeterminare”. A fost membru al Consiliului Național Român Central și a făcut parte din delegația care a dus la București Rezoluția de la Alba Iulia. La 30 decembrie 1918 a fost numit ministru secretar de stat pentru Ardeal. Rămâne în această funcție până în 30 decembrie 1919, când devine premier. Va conduce din această funcție patru guverne între 1919-1920, 1932 și 1933. Este ministru în guvernele conduse de Iuliu Maniu 1930 și Miron Cristea 1938. A participat la Conferința de pace de la Paris din 1919-1920. A fost șeful partidului Frontul Românesc, și până în 1940 deputat în Parlamentul României. A scris numeroase lucrări cu caracter politic. S-a stins din viață în 1950.

Ștefan Cicio-Pop, 1865-1934, avocat, adept al liberalismului și democrației a fost un mare militant și apărător al drepturilor naționale ale românilor. S-a născut la Șigău la 1 aprilie 1865,

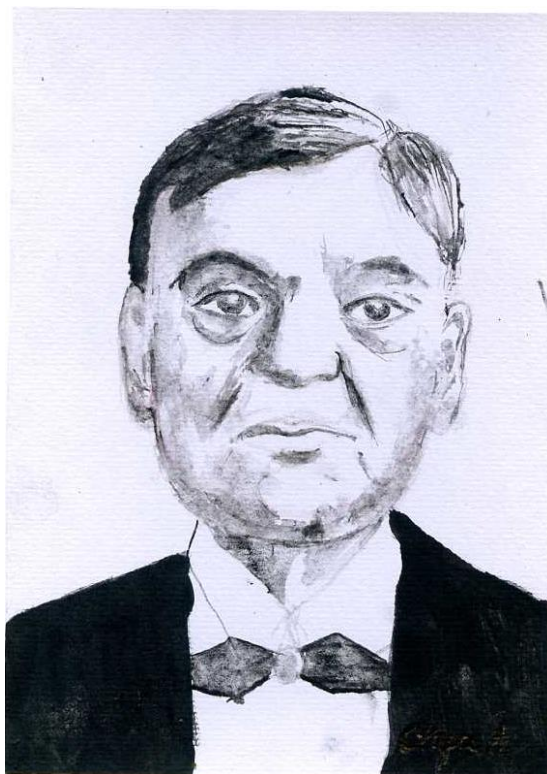
desen realizat de Roman Oana, XI A

a studiat la Dej, Gherla, Sibiu, Budapesta și Viena. Din 1891 se stabilește la Arad de unde va duce o susținută campanie naționalistă. A fost apărător al memorandiștilor, a apărât cauza națională la conferințele Uniunii interparlamentare de la Haga(1894), Bruxelles(1895) și Berlin(1896). A purtat tratative cu deputații sârbi și slovaci din Parlamentul Ungariei pentru formarea grupului parlamentar al minorităților. A fost avocatul Consiliului Național al Partidului Național Român, apărându-i pe toți cei prizoniți pentru credința lor, indiferent de rang sau de condiția socială. A deschis Conferința de la Oradea, premergătoare ședinței de la Budapesta când Al.

Vaida-Voievod a citit „Declarația de autoproclamare”. A fost numit președinte al Consiliului Național Român Central organizând și conducând activitatea acestuia din Arad. A pregătit și condus lucrările Marii Adunări Naționale din 1 decembrie 1918. A fost ministru secretar de stat din 30 decembrie 1918 până în 13 martie 1920, în guvernele I.C. Brătianu, Arthur Văitoianu și Al. Vaida-Voievod. În timpul acestuia din urmă, a fost ministru ad-interim la justiție, iar apoi la externe.

Teodor Mihali, 1855-1934

Teodor Mihali s-a născut la 15 martie 1855 într-o familie de țărani români din Prislop, sat în comuna Boiu Mare, județul Maramureș. Studiile le-a făcut în Boiu Mic, Baia Mare și Cluj. Obține diploma de avocat în 1884 și în același an o ia de soție pe sora lui Al Vaida-Voievod, Viorica Vaida, stabilindu-se în Dej. Înființează banca „Someșeana”, care îi va permite, din funcția de președinte, să dirijeze fonduri spre cauza națională. În 1890 este ales membru al Comitetului Executiv al Partidului Național Român. A participat la elaborarea Memorandumului și prezentarea acestuia la Viena, ceea ce i-a adus și o condamnare la închisoare.

desen realizat de Clapa Alexandra, X A

Din 1905 până în 1918 a fost deputat de Ileanda în Parlamentul Ungariei. A fost membru al Consiliului Național al Partidului Național Român Central și președinte al Consiliului Național al Gărzilor Naționale.

La 1 decembrie 1918 a fost ales vicepreședinte al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia. A făcut parte din Marele Sfat Național. A fost primul prefect al comitatului Solnoc-Dăbăca, deputat în Parlament și primar al Clujului (1927-1931). S-a stins din viață la Cluj în data de 17 ianuarie 1934.

desen realizat de Mureșan Iulian , IX A

Liviu Micșa s-a născut în Hațeg, la 11 mai 1874. Clasele primare le-a terminat la Dej, iar pe cele secundare la Odorheiu Secuiesc. A urmat cursurile Facultății de Studii Juridice din Cluj și Budapesta. S-a stabilit în Dej, în 1900 și a fost secretarul organizației județene a Partidului Național Român, coleg de partid și de breaslă cu Teodor Mihali, Ștefan Cicio-Pop și Alexandru Vaida-Voievod. Liviu Micșa a fost ales președintele filialei Dej a Consiliului Național Român în comitatul Solnoc-Dăbăca-Comitatens.

A participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 decembrie 1918, ca delegat al orașului Dej și a fost ales membru în Marele Sfat Național, cu sediul la Sibiu. A desfășurat o bogată și constantă activitate administrativă, politică și culturală. A fost senator în Parlamentul României Mari, iar apoi prefect al județului Solnoc-Dăbâca, în 1919-1920. A făcut parte din Comitetul de Conducere a filialei Dej al Societății pentru fond de teatru român și a predat noțiuni de drept civil și carte funciară locuitorilor din zona rurală.

Preoții și implicarea lor în Marea Unire – aria curriculară om și societate

Teodor Herman s-a născut la 31 decembrie 1855 la Vălenii Lăpușului, comitatul Solnoc-Dăbâca și a decedat în 3 septembrie 1935 la Dej. Începe Școala Primară din Vălenii Lăpușului, apoi își continuă studiile la Școala Confesională Greco-Catolică din Târgu Lăpuș, Gimnaziul Romano-Catolic din Baia Mare. Liceul îl termină cu calificativul „eminent”. Se înscrie la Facultatea de Științe Juridice din Cluj, dar după un an renunță și se înscrie la Facultatea de Teologie din Sibiu. A terminat studiile în 1883 „foarte bine cu distincțiune” și este hirotonit în același an de episcopul Miron Romanul. Tot în același an primește parohie la Dej, unde rămâne pentru tot restul vieții sale. La începutul anului 1896 este numit protopop al Protopopiatului Dej, funcție din care se preocupă de construirea de numeroase școli și biserici. A ocupat funcții și în cadrul Reuniunii Învățătorilor Ortodocși din Dej, a Congregației orășenești și județene, al Sinodului Arhidiecezan. A participat la înființarea Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului. A susținut viața cultural-educativă a orașului, a fost membru în comitetul de conducere al Societății pentru fond de teatru român și unul dintre membrii activi al Astei dejene. A fost un talentat istoric și publicist, este autorul lucrărilor „Monografia istorică a protopopiatului ortodox român Dej”, apărut la Cluj în 1925 și a „Monografiei parohiei românești Dej”, rămasă în manuscris. A participat la Adunarea Națională din 1 decembrie 1918 ca delegat al Protopopiatului Ortodox din Dej. A fost ales vicepreședinte al Consiliului Național al județului Someș și îndeplinește funcția de senator în primul Parlament al României Mari. Pentru activitatea depusă în plan confesional, dar și în cel al luptei naționale a românilor ardeleni, Teodor Herman este distins cu „Medalia de aur”, cl. I, „Răsplata muncii pentru biserică”, Ordinul „Coroana României” în grad de comandor.

Ilarie Boroș

A făcut cursuri la Baia Mare, Beiuș, Oradea, specializându-se în teologie. A fost profesor la Preparandia din Gherla și la mai multe școli de aici. A fost secretar al Reuniunii învățătorilor români greco-catolici din jurul Gherlei și a condus revista „Școala poporală”, editată de

învățători. A fost profesor până în 1910 când, în urma morții protopopului Ioan Welle din Dej, este numit succesorul acestuia. Rămâne în Dej până în 1919, când este numit vicar al Maramureșului. S-a remarcat ca succesor a lui Teodor Mihali la conducerea Despărțământului Dej al Astrei, între 1911-1919, fiind sprijinit în munca sa de Teodor Mihali, Leonida Domide, Liviu Micșa, Augustin Bodea și alții. În 1912 a organizat, ca director al Astrei, o adunare generală cu ecou răsunător în presa vremii, la care a participat și poetul George Coșbuc. În același an, în calitate de inspector districtual, a găzduit conferința învățătorilor ortodocși din tractele protopopești Dej, Bistrița și Cetatea de Piatră, condusă de Onisifor Ghibu, comisar consistorial. A fost membru în Consiliul Național Român Comitatens din Dej, iar la sfârșitul anului 1918 a fost numit vicepreședinte al Consiliului Național al județului Someș, împreună cu Teodor Herman.¹⁸

Unirea oglindită în texte literare – aria curriculară limbă și comunicare

Conștiente de faptul că trecutul istoric a reprezentat în numeroase rânduri un stimulent pentru creația literar-artistică, dar și pentru meditația și reflecția filosofică, am încercat în cadrul unor activități dedicate sărbătoririi centenarului să aducem în fața elevilor din ciclul gimnazial câteva texte care să le suscite interesul și care să servească intereselor și obiectivelor pe care ni le-am propus. Încă din clasele primare în lectura obligatorie sau suplimentară a elevilor sunt incluse diferite texte și autori care prezintă trecutul istoric sau personalități de seamă ale poporului nostru și ale istoriei, în general: Dumitru Almaș - *Povestiri istorice*, Eusebiu Camilar - *Stejarul din Borzești*, George Coșbuc - *Patria română*, Ion Creangă – *Moș Ion Roată și Vodă Cuza*, Mihail Drumeș - *Povestea neamului românesc*, Alecu Russo - *Cântarea României*. Alte texte apar în programele ciclului gimnazial: George Coșbuc - *Pașa Hassan* (o baladă cultă în care poetul imaginează o scenă a cunoscutei bătălii de la Călugăreni, în care oastea condusă de Mihai Viteazul a învins armata otomană aflată sub comanda lui Sinan-Pașa), Mihai Eminescu - *Scrisoarea a III-a* (un poem amplu realizat pe baza antitezei dintre trecutul glorios și prezentul decăzut, în care se evidențiază imaginea legendară a lui Mircea cel Bătrân în celebra bătălie de la Rovine) sau Vasile Alecsandri - *Imn lui Ștefan cel Mare* (o poezie lirică închinată personalității domnitorului menționat în titlul acestei specii literare). Toate aceste texte se regăsesc în manualul clasei a VII-a și ele au constituit suportul literar perfect pentru o activitate care a avut ca scop promovarea valorilor: identitate națională, sentiment național și conștiința națională pentru trezirea simțului patriotic față de patria

¹⁸ Dejeni de ieri și de azi, Texte, Dej, 2009, pag. 34

noastră. Nu putea lipsi dintr-o astfel de activitate imnul național scris de Andrei Mureșanu „*Deșteaptă-te, române!*”, care se regăsește în același manual. Atenția elevilor a fost îndreptată mai ales asupra acestui text scris în 1848 cu titlul inițial „Un răsunet”, apărut în „Foaie pentru minte, inimă și literatură” (21 iunie 1848) alături de prima parte a *Proclamației de la Islaz*, act fundamental al Revoluției din Țara Românească. Poezia este adoptată ca imn al revoluționarilor români de la 1848 și este cântată pe o melodie a lui Anton Pann. În 1918 - la Marea Unire - acest imn a răsunat pe Câmpia Libertății de la Alba Iulia, iar după Revoluția de la 1989 a devenit imnul național al României.

La clasa a VI-a am abordat tot texte patriotice în versuri, studiul aprofundat al genului liric realizându-se pentru prima dată la nivelul lor de vârstă. De data aceasta, activitatea a fost mai complexă și s-a referit la contribuția poezilor și a scriitorilor la înfăptuirea Marii Uniri. Elevii au fost cei care au căutat pe internet versuri care să se potrivească temei abordate; ele au fost citite și analizate în clasă, copiii fiind impresionați mai ales de contextul care a generat poeziile patriotice și de front, dar și de contribuția poezilor - în mare parte necunoscuți - la înfăptuirea actului Marii Uniri. Menționez câteva dintre pasajele care le-au atras atenția în mod deosebit:

- „Hai copii! Hai Români! Azi soldați, mâine stăpâni,/Pe o altă Românie!...” versuri care aparțin poetei Elena Văcărescu (în poezia: „N-ășteptați!” în iunie 1915);
- „Armați brațele voastre, setoși de răzbunare,/Să făuriți prin arme, o Românie Mare”- este îndemnul realizat de Măria Vivoschi - Dolores, în ianuarie 1915 îndemnând soldații la luptă;
- Consolând durerea celor din Ardeal în 1916, Livia Rebreanu scria: „Iar azi, când toată lumea-i/ O mare de durere,/ Să-mpart la cei ce sufăr,/ Un strop de mângâiere”...;
- La 17 august 1915, tânărul poet Mihail Stamate amintea soldaților în poezia „Noi vrem Ardealul”: ‘„Tu ce porți în vine sânge,/ Vitejescul sânge dac,/ Să te văd cum duci drapelul,/ Și sa treci vesel la atac!/Voi, urmașii Romei sfinte,/ Ascultați cum duce valul/ Valul Oltului sălbatec,/ Cântul sfânt: Noi vrem Ardealul!”

Am simțit că este necesar să le amintim elevilor un aspect esențial: contribuția poezilor la înfăptuirea actului Marii Uniri în anii 1914-1919 în ipostaza dublă de poeți și ostași, constituie în literatura românească un capitol aparte, dar despre care s-a scris mult prea

puțin. Însă, ca un act reparatoriu, toate poeziile lor apărute cronologic, în periodicele anilor 1913-1919, au fost reproduse fidel și publicate la împlinirea a 88 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri, sub egida Asociației Naționale „Cultul Eroilor” și a Societății Culturale „Deșteptarea” din Bogdana Teleorman, în antologiile: „Soldat și poet pe frontul Marii Uniri” (800 de pagini), „Marea Unire în conștiința poezilor moldoveni” (200 de pagini), „Din poezia teleormăneană a Marii Uniri” (170 de pagini), „Geto-dacii în conștiința poezilor Marii Uniri” (90 de pagini) și volumul de poezii postume „Lacrimi sincere” scrise de poetul erou Mihail Rădoi pe frontul de eliberare a Ardealului și în Campania din Moldova (150 de pagini). Tot pentru cinstirea memoriei lor, s-a înființat după evenimentele din decembrie 1989 și Muzeul Memorial al poezilor și scriitorilor eroi ai Marii Uniri, în Bogdana Teleorman, și s-a inaugurat în 1993 la Centenarul celui mai tânăr erou, poetul Mihail Rădoi. Toate aceste antologii, manifestări, muzee și monumente se constituie ca un mesaj adresat generațiilor de azi și viitoare de a păstra ca pe ceva sfânt unitatea noastră națională înfăptuită în Primul Război Mondial cu enorme sacrificii umane și materiale. Prin urmare, este și un mesaj adresat lor la care ar trebui să mediteze.

Pentru elevii clasei a V-a am propus un text epic, potrivit particularităților vârstei lor și capacității lor de decodare a textului literar. Este vorba despre narațiunea *Darul lui Moș Miron* aparținând lui Ion Agârbiceanu, un text a cărui acțiune este ancorată în vara anului 1916, anul intrării României în război. Profesorul a realizat lectura model a textului, lăsând elevilor ocazia să mediteze la atmosfera creată, la acțiunile bătrânului și la semnificația textului. S-a realizat ulterior un rezumat al textului citit și o caracterizare a personajului eponim. Elevii au fost ghidați pentru a observa anumite aspecte care pot scăpa atenției lor: cuvintele din câmpul lexical al războiului sunt numeroase, deși războiul se desfășoară departe; ele au rolul de a contura o realitate dureroasă prin amănunte sugestive și prin detalii portretistice. Oamenii care se întorc de pe front vin din locuri în care s-au aflat în directă confruntare cu moartea și devin reprezentări concrete ale războiului despre care bătrânul încearcă să afle detalii. Momentul cel mai plin de emoție a fost cel al decodării mesajului sugerat de titlu; darul bătrânului reprezintă gestul sincer, dezinteresat, patriotismul curat și netrucat al omului simplu, al țaranului dornic să ajute, după puterile sale, oastea patriei și cauza libertății. Devotamentul său este necondiționat, exprimând un suflet ingenuu, pur. Pâinea „albă” primită de la soldați are pentru el valoare afectivă deosebită, e un prim mesager trimis de pământul patriei-mamă, e o hrană a sufletului și de aceea „nu băga de samă” propriile lacrimi căzute pe pâine, pornite și ele din izvorul curat al sufletului. Copiii au înțeles că personajul dăruiește toată averea sa: otava. Gestul său este unul discret, anonim și nu

întâmplător autorul alege să nu ofere numele întreg al protagonistului sau al satului în care se desfășoară acțiunea; e un gest care putea fi făcut în situații similare de orice alt țăran în oricare alt sat. E un gest care exprimă iubirea de neam, însă nu prin cuvinte și declarații, ci prin fapte care evidențiază puterea de a îndura și sacrificiul prin care devii folositor celorlalți. Imaginea cea mai impresionantă pentru cei mici se regăsește la finalul textului: „*Carăle – unele treceau, altele odihneau. Și prin învălmășeala aceea de oameni și de vite se vedea un bătrân în straie albe, cu capul gol, cum tot iese pe porțiță cu câte-o sarcină de otavă, și cum o împrăștie înaintea boilor sau a cailor. În spate ducea otava, în mână ținea o pâine albă, căpătată de la soldați. Pălăria îi căzuse prin pod, în otavă, dar nici prin gând nu-i trecea s-o mai caute. Și, tot astfel, nu băga de samă că pe pâinea albă, când mușca din ea, erau picuri mari – lacrimi ce izvorau în neștire din ochii lui bătrâni.*” Plânsul ardeleanului e unul de bucurie, pentru că, dacă batalioanele române trecuseră Carpații, pentru el însemna unirea cu țara. În plus, hainele albe ale bătrânului pot simboliza ideea sărbătorii visului împlinit.

Deși am abordat conținuturi diferite în funcție de nivelul de înțelegere, capacitatea de decodare a textului literar, genul literar în care se încadrează textele sau particularitățile specifice vârstei elevilor, toate cele trei activități au avut un moment inițial comun. S-a discutat despre patriotism și s-a definit acest concept, s-au valorizat termeni cheie de tipul *patriotism*, *patriot*, *sentiment național*, *conștiință națională*, *identitate națională*, dar s-a încercat și promovarea unei atitudini ca implicarea civică în viața comunității. Am gândit în mod special un astfel de moment care s-a bazat pe competențele generale și specifice ale unei alte discipline: *Cultură civică*, din aria curriculară *Om și societate*. Pe parcursul acestor momente elevii au fost capabili să răspundă cerințelor noastre diverse: să enumere sinonime pentru termenul patrie, să definească conceptul de patriotism, să exemplifice formele de manifestare a patriotismului (sentiment național, conștiință națională, identitate națională), să identifice sărbătorile naționale ale României, să distingă între un bun patriot și un patriot din interes personal, să argumenteze dacă patriotismul la români este afectat sau nu în urma integrării în U.E. Patriotismul a fost înțeles ca un sentiment de dragoste față de țară, manifestat prin acțiuni de mărire și de apărare a acesteia. Prin patriotism se definește legătura emoțională față de o țară și de o națiune din motive etnice, politice,

culturale sau de altă natură. Copiii au înțeles că a fi patriot înseamnă să ai anumite drepturi și datorii constituționale, în legătură cu statutul de cetățean al unui stat: de exemplu, dreptul de a fi apărat de stat și datoria de a-l apăra sau dreptul de a fi ajutat bănește de stat și datoria de a plăti impozite și taxe. A fi patriot înseamnă: să cunoști istoria, geografia și cultura țării, să vorbești corect limba maternă, să îndeplinești datoriile față de țară, să respecti tradițiile și valorile naționale, să promovezi valorile naționale, reale, autentice.

Patriotismul se manifesta prin: sentimentul național pe care îl au membrii unei națiuni și prin care se exprimă conștiința apartenenței unei persoane la o națiune, precum și mândria

națională.

Conștiința națională reprezintă ansamblul ideilor, aspirațiilor sentimentelor prin care membrii unei comunități naționale își afirmă identitatea comună pe baza unității de: teritoriu, limbă, cultură, viață economică.

Identitatea națională este legată de patriotism, ca sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor. Și aceasta face ca, de exemplu, apărarea teritoriului, să fie o posibilă expresie a fidelității față de patrie, sinonimă cu apărarea identității naționale. Încălcarea teritoriului conduce la conflicte, uneori dramatice prin posibilele consecințe. De asemenea, lupta pentru identitatea națională a reprezentat o idee forță, urmărită de diferite popoare, în momentele istorice ale constituirii lor ca națiuni. Lupta acestora ca și ideea pentru care luptau erau legate de un profund sentiment patriotic.

Odată discutate și clarificate aceste aspecte, s-a făcut foarte ușor legătura cu textele literare care au fost special alese pentru a evidenția aspectele lămurite anterior. Concluzionăm că cele trei activități propuse claselor gimnaziale au reușit să îmbine competențe ale unor arii curriculare diferite și au creat momente de reflecție autentică, elevii înțelegând faptul că patriotismul se dovedește prin ceea ce face o persoană pentru țara sa, prin respectul pe care îl arată față de tradițiile și valorile naționale, prin acțiunile menite să promoveze aceste valori în cultura universală.

Pentru clasele liceale am ales să prezentăm doar una dintre activitățile desfășurate: un atelier de creație, de scriere a unui eseu; din start, această activitate s-a adresat doar elevilor cu potențial creator care au dorit să participe la atelier și care au manifestat deschidere înspre acest tip de activitate. S-au organizat mai multe întâlniri cu elevii participanți și s-au urmărit aspecte diferite. Mai întâi, elevii au realizat materiale sugestive despre unire, prezentând

referate sau realizând materiale power-point. Informațiile au fost ascultate cu interes de către participanți și completate, la nevoie, de alți elevi sau de profesorii coordonatori. S-a discutat despre felul în care fiecare dintre ei percepe acest moment istoric, cerându-li-se să realizeze până la următoarea întâlnire un eseu nestructurat dedicat acestuia. Eseurile au fost citite ulterior și cele mai bune au fost trimise la un concurs de eseuri despre centenar. Creațiile elevilor au avut tema comună dată de profesorii coordonatori, ei urmând să hotărască aspectele pe care le consideră relevante pentru abordarea temei date, personalizându-le.

La o analiză sumară a conținuturilor eseurilor, menționăm câteva aspecte pe care le considerăm importante: toate eseurile conțin informații istorice legate de evenimentul unirii de la 1918, dar nu numai, elevii documentându-se în acest sens și folosind informațiile pe care le cunoșteau deja de la disciplina Istorie. Informațiile istorice se împletesc într-o manieră inedită, personalizată cu aprecierile personale, nota subiectivă fiind dominantă în conținutul eseurilor. În plus, toți elevii s-au raportat la momentul istoric evocat, exprimând concepțiile lor de tineri cetățeni ai României. S-au poziționat în ipostaza celor care apreciază sincer valorile care s-au câștigat de-a lungul timpului prin sacrificiile înaintașilor, unii dintre ei îndrăznind să viseze la unirea Basarabiei cu România, un vis care ar trebui să se afle în inimile tuturor românilor. Reprezentând o generație dornică de a aplica noi idei, plină de speranță și dominată de modernism, elevii noștri așteaptă să ia locul înaintașilor ducând țara pe drumul dreptății și al demnității. Ei își doresc să reprezinte schimbarea, continuând să scrie istorie. Un aspect pe care unii elevi l-au menționat în scrierile lor este faptul că multe informații despre momentul Marii Uniri le-au parvenit chiar din familie, prin intermediul evocărilor realizate de bunicii sau de străbunicii lor. Unele pasaje au fost citite cu cea mai mare emoție, stârnind amintirile elevului creator transpus în ipostaza nepotului care își amintește de cei ce au trecut de mult timp în neființă. Un astfel de pasaj e cel exemplificat în rândurile următoare: *„Deși și-au văzut țara înflorind, apoi și-au văzut moartea trecându-le prin fața ochilor odată cu moartea țării, românii nu au renunțat niciodată a-și iubi și respecta patria, așa mărunțită cum era. Cel mai bun exemplu pe care îl pot găsi este chiar cel dat de străbunicul meu, Pop Valentin. Din păcate nu am reușit să-l cunosc pe cât mi-aș fi dorit. A murit la onorabila vârstă de 91 de ani în anul 2011.*

La vârsta pe care o aveam eu atunci prea puțin mă interesau actele feroce care se petreceau

în lagărele siberiene sau strategiile de luptă de pe front.

Bineînțeles că acum când străbunicul ar fi fost aproape de centenarul vieții sale discuțiile mele cu el ar fi fost altele, dar cum spuneam, omul este caracterizat de viață și limitat prin moarte, însă din fericire această înșiruire a anilor poate oferi mult mai mult decât existență și atât, iar acest veteran al cărui sânge se întâmplă să-l am în vene confirmă că un român adevărat e în stare de orice pentru viața și țara sa.

Știu de la bunicul meu, Pop Alexandru, că tatăl său a fost sergent comandant de pluton și a luptat de partea României. Când a venit vremea să facă armata, zona Bistriței era sub ocupație maghiară. Din acest motiv străbunicul a trecut granița, fiind hotărât să se înroleze în armata României ce nu fusese încă pângărită. A reușit, și din acel moment și-a pus viața în mâinile patriei. Episodul care i-a rămas cel mai bine întipărit în minte bunicului meu din povestirile tatălui său este cel în care străbunicul urma să fie deportat în Siberia. Armistițiul de pace era decretat, însă comandantul plutonului ce îi capturase nu avea de gând să dea înapoi. Străbunicul a scăpat într-un moment de neatenție a soldaților ruși în timp ce era la o fântână să bea apă. Se pare că, după ce a reușit să fugă, a întâlnit un tânăr ce i-a dat niște haine zdrențuroase și l-a ascuns în podul casei sub un morman de alte haine. Scăpat din ghearele rușilor a fost nevoit să meargă kilometri în șir până a ajuns acasă, în vârful dealului Corlatelui unde mama sa nu-l recunoscuse din cauza hainelor, a bărbii, a murdăriei și a condiției sale fizice precare după zile întregi de foamete.

Îi mai povestea bunicului meu de șiroaiile de sânge ce curgeau pe câmpul de luptă și de norocul orb pe care-l avusese pe tot parcursul celui de-al Doilea Război Mondial. Analizând trecutul, mi-am dat seama că, de fapt, norocul lui a fost și norocul generațiilor următoare pentru că imediat după război acesta s-a căsătorit și a avut șapte copii, bunicul meu fiind cel mai mare dintre ei. Bunicul avea lacrimi în ochi când îmi povestea despre

străbunicul. N-am putut să îmi dau seama niciodată dacă erau lacrimi de tristețe, bucurie sau mândrie. Privind înapoi sunt sigură acum că era o mare parte din toate. E tare simpatice când îmi spune cum a fost el decorat când era mic cu toate insignele tatălui său din război. După ani de zile i s-au cerut străbunicului insignele pentru a primi răsplata cuvenită ca veteran de război,

dar el nu le mai avea. Nu le dăduse o prea mare importanță. Toată familia a regretat, numai el era împăcat, spunând că nu are nevoie de mai mult și avea dreptate.”

Considerăm interesant și modul în care elevii au ales să-și înceapă eseu: unii au ales citate ale unor personalități ale istoriei și culturii noastre, alții au menționat valorile esențiale ale neamului românesc sau au încercat să definească într-o manieră originală conceptele: *centenar, valoare, România*. N-au lipsit din incipitul eseurilor nici versurile patriotice prin care poezii își manifestă acea nerăbdare de afirmare a poporului român, de a-și croi drumul spre libertate prin vitejie și săbii.

În loc de încheiere am ales să folosim un pasaj din lucrarea unei eleve de clasa a-X-a, care a definit cuvântul *centenar*. „*Dacă am separa fiecare literă a cuvântului „CENTENAR” am putea rezuma întregul război purtat pentru reîntregirea neamului.*

C - credință, deoarece românii au fost mereu un popor cu frică de divinitate, un simplu substantiv care i-a mântuit de atacatori

E - energie, stare de care au fost cuprinși soldații încă de la început, fără să se gândească la capitulare, ci doar purtând sub uniformă un suflet destinat sacrificiului, dar și curajului

N - noroc, fiindcă fără o picătură de noroc din partea providenței, nimic nu era realizabil

T - tendință care se referă la unicul scop, sfântul țel, spre care întreg neamul visa cu frică și cu încredere

E - emanciparea spre un stat liber și lipsit de povara străinilor

N - nerăbdarea de a deveni o familie solidară sub egida unui nume solitar „România”

A - ambiție, dulce ambiție care a purtat poporul pe culmi îndepărtate unde nu ar fi crezut nimeni, pe acea culme a demnității

R - răbdare, fiind ultima literă a cuvântului care a așteptat liniștită mențiunea binemeritată, este o trăsătură definitorie a românilor care au așteptat secole pentru a auzi la Alba Iulia sacrele cuvinte care au fost precum o mantră în timpul războiului”

Bibliografie:

Sigmirean, Cornel, *Elita românilor din Transilvania la 1918: educație, proiecte și opțiuni politice*, în „Anuarul Institutului de Istorie «G. Barițiu» . Series Historica”, Supliment 1, 2016, “Elites of the Modern Period in the Romanian Historical Research (18th century to 1948)”, p. 181-205

Dej – Poarta Someșului: monografie-album, Cluj-Napoca, Ed. Studia, 2005

Pascu, Ștefan, *Marea adunare națională de la Alba Iulia*, Cluj-Napoca, 1968

Pădureanu, Augustin, *Contribuții someșene la triumful unui ideal*, Dej, 1991

Mânzat, George, *Monografia orașului Dej*, Dej, Astra, 2006

Lazăr, Emil, *Treimea sfântă ardeleană a Marii Uniri*, Dej, 1991

Darău, Paula Maria, „Sinteze de istorie pentru admiterea la Academia de Poliție”, ediția a II-a, 2017

Barnea, Alexandru, Manea, Vasile, Stămătescu, Mihai Bogdan Teodorescu, Istorie, manual de clasa a X-a, Editura Corint, București, 2005

Confluente cultural-educative dejene, revista Casei de Cultură Dej, Dej, 1989

Dejeni de ieri și de azi, Ed. Texte, Dej, 2009

www.wikipedia.ro

www.descoperă.ro

<https://protopopiatulortodox.ro/istoric/protopopi/>

www.citatepedia.ro

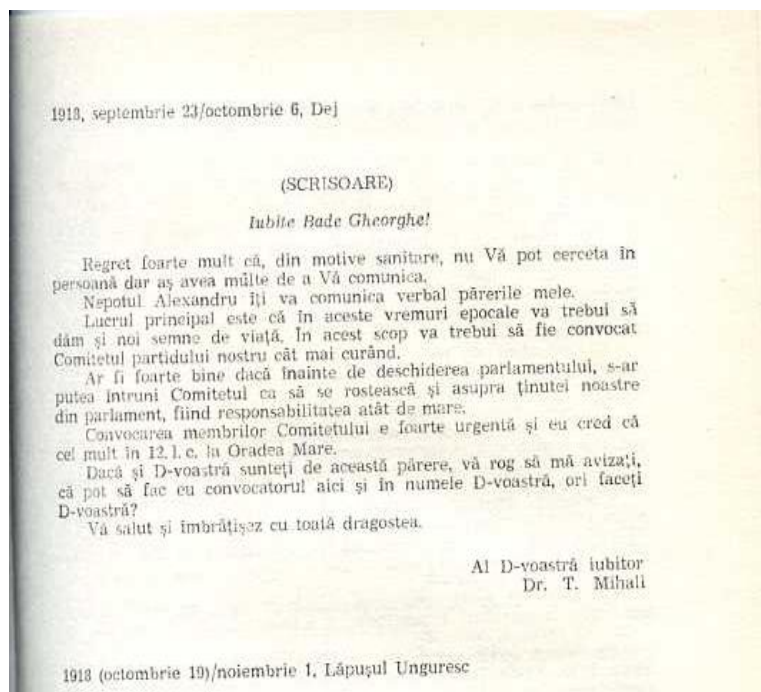
www.historia.com

www.enciclopediaromâniei.com

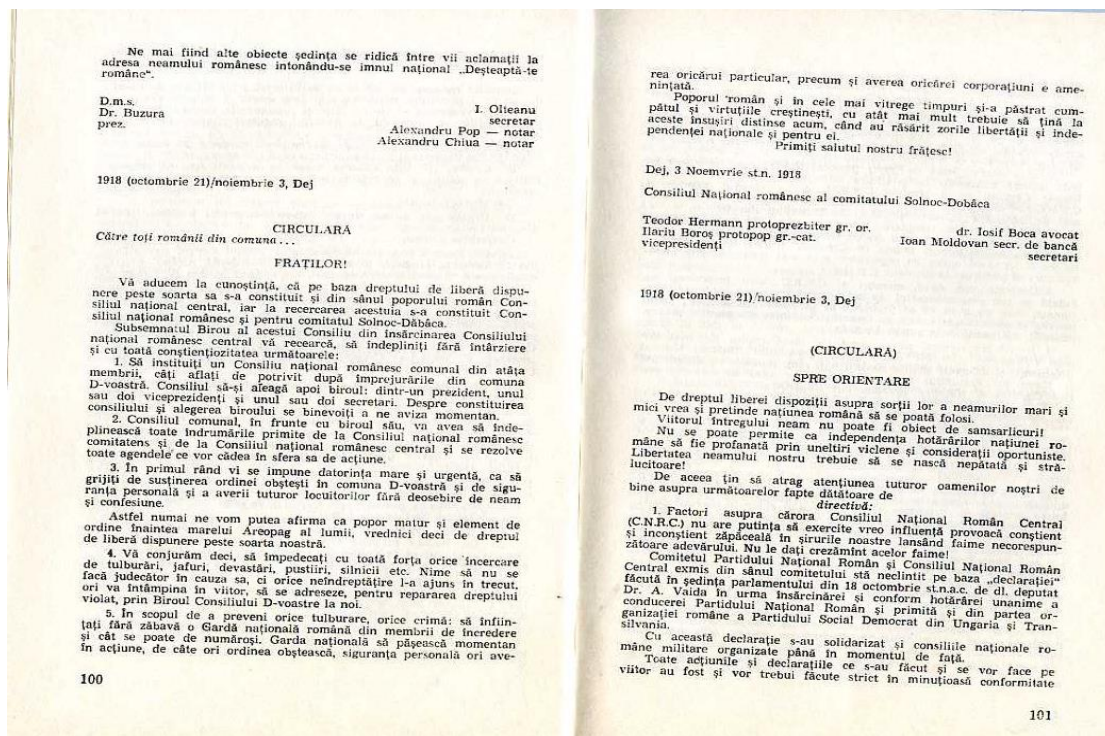
www.dacoromania-alba.ro/nr72/contributia_poetilor.htm- Rădoi Dumitru, Contribuția poezilor și scriitorilor la înfăptuirea MARII UNIRI

Anexe

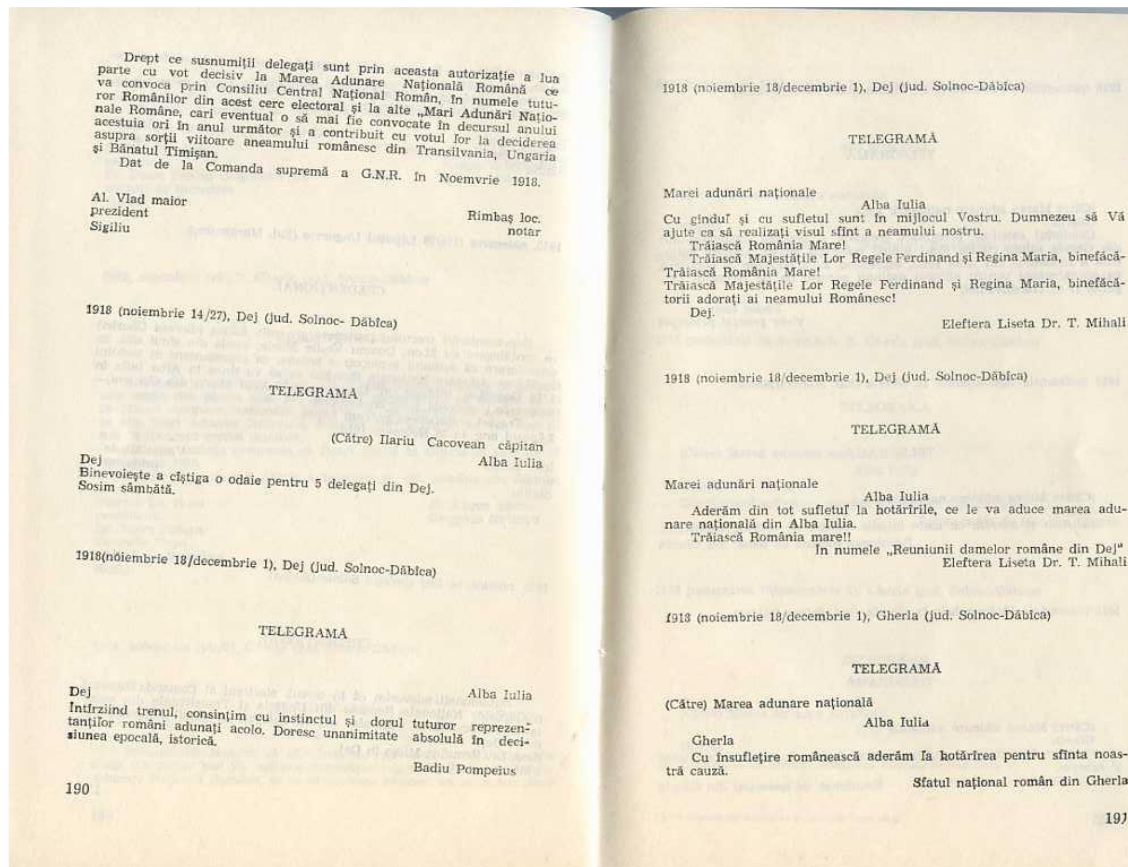
Anexa I

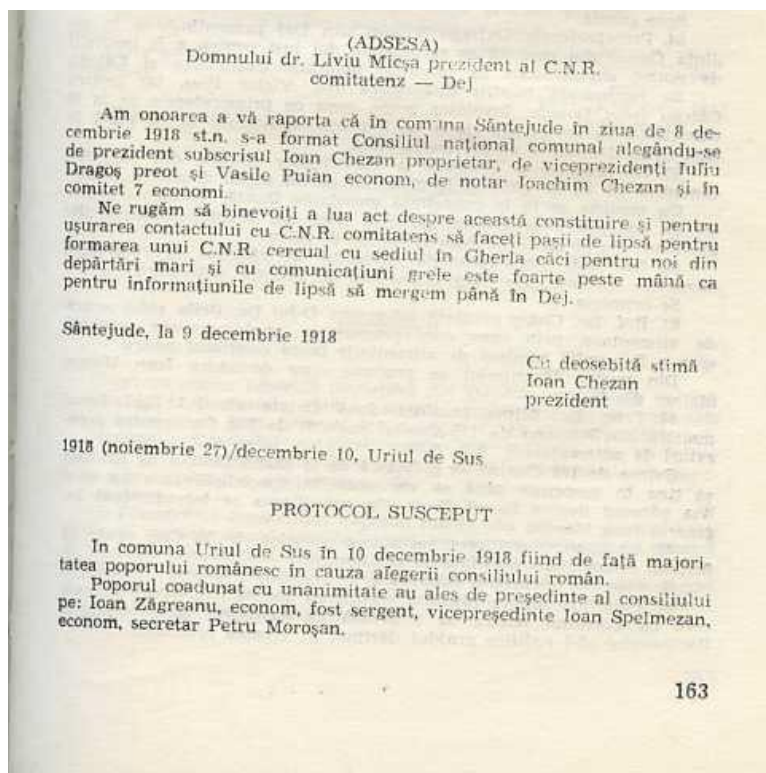
Anexa II

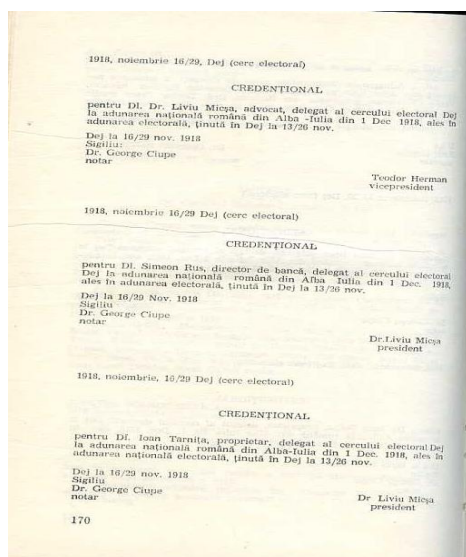
Anexa III

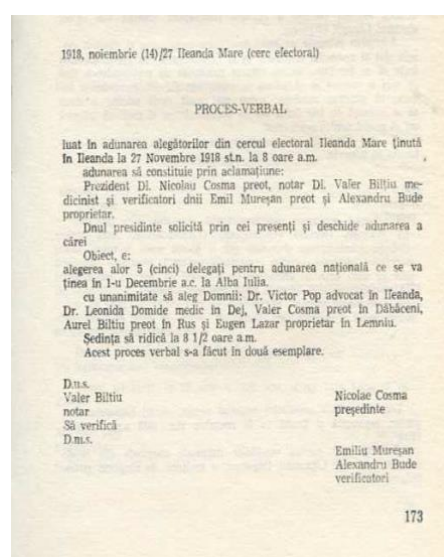
Anexa IV

Anexa V

Anexa VI

„100 de ani de la ... *Szász Fenes la Florești*”

Prof. documentarist, Titus Fizeșan

Tipul activității principale din cadrul proiectului: simpozion

Domeniul: cultural–artistic, culturi și civilizații

Argument: Elementele de istorie locală, eficient integrate în cadrul orelor de curs, au o valoare educativă deosebită, oferind dovezi concrete despre trecut, aducând mărturii, sugerând și ajutându-i pe elevi să înțeleagă, să intre în contact nemijlocit cu trecutul, fără ca acesta să rămână abstract și verbal.

Abordarea elementelor de istorie locală este de natură să stimuleze interesul și imaginația tinerilor facilitând trecerea de la o învățare centrată pe profesor la una centrată pe elev, care datorită accesului la diferite surse de informare palpabile, aflate în imediata lui vecinătate este transformat în factor activ, luând direct parte la actul de elaborare a unui demers științific, proiectul oferind excelente posibilități de învățare interdisciplinară din domenii variate - geografie, religie, biologie sau literatură.

Deși activitățile propuse în cadrul proiectului au mai fost realizate pe parcursul anilor, în cadrul acestei ediții sunt abordate unitar, urmând o anumită logică intrinsecă integratoare, constituindu-se într-un demers pluridisciplinar menit să clarifice unele aspecte ale evoluției localității și în special a școlii în perioada de după Marea Unire.

Am considerat că titlul proiectului „100 de ani de la ... *Szász Fenes la Florești*” este suficient de generos pentru a surprinde dimensiunea acestuia, actuala denumire oficială a localității fiind alocată ulterior dezmembrării Imperiului austro – ungar, la fel și dezvoltarea acesteia, sub toate aspectele, succedând acestui moment.

Chiar dacă activitățile propuse acoperă toate ariile curriculare, ele au fost astfel concepute încât să surprindă elemente esențiale în această evoluție sau relaționate procesului socio – istoric, această dimensiune fiind de altfel predominantă.

Scopul proiectului

Stimularea unei atitudini pozitive, apreciative față de valorile locale și naționale, concomitent cu respectul pentru cele ale diferitelor grupuri etnice conaționale, respectiv universale

Obiectivele specifice ale proiectului

- Să identifice și să descrie sursele istorice
- Să folosească informații provenite din mai multe surse istorice
- Să folosească datele dintr-un document pentru a-l studia în spațiu și timp
- Să manifeste interes pentru conservarea izvoarelor istorice
- Să descrie un fapt/proces istoric folosind un plan dat
- Să folosească diferite surse de informare în descrierea unui fapt istoric
- Să manifeste interes și deschidere pentru studiul altor culturi
- Să asocieze valorile morale ale poporului român cu prevederile legale în acest sens
- Să manifeste un spirit tolerant în relațiile din cadrul colectivului școlar, respectiv local

Competențe: autonomie info – documentară, interrelaționare pozitivă, comunicare, utilizarea instrumentelor științifice, artistice

Parteneri:

- Primăria Florești
- Consiliul Județean Cluj
- Secția 6 Poliție Rurală Florești
- Biserica Ortodoxă Florești
- Comitetul Reprezentativ al Părinților de la Școala Gimnazială „Gheorghe Șincai” Florești
- Membri ai comunității locale

Grup țintă: Consiliul Elevilor de la Școala Gimnazială „Gheorghe Șincai” Florești, elevii clasei a VIII – B

Beneficiari: Elevii claselor gimnaziale, colectivul didactic, membrii comunității locale

Durata februarie – iunie 2018

Activități propuse

1. „ 100 de ani într-o oră”

Data/perioada de desfășurare: martie 2018

Locul desfășurării: arhiva școlii

Participanți: elevi din clasa a VIII – a B, membri ai Consiliului elevilor

Descrierea pe scurt a activității

Activitatea vizează o scurtă prezentare a arhivei școlii, urmată de inventarierea documentelor școlare din perioada Marii Uniri.

2. „100 de întrebări și răspunsuri despre drepturile și obligațiile elevului în secolul XXI”

Data/perioada de desfășurare: martie 2018

Locul desfășurării: CDI

Participanți: elevii claselor a VIII – a, diriginții acestora, reprezentantul Departamentului juridic al Primăriei Florești

Descrierea pe scurt a activității

În cadrul activității juristul primăriei prezintă elevilor o serie de prevederi legale privind drepturile minorilor, respectiv răspunderea acestora în fața legii, urmată de întrebări din partea elevilor pe această temă

3., 100 de ani de conviețuire – să ne cunoaștem mai bine!”

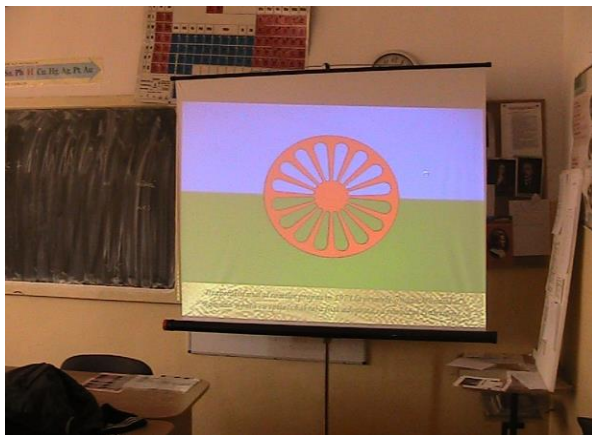
Data/perioada de desfășurare: aprilie 2018

Locul desfășurării: sala de clasă

Participanți: elevi din clasa a VIII – a B, elevi de gimnaziu de, etnie romă

Descrierea pe scurt a activității

Activitatea are ca temă Ziua internațională a romilor (8 aprilie), fiind prezentată minoritatea în general și câteva particularități ale populației locale.

4. „Valorile morale ale poporului român și prevederi legale”

Data/perioada de desfășurare: aprilie 2018

Locul desfășurării: CDI

Participanți: elevi cu probleme disciplinare, responsabil Comisie disciplină, diriginții elevilor

Descrierea pe scurt a activității

Sprijinită de un reprezentant al Secției 6 Poliție Rurală Florești, activitatea vizează sublinierea trăsăturilor pozitive pentru care poporul român s-a remarcat, în contradicție cu tendința unei părți a generației tinere de săvârși acte de teribilism pentru a capta atenția sau pentru a fi acceptați în diferite grupuri infracționale.

5. „100 de ani în noua realitate europeană”

Data/perioada de desfășurare: mai 2018

Locul desfășurării: CDI

Participanți: elevi din clasa a VIII – a B, profesor de geografie

Descrierea pe scurt a activității

Activitatea, derulată cu ocazia zilei Uniunii Europene, prezintă evoluția acestei entități, locul și rolul României în cadrul acesteia și, nu în ultimul rând un concurs interactiv.

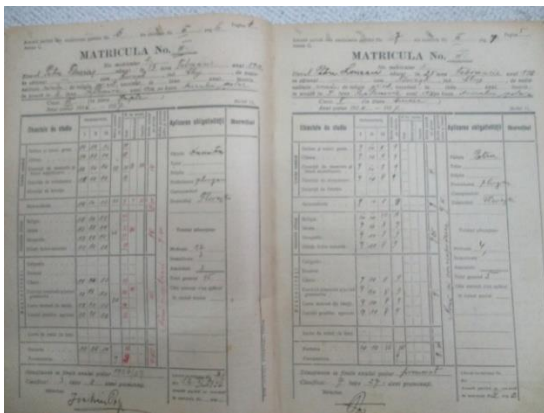
6. „Ne căutăm colegii ... de acum 100 de ani”

Data/perioada de desfășurare: mai 2018

Locul desfășurării: arhiva școlii

Participanți: reprezentanți din clasa a VIII – a și a VII – a ai Consiliului elevilor

Descrierea pe scurt a activității

În cadrul activității sunt identificate documentele școlare referitoare la populația școlară și școală în preajma Marii Uniri și sunt fotografiate documentele care prezintă situații inedite în vederea realizării materialului pentru simpozionul științific ce va avea loc în cadrul zilelor școlii.

7. „Școala și populația școlară din Florești la momentul Marii Uniri”

Data/perioada de desfășurare: mai 2018

Locul desfășurării: CDI

Participanți: Consiliul elevilor, reprezentanți ai autorităților locale

Descrierea pe scurt a activității

Activitatea face parte din simpozionul organizat cu ocazia zilelor școlii și constă în studiul unor documente picante, de interes, din arhiva școlii referitoare la instituția noastră și elevi, identificate în cadrul anterioarei activități a proiectului.

8. „Unirea – visul cel mare al românilor”

Data/perioada de desfășurare: mai 2018

Locul desfășurării: CDI

Participanți: Consiliul elevilor, profesor de istorie, reprezentanți ai autorităților locale

Descrierea pe scurt a activității

Și această activitate a fost parte a simpozionului științific cu ocazia zilelor școlii, constând în prezentarea momentelor în realizarea unității naționale românești.

9. „Rolul Bisericii Ortodoxe Române în realizarea Marii Uniri”

Data/perioada de desfășurare: mai 2018

Locul desfășurării: CDI

Participanți: Consiliul elevilor, profesor de religie, reprezentanți ai autorităților locale

Descrierea pe scurt a activității

Activitatea a urmărit identificarea și prezentarea rolului pe care B.O.R. l-a avut în crearea României Mari și a fost realizată tot în cadrul simpozionului dedicat zilelor școlii.

10. „Recital de cântece patriotice”

Data/perioada de desfășurare: mai 2018

Locul desfășurării: CDI

Participanți: Consiliul elevilor, profesor de muzică, profesor pentru învățământul primar, reprezentanți ai autorităților locale

Descrierea pe scurt a activității

Activitatea, derulată tot în cadrul simpozionului dedicat zilelor școlii, a vizat două aspecte – portul popular, respectiv interpretarea unor cântece patriotice referitoare la momentul 1918.

Resurse

- umane: elevi, cadre didactice, colaboratori
- științifice: arhiva școlii, publicații din CDI
- materiale: echipamentul din dotarea CDI

Rezultate

Proiectul are ca prim rezultat o intensificare a colaborării cu instituțiile locale, respectiv cu membrii ai comunității pentru implicarea acestora în sprijinul procesului instructiv – educativ, respectiv al elevilor cu diverse probleme. În al doilea rând, se începe exploatarea unei resurse de o valoare inestimabilă – arhiva școlii, implicând elevii în activități de cercetare.

Sustenabilitate

Întrucât activități de acest tip au mai fost realizate și în anii anteriori, abordarea organizată unitar, centrată pe evenimentul Marii Uniri, a fost de natură a incita elevii, de a-i face curioși și dornici să continue cercetările referitoare la școala noastră și localitate. Pe de altă parte, implicarea autorităților locale într-un dialog activ și benefic cu populația școlară urmează să atingă dimensiuni noi, prefăcându-se o intensificare în acest sens.

Evaluare proiect: chestionare, îmbunătățirea competențelor sociale ale elevilor, creșterea gradului de documentare în CDI

Diseminare: site-ul școlii, revista școlii, publicații locale

Bibliografie

Arhiva Școlii Gimnaziale „Gheorghe Șincai” Florești

Bota, Ioan M. *Florești – Cluj, Străveche vatră de istorie românească*, ed. Societății culturale Pro Maramureș “Dragoș Vodă”, Cluj Napoca, 2002

Fizeșan, Titus Florin – *Documentarea și studiul istoriei locale – model de opțional pentru profesorii documentariști*, Simpozionul Preuniversitară, 2018, Cluj Napoca

Pascu, Ștefan (coord) *Istoria Clujului*, Consiliul popular al municipiului Cluj, Cluj Napoca, 1974.

Unire prin ochi și suflet de copil

Prof. Groșan Cristian -Ioan
Responsabil CDI, Prof. Pop Ioana –Daiana
Prof. Cosma Anca
Prof. Buburuz Marilena

Tipul proiectului: interdisciplinar

Domeniul: Cultural-Artistic-Sportiv (Istorie, Literatura, Religie, Arte, Sport)

Argument: Proiectul a fost conceput în vederea desfășurării unor eficiente acțiuni de stimulare a interesului elevilor pentru cunoașterea evenimentelor istorice din preajma Marii Uniri din 1918.

De asemenea, insuflarea dragostei pentru strămoșii noștri, pentru trecutul istoric al poporului nostru, pentru realizările istorice și culturale, pentru limba română, pentru păstrarea obiceiurilor și tradițiilor strămoșești, reînvierea sportului tradițional, precum și pentru personalitățile pe care le-a dat acest popor de la începuturile sale și până azi, sunt doar câteva din subiectele pe care le abordăm cu ocazia acestui proiect.

Grupul țintă și partenerii implicați arată importanța acordată acestui eveniment.

Marea Unire din 1918 a fost și rămâne pagina cea mai sublimă a istoriei românești. Măreția ei stă în faptul că desăvârșirea unității naționale nu este opera niciunui om politic, a niciunui guvern, a niciunui partid; este fapta istorică a întregii națiuni române,

realizată într-un elan tășnit cu putere din străfundurile conștiinței unității neamului, un elan controlat de fruntașii politici, pentru a-l călăuzi cu inteligență politică remarcabilă spre țelul dorit. (Florin Constantiniu)

Scopul proiectului

Promovarea evenimentelor legate de desăvârșirea unității național-statale; formarea în rândul elevilor a sentimentului de apreciere, respectare și promovare a valorilor autentice, românești, prin ansamblul activităților educativ-formative, complementare procesului de învățământ.

Obiective

Generale:

1. Promovarea unei pedagogii inovante, care dinamizează și modernizează parcursurile pedagogice tradiționale, transformând atitudinea față de învățare;
2. Dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare în general;
3. Favorizarea muncii în echipă;
4. Asigurarea accesului liber la informație și cultură a tuturor elevilor și a membrilor;
5. Stăpânirea tehnicilor de informare și comunicare în educație;
6. Formarea cetățeanului conștient și autonom, adaptat la lumea actuală prin intermediul vieții școlare;
7. Egalitatea șanselor elevilor din mediile rural și urban.

Operaționale:

- cunoașterea importanței istorice a zilelor de 27 martie, 1 Decembrie;

- dezvoltarea competențelor de cercetare, selectare, interpretare și valorificare a informațiilor istorice cu privire la desfășurarea evenimentelor din anul Marii Uniri – 1918;
- stimularea interesului elevilor față de studiu și lectură;
- localizarea în timp și spațiu a evenimentele istorice;
- îmbogățirea orizontului cultural și spiritual al elevilor prin participarea la diferite activități cu conținut științific-cultural-artistic-sportiv (concursuri);
- manifestarea imaginației creatoare privind evenimentul aniversat în desene, pictură, postere, in confectionarea de insigne aniversare si stegulete;
- participarea la realizarea unor spectacole artistice;
- participarea în cadrul excursiilor organizate la diferite obiective istorice si cultural;
- realizarea unui schimb de experiență între școli și alte instituții de cultură prin promovarea bunelor practici în educație;
- dezvoltarea abilităților de utilizarea a mijloacelor TIC și multi-media;
- organizarea unor puncte de informare si documentare cu tema Marea Unire de la 1918;
- sensibilizarea elevilor către compasiune, înțelegere, unitate, toleranță, ajutor reciproc;
- dezvoltarea capacității comunicative prin relaționarea cu personalități culturale contemporane .

Competențe (disciplinare și infodocumentare)

Limba și literatura română

- aplicarea principiilor ascultării active în manifestarea unui comportament comunicativ adecvat;
- adaptarea vorbirii la parteneri și la situația de comunicare/ situații de comunicare diverse;
- captarea și menținerea atenției interlocutorului prin modul de prezentare a mesajului;
- identificarea valorilor etice și culturale într-un text, exprimânduși impresiile și preferințele.

Istorie

- includerea informațiilor obținute în medii non-formale în prezentarea faptelor istorice;

- participarea la acțiuni care valorizează trecutul localității sau al regiunii
- realizarea, prin cooperare, a unei investigații istorice, care implică relaționarea pozitivă cu ceilalți;
- utilizarea tehnologiilor de informare și comunicare pentru obținerea surselor necesare formulării unui punct de vedere.

Educație plastică

- utilizarea unei forme obținută prin transformarea structurilor naturale în structuri plastic;
- realizarea centrului/centrelor de interes prin elemente de limbaj plastic și a expresivitățile lor.

Educație muzicală

- participarea afectivă în cântat;
- improvizarea ritmică pe o temă dată;
- identificarea isonului la o melodie dată;
- reprezentarea prin mișcare, vers, culoare, desen, conținutul sugerat de muzică.

Educație fizică

- utilizarea terminologiei de specialitate în transmiterea mesajelor specific;
- înțelegerea principalelor prevederi regulamentare ale disciplinelor sportive practicate;
- recunoașterea diferitelor reacții ale organismului la eforturi variate;
- realizarea de acțiuni motrice simple;
- integrarea și acționarea eficientă într-un grup prestabilit
- îndeplinirea rolurilor și respectarea regulilor specifice organizării activităților din lecție;
- identificarea aspectului estetic al gesturilor motrice.

Parteneri

Primăria comunei Cășeu, Centrul Turistic Cășeu, Biblioteca școlii, Școala Gimnazială Bobâlna, profesorii (Istorie, Educație Fizică), Federația Română de Oină, membri ai comunității locale, invitați speciali, părinți ai elevilor, participanți din alte instituții educative.

Grup țintă: elevii și profesorii școlilor implicate

Beneficiarii direcți și indirecti:

- elevii din învățământul gimnazial și cadrele didactice;
- părinți, membri ai comunității locale.

Perioada de desfășurare a proiectului: martie - decembrie 2018

Activități propuse

Secțiuni:

***Limbă și comunicare**

- recitare și compoziție de poezii;
- concurs de creație literară și recitare de poezie patriotic.

***Istorie**

- prezentare Power Point, referate-CDI;
- marcarea unor evenimente ce au precedat Marea Unire (27 martie; 9/10 mai; 1 decembrie) prin dezbateri, sesiuni de comunicări, expoziții tematice;
- vizionarea unor filme istorice, prezentări la C.D.I;
- vizite la muzee și obiective istorice legate de Marea Unire (Muzeul de Istorie Dej, Bobâlna);
- concurs organizat pe echipe -întrebări privind Marea Unire a Românilor.

***Educație plastică**

- realizarea unor obiecte care implică culori, acuarele: harta, tricouri, desene, pictură, postere, confecționarea de insigne aniversare și stegulețe.

***Educație muzicală**

- cântece/ jocuri /dans

***Educație fizică**

- prezentare Power Point-Oina, competiția –Cupa Ținutului Someșan
- competiții sportive închinat Marii Uniri;

Resursele proiectului

Resurse umane: elevii școlilor implicate; cadrele didactice implicate; invitați; colaboratori; reprezentanți ai administrației publice și ai unor instituții educative, părinți.

Resurse materiale: cărți; mape; imagini; hârtie; invitații; texte literare; stilouri; dosare; fotografii; laptop/PC; videoproiector; imprimantă; copiator; recuzite diverse pentru jocurile de rol/spectacole artistice, aparat foto; instrumente muzicale, imagini/fotografii, stegulețe, diploma.

Resurse informaționale: internet; biblioteca școlii; discipline implicate în proiect: Istorie, Limbă și comunicare, Educație muzicală, Educație plastică, Educație fizică.

Rezultatele proiectului

- asigurarea participării active în vederea obținerii performanțelor;
- realizarea de portofolii educative, materiale promoționale;
- realizarea unor programe artistice;
- realizarea a doua concursuri pe teme istorice/ sportive;
- îmbogățirea cu diferite exponate a bibliotecii;
- implicarea activă a elevilor în procesul de inițiere și derulare a proiectului;
- manifestarea sentimentului de dragoste de țară și a simțămintelor patriotice de către participanții direcți și indirecti.

Sustenabilitate

Implicarea elevilor noștri în această activitate este benefică, oferind cadrelor didactice prilejul de a-i sensibiliza în privința istoriei naționale. Relația dintre identitate, memorie și tradiție reflectă că recuperarea trecutului nu este un lucru facil și gratuit, iar elementele tradiției trebuie să se regăsească în ceea ce reprezintă imaginea cotidiană.

Ulterior, proiectul va fi dezvoltat prin atragerea de noi parteneri.

Evaluare proiect

- monitorizarea atingerii obiectivelor și a rezultatelor scontate de coordonatorul echipei;
- măsurarea impactului asupra beneficiarilor direcți și indirecti, mediatizarea proiectului;
- expunerea lucrărilor realizate

Diseminare

- la nivelul unității de învățământ, în cadrul comisiilor metodice;
- pe pagina de Facebook a școlii;
- în mass -media locală;
- revista școlii.

Nr. crt .	Titlul activității	Perioada	Resurse umane	Resurse financiare	Modalități de evaluare
1.	Întocmirea și popularizarea proiectului	martie 2018	Echipa de proiect, elevi, reprezentanți ai partenerilor/	-	-

			comunității		
2.	Marcarea unor evenimente ce au precedat Marea Unire	27 martie 2018 9/10 mai 2018 15-28 noiembrie 2018	Echipa de proiect, elevi, cadre didactice, resp. CDI	-	Harta României, Desene tricouri, Ecusoane, Expoziție de desene, pliante, concursuri Prezentări Power Point
3.	Vizionarea unor filme istorice, prezentări power point la CDI (istorie, literatura, sport-oina)	27 martie 16 aprilie	Profesor de istorie, de Ed. Fizică, resp. CDI diriginți/ elevi	-	Referate și dezbateri, întâlniri cu reprezentanți ai comunității
4.	Vizite la muzee și obiective istorice legate de Marea Unire (Muzeul de Istorie Dej, Școala Gimnazială Bobâlna)	aprilie 2018	Profesor de istorie, elevi	autofinanțare	Compuneri despre excursie dedicate Centenarului
5.	Concurs organizat pe echipe-întrebări privind Marea Unire a Românilor	aprilie 2018	Profesor de istorie, elevi	autofinanțare	Concurs
6.	Compoziții și recitaluri de poezie patriotică	martie 2018- decembrie 2018	Profesor de istorie, resp. CDI diriginți/ elevi	-	Dezbateri, comunicări
7.	Desene inspirate din evenimentele istorice marcante și din operele literare dedicate acestora	mai 2018	Prof. de desen, prof.de lb.română, resp CDI, elevi	-	Concurs cu expoziție
8.	Învățarea și intonarea de cântece patriotice;	martie- decembrie 2018	Prof. muzică, Echipa proiect, resp. CDI, elevi	-	
9.	Constituirea unor grupuri de voluntari pe nivel de clase care să promoveze	martie – aprilie 2018	Echipa proiect, resp. CDI, elevi	-	-

	evenimentele aniversate				
10.	Cășeu - 100 de ani de România- o 100 de copii	mai 2018	Profesori, elevi	-	Fotografii Hai să dăm mână din mână!
11.	Competiții sportive închinat Marii Uniri-OINA- Cupa Ținutului Someșan	Iunie 2018	Prof.Ed. Fizică și Sport, Cadre didactice, resp.CDI, elevi	autofinanțare Sponsori: Primăria Cășeu, Școala Gimnazială Cășeu, SC. Comsport, Dej Bijuteria Doremavix Dej Cofetăria Lemnul Verde Cabinet Parlamentar Itu Cornel Despărțământul Theodor Mihali „Astra Dej”	Concurs Competiție sportive-artistică Fotografii Videoclip
12.	Festivalul Recoltei-produse tradiționale	octombrie 2018	Cadre didactice, resp.CDI, elevi	autofinanțare	Standuri și expoziție cu produse
13.	Jocuri sportive tradiționale-prezentare Power Point CDI (șotron, castel, Rațele și vânătorii)	noiembrie 2018	Cadre didactice, resp.CDI, elevi	autofinanțare	Concursuri Fotografii
14.	Șezătoare literară	decembrie 2018	Cadre didactice, resp.CDI, elevi	autofinanțare	Joc de rol Scenete,Cântece Fotografii
15.	1 Decembrie în sărbătoare	Concurs de creație literară și recitare de poezie patriotică Învățarea/ intonarea de cântece patriotice	Cadre didactice, resp.CDI, elevi	-	Dezbateri, prezentare

Marcarea unor evenimente ce au precedat Marea Unire

Data : martie - aprilie 2018

*Motto: „Eu din români îmi trag sorgintea.
C-o sfântă dragoste-i iubesc
și pentru tot ce-i românesc,
oricând, și brațele și mintea
și sufletul mi le jertfesc.”*

(B.Petriceicu-Hasdeu)

Pentru noi, cadrele didactice și elevii Școlii Gimnaziale Cășeiu, anul 2018 are o semnificație cu totul specială, Marea Unire de la 1918 fiind un eveniment care va rămâne una dintre cele mai memorabile pagini ale istoriei românești. O sută de ani mai târziu, suntem cu toții conectați la Primul Război Mondial și înfăptuirea Marii Uniri, fie prin propria istorie a familiei, prin moștenirea comunităților locale, dar și datorită impactului său pe termen lung asupra societății și asupra lumii în care trăim.

La început, **prima activitate** care s-a desfășurat a fost: **Uniti cu Basarabia!** ([unirea Basarabiei cu România](#) -27 martie 1918).

În cadrul acestei activități au participat elevii claselor V-VIII, îndrumați de următoarele cadre didactice: responsabil CDI, profesor Pop Ioana-Daiana și doamnele profesoare Cosma Anca și Buburuz Marilena.

Mai întâi, elevii clasei a VIII-a, pregătiți de doamna profesor Buburuz Marilena au petrecut câteva ore în CDI-ul școlii, unde s-au documentat minuțios în legătură cu Ținutul Basarabiei. Cu sprijinul doamnei profesoare de istorie, precum și cu ajutorul doamnei responsabil CDI, elevii au realizat o prezentare Power Point cu titlul :

„ Basarabia” (Provincii românești care s-au unit cu țara). Această prezentare, urma apoi să fie prezentată în cadrul parteneriatului desfășurat cu Școala Gimnazială Bobâlna: **„Trăiască România mare!”**

Mai mult, elevii clasei a VIII-a s-au documentat serios despre unire, deoarece, în cadrul parteneriatului, ei au participat și la un concurs de cultură generală: **„Ce știi despre unire?”** și au pregătit și un program artistic :**„Românie, țara mea de dor!”**

prof. Buburuz Marilena, elevii clasei a VIII-a

Considerăm că a doua activitate a fost una mult mai amplă și plină de entuziasm, dorință, îndeletnicire și curaj. La inițiativa doamnei profesoare, responsabil cu CDI-ul școlii, Pop Ioana Daiana, au răspuns prompt elevii claselor a V-a, a VI-a și a VII-a, dar și doamnele profesoare, Cosma Anca (prof. de Educație Fizică și Sport, Educație Plastică) și Buburuz Marilena (profesor de Istorie, Educație Muzicală, Cultură Civică). Activitatea s-a întins pe o perioadă mai lungă de timp (martie-aprilie) s-a desfășurat în CDI-ul școlii sub supravegherea doamnelor profesoare și într-o atmosferă relaxantă, plăcută și prietenoasă.

Activitatea a constat în: **confeccionarea unei hărți a României,**

desene tricouri,

**ecusoane, expoziție de desene, pliante, concursuri, precum și prezentări Power Point
compoziții și recitaluri de poezie patriotică.**

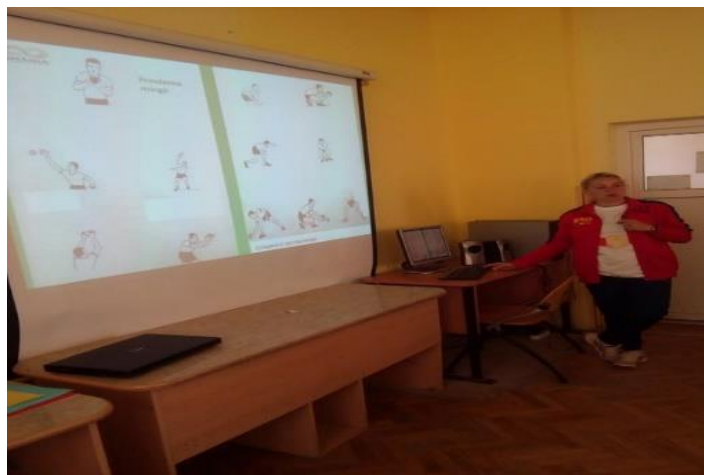

Această activitate a fost binevenită și apreciată de toți elevii, deoarece s-au identificat valorile etice și cultural-artistice, exprimându-și impresiile și preferințele. Dar mai mult,

harta și tricourile pe care elevii le-au creat au fost folosite la o altă activitate, de mare succes și plină de talent și curaj: „Cășeu - 100 de ani de România- o 100 de copii !,

precum și la **competițiile sportive închinate Marii Uniri -OINA- Cupa Ținutului Someșan.**

**prezentare – OINA – sportul nostru național, album cu fotografii – prezentare pentru
Federația Română de Oină - Cupa Ținutului Someșan (prof. Cosma Anca)**

și cântece patriotice (prof. Buburuz Marilena)

Ultima activitate pe care am desfășurat-o a fost în luna aprilie (în intervalul 16-20), mai exact în săptămâna: „ Să știi mai multe, să fii mai bun!”

Și cu mic, cu mare ne-am propus să facem următoarele: **Cășeu - 100 de ani de România- o 100 de copii, Hai să dăm mână din mână!** (responsabil CDI-Pop Ioana -Daiana).

Proiectul a fost conceput în vederea desfășurării unor eficiente acțiuni de stimulare a interesului elevilor pentru cunoașterea evenimentelor istorice din preajma Marii Uniri.

De asemenea, însuflarea dragostei pentru strămoșii noștri, pentru trecutul istoric al poporului nostru, pentru realizările istorice și culturale, pentru limba română, pentru păstrarea obiceiurilor și tradițiilor strămoșești, reînvierea sportului tradițional, precum și pentru personalitățile pe care le-a dat acest popor de la începuturile sale și până azi, sunt doar câteva din subiectele pe care le-am abordat cu ocazia acestui proiect. Grupul țintă și partenerii implicați vor continua activitățile propuse și se vor bucura împreună de toate reușitele elevilor.

Bibliografie:

Aria curriculară limbă și comunicare

- 1.<https://1cartepesaptamana.ro/>
- 2.<https://www.cartepedia.ro/>
- 3.<http://www.bibnat.ro/>
- 4.<http://www.romanianvoice.com/poezii/poeti/bolintineanu.php>
- 5.Poezii istorice pentru copii și școlari, Dumitru Almas, editura Nicol, 2005
- 6.Ostenii, Istoria Neamului Romanesc, de Petru Demetru Popescu, 2005, editura Lucman
- 7.Dictionar 101 personalitati și evenimente istorice,, de Magda Stam, Cristian Vornicu, editura Niculescu, 2003
- 8.Scene istorice, de A.I.Odobescu, editura Junimea, 1989
- 9.https://ro.wikipedia.org/wiki/Marea_Unire
- 10.<https://bibliocarti.com/>

Aria curriculară arte

1. <https://www.historia.ro>
2. <https://filme-carti.ro/carti/6-lucruri-inedite-din-istoria-basarabiei-66548>
3. <http://www.contrafort.md/categorii/basarabia-n-actul-marii-uniri-de-la-1918>
4. <http://www.trilulilu.ro/>
5. <http://www.revistatimpul.ro/view-article/4000>

Aria educație fizică și sport

- 1.<https://www.magazinul-de-carte.ro/sport/58679-regulamentul-jocului-de-oina-1958.html>
- 2.<http://froina.ro/istoric/personalitati-implicate-oina/>
- 3.<https://www.anticariatplus.ro/regulamentul-jocului-de-oina>

Resurse transdisciplinare: Mapzone, Facebook, Google, Wikisource, Wikipedia, Wikidictionar

Unirea, românii au făcut-o!

Director, Prof. Bara Teodor
Consilier educativ, Înv. Petrovan Ioana
Bibliotecar, Sălăgean Camelia Silvia

Tipul proiectului: proiect educațional

Domeniul: cultural-educativ -pedagogic

Argument: „Istoria ne cheamă la fapte. Mersul irezistibil al civilizației omenеști a scos și neamul românesc din întunericul robiei la lumina cunoștinței de sine.”

Cu acest îndemn erau convocați pentru 1 decembrie 1918 delegații românilor la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. Și este știut că, pătrunși de trăirea momentului, la Alba Iulia au venit peste 100.000 de români. Suita de activități pe care o propunem elevilor noștri trebuie să aibă menirea de a-i apropia cât mai mult de cunoașterea faptelor istorice naționale, de a le încălzi inimile cu sentimentele bucuriei și mândriei că sunt români. Cooperarea cu colegii noștri de toate disciplinele, participanți la organizarea și desfășurarea diferitelor activități de pe parcursul anului, va contribui la succesul proiectului nostru.

În urmă cu 151 de ani, aspirația unității naționale vibra în întreg spațiul românesc, ca o poruncă a istoriei noastre zbuciumate, ca un îndemn ce venea din sentimentul viu al unității noastre de obârșie și de limbă, de cultură și istorie, din conștiința națională de expresie modernă, făurită pe temeiul legăturilor culturale și politico-economice, statornicite de-a lungul veacurilor între cele trei state românești.

Prin derularea proiectului educațional “ Unirea, românii au făcut-o!”se urmărește implicarea elevilor în diverse manifestări dedicate marcării importantului moment aniversar din istoria modernă a românilor.

Scop:

- Conștientizarea rolului reprezentat de MAREA UNIRE în dezvoltarea României moderne

- Cinstirea memoriei personalităților politice care au înfăptuit Unirea Principatelor Romane, dar și a generațiilor anonime contemporane acestora, care le-au susținut „în cuget și simțire“.

Obiective:

- Reactualizarea memoriei colective privind locurile, evenimentele, personalitățile MARII UNIRI;
- Cultivarea valorilor cetățeniei active;
- Revitalizarea sentimentului patriotic și a identității naționale în rândul elevilor;
- Descoperirea unor lucruri noi despre viața și cultura românilor care au trăit la începutul secolului al XX-lea ;
- Conștientizarea importanței jertfei umane și materiale a românilor pentru înfăptuirea visului de veacuri: UNIREA

Competențe:

- Identificarea locurilor din care informația poate fi obținută: CDI, biblioteci, centre de resurse, centre de informare, muzee, mediateci, librării etc. și utilizarea serviciilor acestora;
- Compararea diferitelor tipuri de documente, asocierea documentului cu informația;
- Selectarea documentelor corespunzătoare subiectului de cercetare;
- Realizarea cercetării utilizând instrumente de acces la informație;
- Dezvoltarea capacităților de lecturare-explorare a unui document;
- Structurarea informațiilor - ordonarea informațiilor pentru a răspunde întrebării/subiectului de cercetare, echilibrarea diferitelor părți (în cazul unei producții scrise, video, audio etc.);
- Indicarea surselor pentru citate sau documente inserate (hărți, schițe, scheme, fotografii).

Parteneri: Cadrele didactice, membri ai comunității locale;

Grup-țintă: elevii Școlii Gimnaziale Frata

Beneficiari (directi și indirecti): elevi, profesori, părinți, comunitatea locală

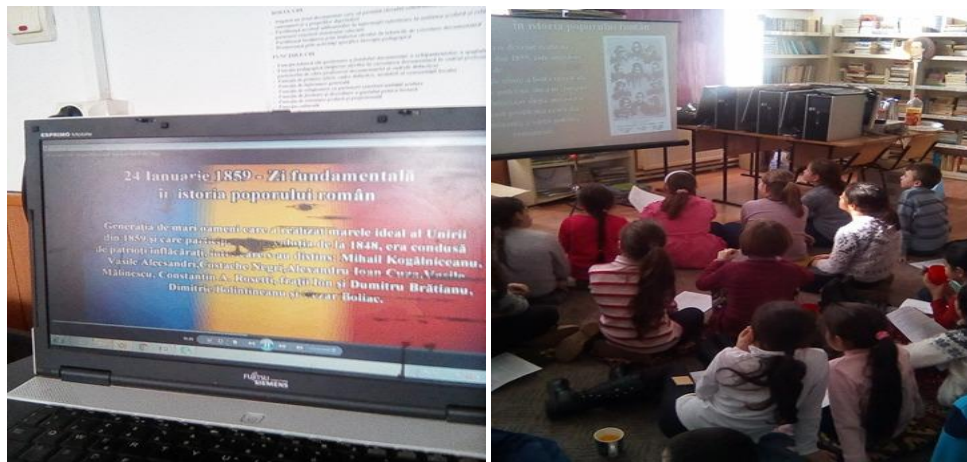
Durata: ianuarie - decembrie 2018

Activități propuse:

Nr. crt.	Activitatea	Modalități de desfășurare	Perioada	Locul desfășurării
1.	Ce este unirea?	Vizită la bibliotecă	Ianuarie 2018	Biblioteca școlară
2.	Între istorie și legendă	Vizionarea povestirii „Moș Ion Roată și Unirea” dar și a unor filme documentare despre realizarea unirii	Ianuarie 2018	Biblioteca școlară Sala de informatică
3.	Simboluri ale Unirii	Confecționarea de ecusoane, drapele, desene, obiecte decorative specifice evenimentului	Noiembrie 2018 Ianuarie 2018	Sala de clasă
4.	Semnificații istorice	Expoziție de lucrări	Ianuarie 2018, Noiembrie 2018	Holul școlii Sala de clasă
5.	Hai să dăm mână cu mână!	Hora Unirii	24 Ianuarie 2018	Curtea școlii

În cadrul activității, „ Moș Ion Roată și Unirea ”, elevii clasei a III-a au vizitat biblioteca școlară, unde au citit povestirea „Moș Ion Roată și Unirea”, apoi au vizionat și filme documentare despre realizarea Unirii. Reîntorși în clasă, ei au realizat lucrări decorative specifice evenimentului, care au fost apoi expuse pe holul școlii.

În cadrul activității “ Unirea, românii au făcut-o!”, elevii clasei pregătitoare au urmărit filmul „Moș Ion Roată și Unirea” și un documentar dedicat unirii, care le-a fost explicat elevilor de către doamna învățătoare și doamna bibliotecară. Fiind mici, sunt încântați de tot ce o nouă și pun multe întrebări. După vizionare, au realizat și ei ecusoane, drapele, obiecte decorative specifice evenimentului.

Pentru implicarea în activitate și stimularea lor, au fost răsplătiți cu diplome.

Activitățile zilei s-au încheiat cu o evocare a momentului susținută de elevul Pleș-Topan Luca ,

dar și de o horă jucată în curtea școlii de către toți elevii.

Clasele de gimnaziu, sub îndrumarea domnului prof. Urdă Adrian, și cu sprijinul celorlalte cadre didactice, au desfășurat mai multe activități dedicate evenimentului. Vor fi și activități derulate pe tot parcursul anului.

Au fost, de asemenea, vizionate în laboratorul de informatică și alte filme specifice activității, apoi s-au prezentat referate pe tema „Unirea Basarabiei cu Bucovina - prim pas în desăvârșirea

unității naționale”. Au urmat apoi unele activități muzicale prin care am omagiat acest eveniment.

Resurse: calculator, videoproiector, imprimanta, hârtie colorată, creioane colorate.

Rezultate:

- dezvoltarea sentimentelor de mândrie națională și respect pentru înaintașii noștri;
- conștientizarea elevilor în legătură cu importanța păstrării integrității naționale și a valorilor culturale ale neamului românesc.

Sustenabilitate

Implicarea elevilor noștri în această activitate este benefică, oferind cadrelor didactice prilejul de a-i sensibiliza în privința istoriei naționale. Relația dintre identitate, memorie și tradiție reflectă că recuperarea trecutului nu este un lucru facil și gratuit, iar elementele tradiției trebuie să se regăsească în ceea ce reprezintă imaginea cotidiană. Ulterior, proiectul va fi dezvoltat prin atragerea de noi parteneri.

Evaluare proiect:

- Realizarea unei expoziții cu lucrările realizate de elevi
- Prezentarea programelor artistice dedicate Centenarului;
- Fotografii din timpul activităților
- Portofoliul proiectului, expoziție cu lucrările copiilor;

Indicatori de evaluare:

- numărul de elevi și cadre didactice implicate la fiecare activitate desfășurată;
- calitatea produselor finale;

Diseminare:

- la nivelul unității de învățământ în cadrul comisiilor metodice, pe blogul școlii, în mass -media

Echipa de proiect:

Director, profesor Bara Teodor

Consilier educativ, Înv. Petrovan Ioana

Bibliotecar, Sălăgean Camelia Silvia

Prof. Urdă Adrian

Prof. Pop Emilia

Prof. învă. preșcolar Kelemen Iuliana Maria

Elevii clasei pregătitoare, Elevii clasei a III-a, Elevii claselor V- VII

Concluzii:

Realizarea proiectului “ Unirea, românii au făcut-o!” a pus bazele unei lecții de istorie, o lecție realizată într-un cadru atractiv și incitant. Totodată, a indus elevilor de vârstă școlară mică dragostea de neam și țară și credința în valorile naționale.

Bibliografie:

- 1.www.didactic.ro/resurse-educationale/invatamant-gimnazial/istorie
- 2.Iorga,N., Istoria poporului românesc, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985.
- 3.I. Creangă, Povești și povestiri, Editura Minerva,București ,1987.
- 4.Ion Turcanu, *Unirea Basarabiei cu România în anul 1918*, Chișinău, 1998.
5. Nicolae Bălcescu, *Scrieri alese, Ed. București 1973*

1918 în Literatură, Artă, Istorie.

Patria eternă

Bibliotecar, Goia Cristina Antonia
Prof. Legenda Denisa Coralia
Prof. Șopterean Maria Cristina

Motto :

„Dacă națiunea română și-a asigurat dreptul la nemurire prin Eminescu, transilvănenii și-au asigurat dreptul la nemurire printr-o rezistență culturală perpetuă, a unor generații mereu tinere, pline de elan și... omul românesc viu și nepieritor este purtător al îndemnelor neamului, devenind o realitate vie de trecut rețrăit, de prezent actualizat și de viitor ca destin, problematizat de fiecare generație, ce se instituie într-o creștere istorică” (Mircea Vulcănescu)

Ideea națională identitară a fiecărei comunități devine un fluid magnetic, ce creează o cultură proprie care răscolește sufletul concetățenilor, fixându-le valorile, pornind din adâncurile de jos ale istoriei și năzuind spre culmile viitorului.

Citându-l pe Goga, ne-am întrebat de atâtea ori pipăindu-ne conștiința: În ce religie ne-am închinat de ne-am păstrat sufletele intacte, refractare la otrava din jur? Cum s-ar putea numi taina noastră, miracolul acestei izolări, instinctul sigur care ne-a smuls din ghearele valului?

Azi, mai mult decât oricând, este important pentru noi să știm că suntem români, este important să iubim România și mai ales să lucrăm pentru progresul acesteia care va fi cu siguranță și al oamenilor ce trăiesc pe acest pământ.

În cadrul proiectului educativ dedicat sărbătoririi Marii Uniri, inițiat de Casa Corpului Didactic Cluj, la Colegiul Tehnic Victor Ungureanu Câmpia Turzii s-au desfășurat două activități specifice, respectiv **1918 în Literatură, Artă, Istorie**, în data de 24 aprilie și **Patria eternă** în data de 17 mai. Activitățile se încadrează ca domeniu în tema de cercetare a istoriei, căci istoria se remarcă prin aportul ei formativ dar și prin aplicabilitatea în toate domeniile vieții cotidiene, de la politică la economie, de la relații sociale la manifestări culturale. Echipa de proiect a fost formată din bibliotecar Goia Cristina Antonia, doamnele profesor Șopterean Maria Cristina, Legenda Denisa și elevii claselor a XI a.

Motivația proiectului a avut la bază importanța zilei de 1 Decembrie 1918, respectiv ziua în care neamul românesc ajunge să se întrească în hotarele lui firești, ziua în care visul de veacuri al românilor s-a împlinit, ziua în care românii au primit mântuirea de la Dumnezeu, după o „Golgota” a sacrificiilor, a supliciului pe roată, a așteptărilor, dar și a speranțelor. Astăzi, la 100 de ani, Ziua de 1 Decembrie 1918 este Ziua Unirii a fraților cu frații, a românilor din Basarabia, a românilor din Bucovina, românilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș cu patria mamă, România.

Împreună cu doamnele profesor am lansat provocarea elevilor din clasele a XI a de a participa la activitățile dedicate Centenarului Unirii pentru a înțelege ce înseamnă respect pentru valorile pentru care și-au jertfit viața eroii de-a lungul istoriei, spirit de echipă și sacrificiu. Apartenența elevului la o identitate locală și națională, trebuie să-l responsabilizeze în cunoașterea, păstrarea și promovarea istoriei și valorilor culturale românești.

Scopul acestui proiect este acela de a întreprinde activități comune menite să promoveze, școala, elevii în cadrul comunității. Se urmărește formarea unei atitudini pozitive a elevilor față de trecutul poporului român, față de istorie, orientarea acestora spre lectură, spre artă, teatru precum și realizarea unor noi forme de colaborare între elevii, profesorii, comunitatea locală.

Resursele proiectului:

umane - colectivul de cadre didactice menționat, grupul de elevi,

materiale - baza materială existentă în Colegiul Tehnic Victor Ungureanu, Câmpia Turzii, materiale necesare în vederea confecționării diverselor postere, fișe de lucru, videoproiector, prezentări power point.

Proiectul s-a desfășurat în perioada martie – mai 2018.

Activitățile din cadrul proiectului au fost structurate astfel:

A.I activități de planificare

A.I.1 constituirea echipei de proiect

A.I.2 elaborarea calendarului de activități

A.II activități de implementare

A.II.1 activități care vizează semnificația zilei de 1 Decembrie 1918, personalități politice implicate în realizarea Marii Uniri, reprezentarea actului unirii în literatură, artă, istorie

A.II.2 vizite de documentare la bibliotecă în vederea realizării materialelor cu tema Patria eternă

A.III evaluarea activităților

A.III.1 realizarea unui articol cu activitățile desfășurate și publicarea acestuia în volumul dedicat Centenarului Unirii în cadrul activității culturale Ziua Mondială a Bibliotecilor Școlare.

În luna martie 2018 doamna bibliotecar a prezentat apelul lansat de CCD Cluj în cadrul catedrei de istorie. Împreună cu doamnele profesor de istorie au constituit echipe formate din elevi din clasele a XI a L 1, L 2, L 3. Elevii din clasa a XI a L 1 au fost împărțiți în trei grupe, urmând să elaboreze postere având ca subiect 1918 în literatură, artă, istorie. Elevii din clasa a XI a L 2 au avut ca temă realizarea unor eseuri cu titlul Glorie eroilor neamului. Sub titlul Patria eternă, elevii selectați din clasa a XI a L 3 vor prezenta materiale power point.

Pe parcursul lunilor martie-aprilie 2018 elevii au consultat sursele bibliografice indicate de doamnele profesor și au întocmit materialele.

În cadrul săptămânii Școala Altfel s-a desfășurat prima activitate din cadrul proiectului, respectiv

1 Decembrie 1918 în literatură, artă, istorie.

Grupa 1 - Literatură

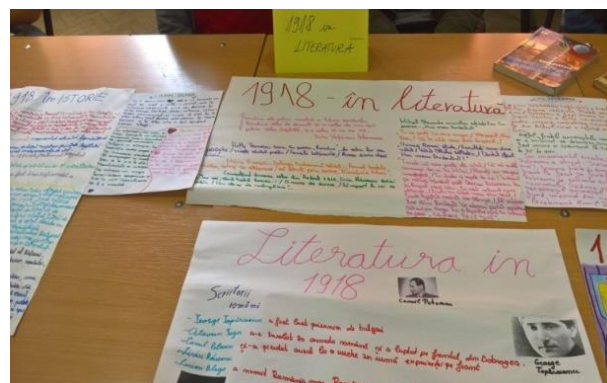
Primul Război Mondial a avut o influență majoră asupra literaturii române interbelice. În anul 1916, odată cu intrarea României în război, mai mulți tineri scriitori au fost recrutați pentru a apăra interesele patriei. Dacă unii dintre ei au scăpat teferi din război, o parte dintre scriitorii români, fie ei soldați sau ofițeri, s-au întors acasă cu tot felul de răni sau au rămas traumatizați de ceea ce văzuseră pe front. Aceste traume le-au afectat într-un fel sau altul modul de a scrie, lucru sesizat în operele lor literare. Scriitorii români care au luptat și au supraviețuit ororilor războiului și prezentați în cadrul proiectului au fost: George Topârceanu, Octavian Goga, Lucian Blaga, Camil Petrescu, Liviu Rebreanu.

Iată câteva mărturisiri ale acestora care s-au regăsit pe posterele elevilor:

“Toate însemnările câte le făcusem zi cu zi pe hârtie mi s-au pierdut. Multe amănunte s-au șters din amintirea mea, unele mi-au rămas prea confuze și poate că le-am uitat ordinea în care sau petrecut, dar multe mi s-au întipărit pentru totdeauna în suflet, vii și clare, parcă le-aș fi trăit ieri.... povestirea acelor întâmplări crâncene a adus, firește, multă durere inimii tale de român, cititorule. D-apoi mie! Poate că ar fi fost mai bine să le lăsăm, și eu și ceilalți supraviețuitori, în întunericul uitării grabnice cu care am fost obișnuiți să trecem întotdeauna peste lumina prea brutală a realității.

Dar amintirea vie și caustică a unei nenorociri nu trebuie lăsată uitării.- George Topârceanu

„Surzenia m-a epuziat, m-a intoxicat, m-a neurastenizat. Trebuie să fac eforturi ucigătoare pentru lucruri pe care cei normali le fac firesc (...) Sunt exclus de la toate posibilității vieții. Ca să merg pe stradă trebuie să cheltuiesc un capital de energie și de atenție cu care alții pot ceti un volum. Aici unde totul se aranjează «în șoaptă» eu rămân vecinic absent“, a notat în jurnalul său Camil Petrescu.

Grupa 2: Artă

Elevii cu abilități artistice au realizat materiale care au reprezentat Marea Unire în viziunea lor. Imaginile vorbesc de la sine.

Grupa 3: Istorie

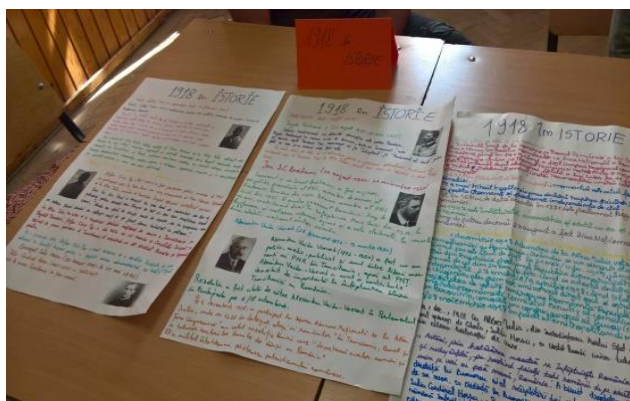
Marea Unire din 1918 și constituirea statului național român unitar România Mare s-a realizat într-un context internațional favorabil prilejuit de sfârșitul Primului Război Mondial și de afirmarea principiului autodeterminării popoarelor. Desigur România Mare reprezintă construcția tuturor românilor care în cadrul adunărilor de la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia au dat Unirii caracterul ei plebiscitar. Arhitectul acestei Uniri a fost însă elita politică românească, care a știut să canalizeze masele, pe tabla de șah a istoriei, în spiritul principiului autodeterminării popoarelor. Astfel românii din provinciile aflate sub stăpânire străină au parcurs toate etapele: și-au declarat mai întâi autonomia, apoi independența, iar în cele din urmă s-au unit cu România.

România Mare a fost astfel rezultatul unei întâlniri fericite între elita politică românească și propriul popor.

În ceea ce-i privește pe liderii Unirii din 1918, o parte dintre ei au eșuat sau au derapat în viața politică interbelică, în timp ce o altă parte și-au găsit sfârșitul în gulagul românesc.

Contemporanii nu le-au fost recunoscători. Se cuvine ca măcar noi, la o distanță de aproape un veac să ne exprimăm eterna grațitudine. Este vorba de Regele Ferdinand I, Regina Maria, Iuliu Maniu, Gheorghe Pop de Băsești, Episcopul greco-catolic Iuliu Hossu, Ștefan Cicio-Pop, Alexandru Vaida-Voevod.

În luna mai 2018 elevii din clasa a XI a L 2, pe baza sursele bibliografice la care au adăugat părerile personale au realizat esee cu tema Glorie eroilor neamului care au fost prezentate de Ziua eroilor, alături de materialele power point Patria eternă.

De ce să cinstim eroii?

Pentru că

Sunt toți cei care au clădit cu oasele lor temelia acestei țări și sufletul acestui popor.

Sunt Făt-Frumoșii din poveste care, în perioada migrațiilor, s-au luptat cu balaaurii năvălitori pentru a salva Cosânzenele risipite „pe acest picior de plai, pe aceasta gură de rai”.

Sunt oștenii lui Mircea și Iancu, ai lui Vlad și Ștefan, care sub semnul creștin al crucii și-au „apărat sărăcia și nevoile și neamul” stând stavilă în fața Europei, iar sub sceptrul lui Mihai au reușit să se unească „în cuget și simțiri”.

Sunt haiducii epocii fanariote care s-au înfrățit cu codrul pentru a le restitui celor mulți și obidiți propria lor muncă.

Sunt țăranii lui Horea al carui cântec de jale: „Munții nostri aur poartă / Noi cerșim din poartă-n poartă”, a străbătut pâna la noi negura timpurilor.

Sunt sufletele generației pașoptiste care, sub sceptrul lui Cuza și Carol I, au întemeiat și consolidat o țară a cărei demnitate a fost consfințită pe câmpul de luptă de la Plevna, Rahova, Vidin și Smârdan.

Sunt soldații armatei române care au luptat desculți la Mărăști, Mărășești și Oituz pentru ca mai apoi sub buna cărmuire a regelui Ferdinand să realizeze împlinirea celui mai scump ideal: România Mare.

Sunt întreaga generație interbelică ce și-a găsit sfârșitul în gulagul comunismului românesc și sovietic.

Sunt toți cei care în decembrie 1989 au murit strigând libertate dar și cei care tăcuți și cuminți încă le mai supraviețuiesc refuzând să iasă dintr-un sistem din ce în ce mai oribil și mai grotesc.

Dumnezeu să-i odihnească pe eroii neamului meu și să îi ocrotească pe toți eroii care încă mai sunt în viață.

Așa că, în anul Centenarului Unirii și nu numai, **Iubiți România**, pentru că :

Dacă noi nu ne îngrijim de România, atunci nimeni nu se va îngriji de aceasta.

Dacă noi nu respirăm energia țării în care ne-am născut atunci vom fi repede copleșiți de o lipsă spirituală ce nu ne va dura, nu ne va omori, dar cu siguranță va face ca nimeni să nu ne mai ia în seamă, va face ca noi, românii, să nu mai „existăm” pentru celelate popoare.

De aceea, dacă vreți cu adevărat o schimbare, atunci lucrul cel mai simplu pe care trebuie să-l faceți, este SĂ IUBIȚI ROMÂNIA, pentru că așa cum nici o iarbă nu poate crește fără rădăcini, la fel nici un român nu poate „crește” fără ROMÂNIA !

Nu iubești numai tot ce a fost al strămoșilor tăi și ce este încă al tău - ci vrei ca acest tot să rămână în eternitate, să rămână și dincolo de istorie.

Îți iubești țara și neamul pentru că știi că numai așa vei rămâne și tu, aici, în istorie, legat și păstrat de pământ. Eternitatea pe care insul și-o închipuie, o cucerește sau o cerșește singur - este o cu totul altă problemă decât această eternitate colectivă, a neamului întreg.

Prin acest proiect dorim ca elevii noștri să cunoască, să iubească și să respecte **ROMÂNIA**.

Bibliografie :

1. Badea, Marin, Bodea, Gheorghe, dr. Deac, Augustin, Iacoș, Ion, Ilincioiu, Ion, Tănăsescu, Alexandru, Vîlcu, Natalia, Unirea Transilvaniei cu România. 1 decembrie 1918, editura Politică, București, 1970
2. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitghins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, Istoria României, Editura Corint, București, 2006
3. Georgescu, Vlad, Istoria Românilor, București, 1992
4. Pascu, Ștefan, București, Făurirea Statului național unitar român, vol. I și II, 1983
5. Petrescu, Camil, Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, editura Gramar, București, 2007
6. Pop, Petre, Prima Școală Română 1879 fundamentul identității românilor din Câmpia Turzii, Câmpia Turzii, 2015
7. Scurtu, Ion, Alba Iulia 1 decembrie 1918, editura Sport-Turism, 1988
8. Topîrceanu, George, Memorii de război. Amintiri din luptele de la Turtucaia. Pirin Planina, Editura Humanitas, Colectia Vintage, Bucuresti, 2014
9. www.didactic.ro
10. www.google.ro

Marea Unire în presă și literatură

Prof. Ofelia Hossu

Bibliotecar, Prof. Nicoleta Năsăudean

Tipul proiectului: simpozion pentru elevi (ca rezultat al unei investigații istorice)

Domeniul: științific

Argument: Anul Centenarului reprezintă un bun prilej pentru atragerea elevilor către studiul istoriei naționale. Este o ocazie pentru cercetarea circumstanțelor și evenimentelor care au concurat la realizarea Marii Uniri, pentru cunoașterea rolului pe care l-au avut personalitățile politice, culturale și ecleziastice în dinamica evoluției națiunii române și pentru o privire reflexivă asupra noțiunilor de naționalism, patriotism și identitate în lumea contemporană. Studiarea vreme îndelungată a faptelor istorice prin prisma exclusivă a naționalismului, prezentarea lor în formă triumfalistă, excesul de festivism și uzul unui lexic săracăcios și repetitiv au generat un profund dezinteres în rândurile generației de azi.

De obicei această temă este abordată în cadrul orelor de istorie prin utilizarea metodelor tradiționale, evidențiindu-se contextul internațional, etapele parcurse în procesul unirii și conținutul documentelor, cu o atenție specială acordată *Rezoluției Unirii* de la Alba Iulia. Tema este abordată, cu precădere, în clasa a XII-a, în cadrul programei fiindu-i destinate 1-2 ore, în funcție de profil, insuficiente pentru aprofundare și pentru o apropiere reală de documentul istoric.

Activitatea intitulată *Calea Rezoluției Unirii* și-a propus să completeze informațiile generale despre Marea Unire din 1918, relativ cunoscute din ceea ce s-a predat la clasă, cu informații obținute prin intermediul unei investigații științifice asupra unui eveniment cu caracter istoric. Pentru a spori atractivitatea demersului, a fost aleasă pentru studiu o temă care cuprinde evenimente petrecute în perioada care a urmat zilei de 1 Decembrie 1918. Investigația s-a bazat în principal pe analiza presei vremii și pe consultarea memorialisticii Marii Uniri. Argumentele alegerii celor două surse sunt legate, pe de o parte, de accesul facil la informație, presa fiind disponibilă în format electronic și memorialistica în format letric în biblioteca școlii, iar pe de altă parte, de necesitatea studiului surselor primare, neviciate de opiniile altor cercetători. Ipoteza care

a stat la baza ultimului argument a fost aleasă observând interesul actual al tinerilor pentru știre, pentru eveniment credibil, chiar dacă în zilele noastre aceasta provine din surse electronice zise de socializare și este adeseori susceptibilă de conținut toxic.

Studierea informațiilor jurnalistice de acum o sută de ani nu este însă facilă, cum nu este facilă nici reconstrucția evenimentelor pe baza literaturii memorialistice. Pentru elevi, provocarea unui asemenea demers este cu atât mai mare, deoarece descoperă perspective multiple, adesea contradictorii, asupra aceluiași eveniment istoric. Implicarea acestora într-o activitate de cercetare este esențială în formarea unor competențe de analiză comparativă a surselor istorice diferite (presă, memorialistică etc) și un exercitiu complex pentru dobândirea abilității de a se plasa cu detașare în preajma diferitelor fațete ale aceluiași eveniment istoric. Folosirea unor noi instrumente de analiză a izvoarelor istorice dezvoltă gândirea critică a elevului, capacitatea de analiză comparată, ușurinta de a stabili, selecta și ierarhiza motivațiile și intențiile autorilor diferitelor surse.

Scop: Formarea unor deprinderi de cercetare și de elaborare a unor studii științifice; Susținerea formării libere a sentimentului de apartenență la propria națiune, prin prețuirea cuvenită acordată creatorilor României Mari.

Obiectiv general: Dobândirea de informații inedite despre evenimentele care au condus la constituirea României Mari.

Obiective specifice: - integrarea noilor tehnologii în studiul istoriei;
- aplicarea unor metode non-formale de studiu.

Competențe specifice:

- selectarea și comentarea surselor istorice pentru a susține/combate un punct de vedere;
- compararea relevanței surselor istorice în abordarea unui subiect;
- descoperirea în sursele de informare a perspectivelor multiple asupra evenimentelor și proceselor istorice;
- proiectarea unei cercetări cu subiect istoric;
- folosirea mijloacelor și a tehnologiilor de informare și comunicare pentru investigarea unui eveniment istoric;
- operarea corectă cu terminologia specifică;
- realizarea aparatului critic al unei lucrări științifice.

Parteneri:

Liceul Teoretic “Nicolae Bălcescu” Cluj-Napoca;

Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” Cluj-Napoca;
Biblioteca Județeană „A.D. Xenopol” Arad;
Biblioteca Academiei Române (Biblioteca Digitală a Bucureștilor).

Grup-țintă:

Elevii claselor a XI-a de la Liceul Teoretic “Nicolae Bălcescu”.

Beneficiari direcți:

Elevii claselor a XI-a de la Liceul Teoretic “Nicolae Bălcescu”.

Beneficiari indirecți:

Elevii și profesorii Liceului Teoretic “Nicolae Bălcescu”.

Durata derulării proiectului: martie-decembrie 2018.

Activitate propusă: *Calea Rezoluției Unirii*

Activitatea s-a desfășurat pe durata a 4 ore și a urmărit familiarizarea elevilor cu etapele care trebuie parcurse într-un demers investigativ, utilizându-se sugestiile metodologice din *Programa școlară* de istorie: identificarea temei, formularea întrebărilor referitoare la domeniul de interes, stabilirea obiectivelor investigației, identificarea surselor de informare, realizarea unui plan, colectarea informațiilor/datelor, analiza și prelucrarea informațiilor, prezentarea rezultatelor.

PRIMA ORĂ

Introducerea în activitate:

Captarea atenției și stimularea interesului pentru tema propusă s-au realizat pornind de la un articol din ziarul *Românul* și de la un fragment din *Memoriile* lui Alexandru Vaida-Voevod. Cele două texte propuse surprind perspective diferite asupra aceluiași eveniment și sunt utilizate pentru a provoca elevii la o discuție despre utilizarea surselor într-un demers de tip investigativ.

Urmează evaluarea și consolidarea cunoștințelor generale despre formarea statului național unitar (temă studiată în clasa a X-a). În această secvență se utilizează fișe de lucru care punctează evenimentele esențiale (context temporal, procesul de unire al fiecărei provincii, recunoașterea internațională a Marii Uniri etc).

În continuare, se comunică elevilor tema propusă, competențele rezultate din participarea la activități și elementele generale de conținut ale investigației.

Elevii au fost organizați în 5 grupe.

Prima grupă primește sarcina de a studia *Rezoluția Unirii* de la Alba Iulia. Elevilor li se indică numele periodicelor și intervalul de timp în care apar informațiile pe care urmează să le utilizeze. De asemenea este oferită o listă a lucrărilor memorialistice legate de acest subiect. Li se

solicită să colaboreze pentru a scrie un eseu de două pagini, cu aparat critic, despre structura documentului studiat, rădăcinile wilsoniene ale principiilor promovate, caracterul progresist al acestora și contribuția lui Ion I.C. Brătianu.

Elevii grupelor a doua și a treia au primit rolul de a realiza fișele biografice ale personalităților care au făcut parte din delegația mandatată de Consiliul Dirigent să depună *Rezoluția* la picioarele tronului regelui Ferdinand. Grupei a doua i se propune realizarea fișelor biografice ale personalităților politice Vasile Goldiș și Alexandru Vaida-Voevod, iar grupei a treia, fișele biografice ale ierarhilor celor două biserici românești, episcopul greco-catolic Iuliu Hossu și episcopul ortodox Miron Cristea. Și în acest caz, rezultatul cercetării trebuie să fie inclus într-un eseu de două pagini, cu aparat critic, despre personalitățile respective. Se solicită ca informațiile să provină din mai multe surse: memorialistică, revista *Historia* consultată on-line, presa vremii și totodată să surprindă rolul personalităților în desfășurarea evenimentelor studiate, dar și informații despre destinul unora dintre aceștia în timpul regimului comunist.

Grupei a patra i se propune să studieze traseul parcurs de cele patru personalități enumerate mai sus pentru a-și îndeplini misiunea încredințată de Consiliul Dirigent. Elevii grupei primesc reperele necesare studiului documentelor și realizării eseului de două pagini: călătoria cu un tren special de la Sibiu la București, primirea oficială la palat de către regele Ferdinand, înmânarea *Rezoluției* și emiterea decretului de unire. De asemenea elevilor li se sugerează să caute informații în presă despre impactul pe care l-a avut sosirea delegației transilvănene asupra populației din București: organizarea de recepții și festivități, cum ar fi cea de la statuile lui Mihai Viteazul și Gheorghe Lazăr din fața Universității. De asemenea vor comenta celebrul cuvânt de bun-venit exprimat de Ion I.C. Brătianu ("Preasfințiților părinți, vă așteptăm de o mie de ani și ați venit ca să nu ne mai despărțim niciodată", extras din discursul publicat integral în ziarul *Universul* nr. 34-3/ 16 decembrie 1918)

Grupei a cincea i se încredințează rolul de a colecta informații din presă, memorialistică și din rezultatele obținute de celelalte grupe, în scopul de a realiza un repertoriu de curiozități de tipul *Știați că?*, acesta urmând a fi prezentat în etapa finală a proiectului și apoi diseminat în rândul elevilor liceului.

A DOUA ORĂ

Activitatea continuă prin organizarea unei întruniri în biblioteca liceului.

Cu această ocazie sunt indicate lucrările memorialistice, titlurile ziarelor și modul în care se poate consulta presa în format on-line. Se accesează, cu rol demonstrativ, câte un articol din

periodicele *Unirea* (Biblioteca Digitală BCU Cluj), *Românul* (Biblioteca Digitală Arădeană) și *Universul* (Biblioteca Digitală a Bucureștilor). Elevii răsfoiesc câteva dintre lucrările memorialistice pe care le vor utiliza ulterior (Alexandru Vaida-Voevod, *Memorii*; *Credința noastră este viața noastră: memoriile Cardinalului dr. Iuliu Hossu*; Patriarhul Miron Cristea, *Note ascunse. Însemnări*)

În a doua parte a orei se discută despre aparatul critic al lucrării. Este utilizat manualul de istorie, clasa a XI-a, Editura Humanitas, care la pagina 69 conține indicații asupra regulilor de citare și alcătuirea notelor de subsol (*Apud, Idem, Ibidem. Op.cit., Passim* etc). De asemenea este prezentată cartea prof. Ilie Rad, care conține informații despre realizarea aparatului critic al unei lucrări științifice și despre temele de actualitate, cum ar fi originalitatea și plagiatul.

A TREIA ORĂ

Întâlnirea se desfășoară în cabinetul de informatică al liceului

Se lucrează pe grupele constituite în cadrul primei ore, se fac exerciții de acces la site-uri, elevii fiind ajutați să se familiarizeze cu presa on-line. Se aleg câteva surse din presă și memorialistică și se discută în cadrul colectivului relevanța informațiilor pentru eseu fiecarei grupe. Liderii grupelor alcătuiesc planul eseului care urmează a fi redactat. Se acordă un termen de trei săptămâni pentru documentare și realizarea eseurilor.

A PATRA ORĂ

Prezentarea lucrărilor se face în biblioteca liceului în cadrul unui simpozion. Reprezentanții grupelor prezintă rezultatul cercetării. Fiecare grupă adresează câte o întrebare și analizează câte un aspect pozitiv și unul negativ din activitatea celorlalte grupe. Urmează evaluarea realizată de către profesorii coordonatori, care se desfășoară după criterii clare (enunțate încă din prima oră a activității). Punctajul maxim este 100 puncte, pe baza a cinci criterii: folosirea unor surse cât mai diverse, prezentarea critică a informațiilor, selectarea unor informații relevante pentru a fi incluse în eseu, realizarea eseului cu aparat critic corect, prezentarea coerentă și clară a rezultatelor cercetării în fața colegilor.

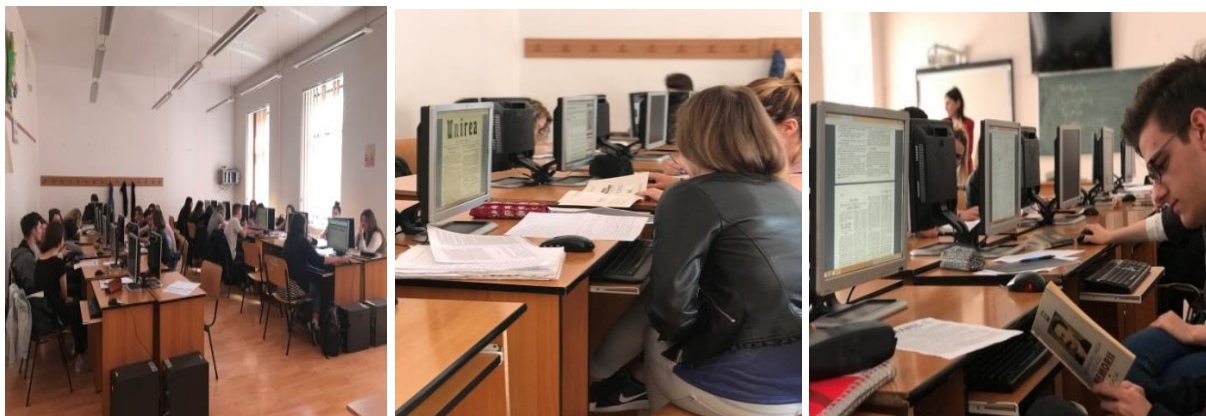
Se stabilesc câștigătorii.

Se trasează planul următoarei activități. Elevii participanți vor redacta un scenariu pentru o piesă de teatru care va fi prezentată în sala festivă a liceului cu ocazia festivităților organizate la 1 Decembrie, ca încununare a Anului Centenarului.

Resurse:

- umane: elevi ai claselor a XI-a, organizați în 5 grupe;

- materiale: video-proiector, computere, cărțile din biblioteca școlii;
- de timp: 4 ore.

Rezultate:

Elevii au realizat și prezentat o investigație cu caracter istoric, și-au dezvoltat capacitatea de a lucra în echipă, devenind capabili să identifice noi surse de informație, altele decât manualele școlare, și să accepte diversitatea opiniilor și dialogul.

Evaluare proiect:

Elevilor li se solicită să exprime opinii despre activitate, să identifice punctele tari și punctele slabe în evoluția fiecărei grupe, să facă propuneri despre continuarea demersurilor până la data de 1 Decembrie 2018 și să-și acorde calificative.

Încheierea procesului de evaluare, inclusiv prin aplicarea unui test de feed-back, va avea loc în momentul final al derulării proiectului, după prezentarea în sala festivă a rezultatelor cercetării și a piesei de teatru.

Impresii ale elevilor:

“Într-un sistem educațional bazat pe memorarea și, ulterior, reproducerea de informații, elementele de noutate sunt, de cele mai multe ori, anihilate sau chiar criticate. De aceea, posibilitatea unei activități în care noi, elevii, să întreprindem o cercetare mi s-a părut foarte utilă

pentru formarea mea. Începând cu munca în echipă - aleasă în așa fel încât fiecare membru să își aducă aportul – continuând cu ideea de a cerceta documente în scopul realizării unei lucrări științifice, mi-a fost satisfăcută pasiunea pentru această disciplină. De fapt, pot afirma că această metodă este extrem de eficientă, deoarece elevul nu dobândește doar informații prelucrate, ci este determinat să-și găsească propriile pârghii și mijloace pentru a-și întreprinde cercetarea”.

(Alexandru Fizeșan, clasa a XI-a F, a obținut premiul I la Olimpiada de Istorie, faza județeană și mențiune la etapa națională, în anul școlar 2017-2018)

Diseminare: Prezentarea rezultatelor cercetării și a piesei de teatru în sala festivă a liceului, cu prilejul zilei de 1 Decembrie. Cu această ocazie, elevii vor fi premiați de conducerea școlii.

Sustenabilitate: Conducerea liceului va asigura fondurile necesare pentru premiera cu diplome și cărți a participanților la proiect și pentru realizarea decorurilor și costumelor necesare pentru piesa de teatru.

Echipa de proiect:

Prof. Ofelia Hossu

Bibliotecar, Prof. Nicoleta Năsăudean

Elevii (coordonatorii grupelor):

Alexandru Fizeșan, Diana Foghiș, Alina Popescu, Mihaela Rotund, Diana Neamț

Bibliografie:

Periodice:

Universul, București, intervalul indicat pentru consultare: decembrie 1918-ianuarie 1919

Românul, Arad, intervalul indicat pentru consultare: decembrie 1918-ianuarie 1919

Unirea. Foaie bisericească-politică (1891-1945), Blaj, intervalul indicat pentru consultare: decembrie 1918-ianuarie 1919

Memorialistică:

Alexandru Vaida-Voevod, *Memorii*, vol 1, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995

Credința noastră este viața noastră-Memoriile cardinalului dr. Iuliu Hossu, Editura Viața creștină, Cluj-Napoca, 2003

Elie Miron Cristea, *Note ascunse (însemnări personale 1895-1937)*, Editura Dacia, 1999

Lucrări de specialitate:

Programa școlară, Istorie, clasa a XI-a, Ciclul superior al liceului, București, 2009 (în vigoare)

Sorin Oane, Cătălin Strat, *Istorie*, Manual pentru clasa a XI-a, Editura Humanitas, București, 2006

Ilie Rad, *Cum se scrie un text științific: disciplinele umaniste*, Editura Polirom, Iași, 2017

Unirea prin ochi de copil

Responsabilul CDI, Prof. Olga Teodora Toader

Tipul proiectului: interdisciplinar

Domeniul: cultural-artistic

Argument

Proiectul „Unirea prin ochi de copil”, este menit să completeze multitudinea de secvențe dedicate celebrării Centenarului, respectiv al momentului de desăvârșire al visului unei națiuni. Reîntregirea teritorială a României, realizată pe fondul derulării pe plan internațional al Primului Război Mondial, s-a materializat pe etape însumând datele de 27 Martie, 28 Noiembrie și 1 Decembrie 1918.

În acest context am gândit respectivul proiect cu speranța că vom stârni interesul elevilor noștri de a se reîntoarce la obârșii, la trecutul cu subtrat eroic, la adevăratele valori care merită promovate și admirate. Într-o lume a tehnologiei, a interesului pentru concret și mai ales pentru partea materială, care îți oferă oportunități palpabile, trecutul, rămâne undeva în umbră, pălește. Prin urmare proiectul nostru încearcă prin activități creative, stimulative, inter și transdisciplinare, să motiveze imaginația și interesul elevilor spre a da o șansă trecutului, eroilor, faptelor mărețe, tocmai pentru a putea construi viitorul.

Scop

Dezvoltarea capacității elevilor de a înțelege consecințele actelor istorice împlinite atunci, asupra evoluției ulterioare a istoriei poporului român

Obiective

- să le stimuleze elevilor interesul pentru cunoașterea semnificației evenimentelor istorice derulate la 27 Martie, 28 Noiembrie și 1 Decembrie 1918;
- să determine valorificarea potențialului creativ al copiilor;
- să le impulsioneze elevilor redescoperirea și cultivarea sentimentul patriotic;
- să stimuleze interesul elevilor față de studiu și lectură;

- să le dezvolte elevilor capacitățile cognitive, în vederea stabilirii de analogii și corelări între evenimentele istorice derulate în spațiul românesc și cel european în contextul derulării Primului Război Mondial;
- să le motiveze elevilor interesul în vederea abordării evenimentelor petrecute în anul 1918 sub diverse aspecte: istoric, artistic, literar.

Competențe (disciplinare și infodocumentare)

- dezvoltarea gândirii critice și flexibile a elevilor;
- utilizarea informației provenite din surse istorice primare și secundare;
- dezvoltarea vocabularului istoric în cadrul comunicării orale și scrise;
- integrarea cunoștințelor provenite de la alte discipline;
- stimularea interesului pentru cunoașterea și dezvoltarea unor atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți;
- punerea în valoare producțiile elevilor;
- facilitarea și încurajarea utilizării resurselor CDI și descoperirea altor locuri de lectură și de informare și documentare (bibliotecă publică, bibliotecă specializată, librărie, muzeu);
- selectarea documentelor corespunzătoare subiectului de cercetare;
- prelucrarea informațiilor pertinente în vederea comunicării;
- asigurarea consolidării parteneriatului documentarist-echipă pedagogică ;
- contribuție la deschiderea școlii spre exterior.

Parteneri

- Primăria comunei Mihai Viteazu
- Casa de cultură a comunei Mihai Viteazu
- Asociația „Proșcoala”

Grup-țintă

- Elevii Școlii Gimnaziale „Mihai Vodă”, comuna Mihai Viteazu
- Cadrele didactice ale Școlii Gimnaziale „Mihai Vodă”, comuna Mihai Viteazu

Beneficiari (directi și indirecti)

- 100 de elevi ai Școlii Gimnaziale „Mihai Vodă”, comuna Mihai Viteazu
- 10 cadre didactice ale Școlii Gimnaziale „Mihai Vodă”, comuna Mihai Viteazu
- 20 de membri ai comunității locale
- părinții elevilor

Durata: aprilie-decembrie 2018

Activități propuse

Activitatea	Resurse de timp	Locația	Resurse materiale	Responsabil	Produsul activității
Întâlnirea cu echipa de proiect, prezentarea proiectului, repartizarea rolurilor și a responsabilităților în cadrul echipei de proiect ; Contactarea instituțiilor partenere în proiect	aprilie 2018	CDI	consumabile	director, prof. Arion Daniela Maria	Eliberarea deciziilor ; Întocmirea planului de acțiune; Întocmirea protocoalelor de colaborare.
Promovarea proiectului	aprilie 2018	CDI panouri de afișaj din școală	consumabile, flip-chart, videoproiector	echipa de proiect	Acțiuni de informare a școlii și a comunității despre proiect
Lansarea proiectului	aprilie 2018	CDI	consumabile videoproiector flip-chart	echipa de proiect	Pliante; Afiș; Mape .
Deschiderea festivă	aprilie 2018	laborator biologie	tablă interactivă	prof. de istorie- Farcaș Mihaela; echipa de proiect	Portofoliu de referate și lucrări literare ale elevilor școlii
<i>Ziua eroilor</i>	mai 2018	statuia Unificatului Mihai Viteazul din centrul comunei	steag costume populare culegeri de versuri și cântece partiotice	prof. lb. română- Cocan Mihaela; prof. de istorie- Farcaș Mihaela; echipa de proiect	Instantanee foto
<i>Alba-Iulia, cetatea Marii Uniri</i> Excursie la Alba-Iulia	iunie 2018	Cetatea Alba-Iulia	autocar aparat foto aparat video	prof. organizator: director prof. Arion Daniela Maria; profesori din	Instantanee foto ; Jurnal de excursie dedicată Centenarului ; Numărul monumentelor

				aria curriculară matematică și științe; echipa de proiect	/evenimentelor istorice dedicate Marii Uniri.
<i>File din cartea Unirii</i> - creații literare - desene - machete - fotografii - scenete istorice - piese de teatru	august 2018	CDI	consumabile cărți, albume ziare, reviste videoproiector flip-chart aparat video și foto sala de spectacole a Casei de cultură a comunei Mihai Viteazu	responsabil CDI, prof. Olga Toader; prof. din ariile curriculare limbă și comunicare, arte și tehnologii	Portofoliu tematic ; Expoziție de desene și machete ; CD cu piesele de teatru și scenetele prezentate.
<i>Noi vorbim și scriem corect românește</i>	31 august 2018	CDI	fîșe de lucru consumabile videoproiector	prof. Olga Toader; prof. din aria curriculară limbă și comunicare; echipa de proiect	Concurs de exprimare și scriere corectă în limba română
<i>Spectator la Marea Unire</i>	octombrie 2018	CDI	DVD cu filme istorice	prof. istorie, Farcaș Mihaela; prof. din aria curriculară arte; echipa de proiect	Dezbateri
<i>Galeria Marii Unirii</i>	noiembrie 2018	CDI	consumabile cărți albume	prof. istorie, Farcaș Mihaela; echipa de proiect	Expoziție de carte și de imagini de la principalele momente istorice și de portrete ale personalităților marcante
<i>Unirea prin ochi de copil-activitate de diseminare</i>	decembrie 2018	Sala de spectacol Casa de cultură a comunei Mihai Viteazu	tablă interactivă	echipa de proiect	Prezentare power-point; Portofoliul proiectului.

Resurse:

materiale:

- surse de documentare (cărți, reviste, dicționare, enciclopedii, Internet etc.)
- consumabile
- aparate tehnice: calculator, imprimantă, xerox, aparat foto, videoproiector, tablă interactivă
- autocar

spațiale:

- CDI (Centrul de documentare și informare al Școlii “Mihai Vodă”, com. Mihai Viteazu)
- Laborator
- Biblioteca Comunală (com. Mihai Viteazu)
- Casa de cultură a comunei Mihai Viteazu
- Cetatea Alba-Iulia (Muzeul Unirii, Sala Unirii)

Rezultate:

- Creații ale elevilor (poezii, eseuri, desene, fotografii, colaje, expoziții) dedicate Marii Uniri;
- CD-uri cu piesele de teatru realizate, cu jocul de rol și cu spectacolul închinat Marii Unirii;
- Impactul asupra elevilor;
- Calitatea activităților.

Sustenabilitate

Implicarea elevilor școlii în această activitate îi va sensibiliza în privința istoriei naționale, îi va face să fie mândri că sunt români și vor înțelege importanța trecutului în realizările prezentului. În anii școlari următori se va marca fiecare eveniment istoric prin noi activități culturale, prin creații literare, plastice, prin piese de teatru sau spectacole de cântece și dansuri populare

Evaluare proiect:

Proiectul a reușit să îmbine în mod fericit următoarele **axe educaționale**:

a. educația pentru informație (inițierea elevilor în utilizarea spațiului și a resurselor CDI, cât și în tehnica de întocmire a unor produse documentare precum afișul, expoziția, prezentarea Power-Point a unui document, portofoliul tematic);

b. dezvoltarea gustului pentru lectură (crearea unor situații care să-i motiveze pe elevi pentru lectura textelor literare și istorice);

c. educația artistică și culturală (receptarea unor valori culturale recunoscute pe plan național și internațional);

d. educația civică (dezvoltarea simțului responsabilității și a respectului față de sine, față de grup și față de spațiul și fondul CDI).

Evaluarea disciplinară a elevilor participanți se va realiza de către profesorii de disciplină coordonatori. **Din punct de vedere documentar**, evaluarea va fi realizată de către responsabilul CDI prin urmărirea comportamentului utilizatorilor în spațiul CDI și a împrumuturilor.

De asemenea în Raportul anual CDI proiectul se va regăsi la secțiunea activități pedagogice.

Diseminare

- Presa locală;
- Cercuri pedagogice;
- Consiliul profesoral/ de administrație;
- Site-ul școlii;
- Simpozioane.

Ziua eroilor

Alba-Iulia, cetatea Marii Uniri Excursie la Alba-Iulia, 21 iunie 2018

Echipa de proiect

prof. Arion Daniela Maria-director

prof. Gombasi Gabriela-director adjunct

prof. Toader Olga Teodora, responsabil CDI – coordonator proiect

prof. istorie Farcaș Mihaela-membru

prof. Nagi Anca Rozalia-membru

prof. Sicoie Angela-membru

prof. Bereș Aurelia-membru

prof. Cocan Mihaela- membru

prof. Babaioana Ella- membru

prof. Suciu Mihaela- membru

Echipa elevilor implicați în proiect

Clasa a V-a

Arion Melisa, Nyilas Robert Cristian, Drăgan Răzvan Sebastian, Bogdan Ana Alisia, Făgădar Cătălin Alexandru, Miclea David, Crișan Rostaș Noemi, Nuț Alin Gabriel, Turdean Ioana Dan , Anca Ștefania Alexandra

Clasa a VI-a

Barducz Cristina - Mic Carmen, Pârțilă Natalia, Vovea Dragoș, Palea Alexandru

Clasa a VII-a

Mateiu Mirela, Pastocchi Alessandro

Clasa a VIII-a

Banka Flavia Roxana, Mladszi Carla Beatrice, Oancheș Teodora, Arkosi Timea Klara, Diniș Iulia Cristina, Drăgan Elena, Kaptalani Timea

Bibliografie

1. Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba-Iulia: încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român. Cluj, 1968
2. Giurescu, Dinu. Istoria ilustrată a românilor. București: Editura Sport-Turism, 1981.
3. Scurtu, Ioan. Alba Iulia-1 decembrie 1918. București: Editura Sport-Turism, 1988.

4. Stan, Magda și Vornicu, Cristian. Dicționar:101 personalități și evenimente istorice. București: Niculescu, 2005.
5. Bărbulescu, Mihai și Deletant, Dennis. Istoria României. București: Corint, 2007.
6. Perovici, Minodora. Istoria României: atlas școlar ilustrat.București, Corint, 2007.
7. Dumitrescu, Doru și Maenea, Mihai. Personaje și personalități ale istoriei: dicționar enciclopedic. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2009.
8. Damean, Sorin Liviu și Oncescu, Iulian. O istorie a românilor: de la Tudor Vladimirescu la Marea Unire (1821-1918). Târgoviște: Cetatea de scaun, 2015.
9. Personalități care au marcat istoria românilor.s.l: Aquila, s.a.

Școala „Mihai Vodă” în zi de Centenar

Prof. Fărcaș Mihaiela
Școala Gimnazială „Mihai Vodă”, comuna Mihai Viteazu

Contextul oferit de omagierea centenarului a fost fructificat de către dascălii și elevii școlii noastre prin derularea unor multiple activități interdisciplinare și transdisciplinare. Prin urmare, proiectul „Unirea prin ochi de copil”, a fost un prilej deosebit de a-i stimula pe elevii noștri să acorde atenție deosebită unor momente importante din istoria neamului. Acesta a fost unul dintre motivele care ne-a determinat să demarăm acest proiect transdisciplinar. Un pas important l-a reprezentat alegerea echipei, care să desfășoare cu maximă seriozitate și implicare toate activitățile, ce vor urma să constituie proiectul în sine. Întrucât tematica în general se pliază pe fapte istorice, nu puteam lipsi în calitate de profesor de istorie. Toate activitățile, dar și lecțiile de istorie, pentru a fi stimulative, incitante și mai ales pentru a le ușura elevilor înțelegerea, necesită din partea mea documentarea necesară, pe care o realizez în CDI-ul școlii colaborând cu responsabilul CDI, prof. Olga Teodora Toader. Excelenta colaborare din anii precedenți m-au determinat să răspund fără ezitare propunerii de a mă implica în acest proiect coordonat de dânsa. Pe de altă parte, cadrul plăcut și relaxant oferit de CDI-ul școlii noastre, a fost probabil și motivul pentru care elevii au dorit să se implice în proiectul nostru. Sunt convinsă de faptul că familiarizarea lor cu cartea ne-a ușurat în mare măsură munca depusă în derularea primelor activități.

Caracterul transdisciplinar al proiectului ilustrează faptul că elevii sunt stimulați să lucreze în echipă și să facă transferul de informații pe care le-au dobândit atât în cadrul orelor din aria disciplinelor umaniste, cât și din cea a disciplinelor considerate științe.

Prima activitate, desfășurată în aprilie, pe care noi echipa am considerat-o drept deschidere festivă, a certificat atât munca în echipă, cât și accentul pus de către toți dascălii din școala noastră pe formarea la elevi a unei culturi temeinice cu caracter multidisciplinar.

Au fost implicați elevii claselor a V-a, a VI-a și a VII-a, alături de profesori din ariile curriculare „Limbă și comunicare” și „Om și Societate”. Minuțiozitatea de care avea nevoie acest moment festiv a fost oferită de către dascălii implicați: responsabilul CDI, prof. Olga Teodora Toader, d-na profesoară de limba română, Mihaela Cocan

și eu, în calitate de profesor de istorie, Mihaiela Farcaș, alături de elevii: Antonia Mihășan, clasa a V-a A; Drăgan Răzvan, clasa a V-a A; Mic Gabriel, clasa a V-a A; Făgădar Cătălin, clasa a V-a A; Vovea Dragoș, clasa a VI-a A; Rîșteiu Timea, clasa a VI-a A; Crișan Hana, clasa a VI-a A; Bologa Darius, clasa a VI-a A; Mateiu Mirela, clasa a VII-a A.

Este foarte important ca elevii să simtă că ceea ce au realizat în orice activitate contează în primul rând pentru formarea lor în viitor ca oameni valoroși, dar în egală măsură, contează și pentru școala noastră, ca imagine în comunitate și în afara ei. De aceea, pentru a oferi un plus de încredere, este lăudabil faptul că doamnele directoare prof. Daniela Arion și prof. Gabriela Gombași sunt prezente la toate activitățile noastre și chiar sunt parte din echipă, cum certifică acest proiect.

Deschiderea festivă a fost organizată în laboratorul de biologie și a debutat cu prezentarea în ansamblu a obiectivelor și ținelor pe care ni le-am propus, prezentare realizată de către responsabilul CDI, prof. Olga Teodora Toader, în calitate de coordonatoare a proiectului. Vocea calmă, prezența plăcută, informațiile pertinente oferite de către dânsa au creat cadrul necesar derulării activităților complexe pe care le-am pregătit.

În completarea prezentării sale, eu am aprofundat puțin însemnătatea istorică a momentului oferit de omagierea centenarului. Am trecut în revistă contextul istoric oferit de derularea Primului

Război Mondial, pentru reîntregirea teritorială a României. Am considerat oportun să relievez importanța orelor de istorie în quantumul culturii lor generale, încurajându-i să se implice în continuare în competiții, proiecte, activități cu caracter istoric și nu numai. Deosebit de impresionantă a fost și secvența de activitate pregătită pentru deschiderea festivă de către d-na profesoară Mihaela Cocan în colaborare cu elevii claselor a V-a. Literatura, prin profunzimea sa, permite dascălilor și elevilor să se exprime într-o manieră aparte și să valorifice momente din diverse domenii ale culturii. În acest context evidențiez cu admirație originalitatea cu care d-na profesoară alături de elevii săi au realizat un moment deosebit, prezentând fiecare literă din componența cuvântului „Centenar”.

Sesiunea de referate și prezentări power point a venit să completeze seria de activități care au intrat în componența deschiderii festive. Această secvență a fost coordonată de mine în colaborare cu d-na profesoară Mihaela Cocan și cu elevii claselor a V-a, a VI-a și a VII-a. Atât

referatele, cât și power point-urile ne-au justificat interesul pe care elevii noștri îl pot avea dacă sunt stimulați și încurajați.

După cum spuneam doamnele directoare fac parte din echipele noastre când derulăm proiecte și drept dovadă ultima secvență a deschiderii festive a fost realizată de către d-na director adjunct, prof. Gabriela Gombași. Folosindu-se de tabla interactivă le-a

prezentat elevilor simbolurile și imnul centenarului.

La fel de animată a fost și închiderea festivă, prin prisma faptului că toți cei prezenți au avut ocazia să-și exprime opinia în legătură cu modul în care s-a desfășurat acest moment, elevii arătând entuziasm și implicare.

O lecție de istorie în Cetatea Unirii

Director, Prof. Arion Daniela Maria
Director adjunct, Prof. Gombasi Gabriela
Școala Gimnazială „Mihai Vodă”, comuna Mihai Viteazu

O școală de succes este aceea în care dascălii și elevii formează o echipă și lucrează în armonie și respect. Consider că multitudinea de proiecte, activități și evenimente culturale organizate de noi, profesori și elevi ai Școlii „Mihai Vodă”, ne certifică faptul că dorim să fim un tot unitar. Orice oportunitate, care ne este utilă în vederea formării elevilor noștri, o întâmpinăm cu deschidere și energie și încercăm să o fructificăm. O astfel de ocazie ne este oferită de anul omagierii Centenarului. Toate instituțiile încearcă să se remarcă prin activități care să valorifice evenimentele din trecutul nu foarte îndepărtat al țării noastre. Astfel, școala ca instituție de cultură nu poate să fie mai prejos, cu atât mai mult cu cât, putem să le oferim elevilor șansa de a se documenta și de a aprofunda însemnătatea unor momente deosebite din istoria neamului.

În acest context am răspuns propunerii Casei Corpului Didactic Cluj, de a demara un proiect care să se plieze pe tematica Centenarului. Astfel s-a conturat ideea de a scrie un proiect care să fie în primul rând de folos elevilor noștri. Titlul este de asemenea sugestiv, “Unirea prin ochi de copil”. Ideea se creionează în jurul implicării elevilor, care evident să fie actorii, dar și principalii beneficiari ai tuturor activităților din cadrul acestui proiect. Caracterul multidisciplinar al proiectului este din nou o oportunitate, atât pentru elevii noștri, cât și pentru dascălii școlii. Ne referim la faptul că putem colabora și schimba idei și informații, atât noi, ca profesori, cât și elevii, ca pionieri de bază. Prin urmare echipa proiectului cuprinde profesori din ariile curriculare “Limbă și comunicare”, “Om și Societate”, “Științe” și elevi din toate clasele ciclului gimnazial. Activitățile alese se pliază pe specificul ariilor curriculare selectate și mai ales pe disponibilitățile și interesele elevilor.

Una dintre activitățile foarte apreciate de către elevii implicați în acest proiect a fost excursia de la Cetatea Alba-Iulia din data de 21 iunie. S-a implicat responsabilul CDI, prof. Olga Teodora Toader, în calitate de coordonator al proiectului alături de doamnele profesoare Anca Domokoș, Ella Babaioana, Mihaela Suciuc.

Pentru înțelegerea semnificației Centenarului nu se putea alege o locație mai potrivită decât Cetatea de la Alba-Iulia. Este un loc încărcat de istorie din cele mai vechi timpuri, de la Antichitate la Epoca Contemporană.

Elevii au avut șansa de a-și îmbogăți cultura generală și de a învăța într-o manieră relaxantă și la fața locului. Avantajul istoriei ca disciplină este legat de latura sa concretă, adică de contactul direct al elevilor cu izvoarele istorice scrise sau nescrise.

În această excursie tematică, elevii noștri au putut să vadă toate vestigiile din perioada romană, când pe locul cetății era sediul Legiunii a XIII-a Gemina. Au călătorit apoi prin Epocile Medievală, Modernă și Contemporană vizitând “Muzeul Unirii”. Au fost foarte impresionați de solemnitatea “Sălii Unirii”, care le-a oferit toate datele istorice care au refăcut drumul unirii.

Un alt atu al istoriei este legat de faptul că le oferă elevilor posibilitatea de a extrage învățăminte din faptele mărețe ale înaintașilor sau din greșelile acestora. Pentru profesorii implicați în acest proiect, excursia le-a oferit șansa de a le prezenta elevilor modele reale de urmat din diverse perioade ale istoriei. Au putut să le vorbească elevilor despre strămoșii daco-romani, despre unii martiri ai neamului, cum au fost Horea, Cloșă și Crișan. Copiii au fost impresionați când au văzut celula în care au fost ținuți înainte să fie torturați.

De asemenea profesorii de științe au putut interacționa cu elevii în cadrul unor discuții interactive, relaxante determinându-i să numere monumentele istorice din arealul cetății și să contabilizeze datele istorice de pe fiecare monument.

Spectaculos a fost momentul reprezentat de schimbul de gardă, întrucât generația tânără este atrasă mai mult de tehnologie, am fost plăcut impresionată de atenția pe care au acordat-o.

Entuziasmul manifestat de elevi pe parcursul acestei excursii tematice justifică implicarea tuturor profesorilor în realizarea unui act didactic de calitate care să fie benefic elevilor noștri.

Aniversarea Centenarului la Liceul Teoretic Avram Iancu

**100 de personalități românești
din domeniul matematicii, științei și tehnicii**

Prof. Alina Krajla

" Locuiesc pe strada Aurel Vlaicu". "Învăț la liceul Tiberiu Popoviciu". "Am susținut examenul în sala Augustin Maior". "Am luat premiul I la concursul "Ștefan Procopiu". Pronunțăm deseori numele unor personalități ca fiind doar denumiri care ne conduc spre recunoașterea unor străzi, instituții sau evenimente, fără să conștientizăm adevărata valoare a acestor nume. Sunt

oameni care și-au dedicat viața împlinirii unor idealuri ce au dus la progresul întregii omeniri. Și chiar dacă ar fi fost doar pentru progresul națiunii române ar fi fost suficient, însă multe dintre ele au depășit granițele țării și au revoluționat anumite domenii de activitate la nivel mondial.

Suntem în an omagial, anul Centenarului. La 100 de ani de la Marea Unire sărbătorim România și pe românii de acum și din istoria de milenii a țării noastre. Rareori conștientizăm că ce avem și folosim acum este rezultatul final al efortului unor minți scilipitoare ce nu s-au mulțumit să trăiască într-o rutină zilnică ci au căutat mereu răspunsuri, au actionat, au revoluționat. Este firesc să aducem un omagiu acestor personalități și să le facem cunoscute copiilor ori de câte ori avem ocazia.

Aproape 100 de elevi de la Liceul Teoretic Avram Iancu au primit cu entuziasm invitația de a se

implica într-un proiect menit să omagieze 100 de personalități din domeniul matematicii, științei și tehnicii. Au răspuns apelului dat de inițiatoarea proiectului, d-na bibliotecar Ana Maria Ruta, elevii claselor a IX-a A, a IX-a C și a XI-a D, îndrumați de profesorii Mihai Mărgineanu, Alina Krajla și Otilia Suciu. Profesorii îndrumători au planificat în detaliu toate etapele proiectului iar elevii au

ales câte o personalitate românească marcantă din domeniile menționate și au început munca de

documentare, sintetizare și redactare. După aproape 100 de zile, elevii s-au bucurat de realizări: un panou de prezentare care să le popularizeze munca și totodată să aducă în atenția colegilor lor cele 100 de personalități ilustre, un portofoliu care să conțină biografiile acestor personalități, și o întâlnire a tuturor celor implicați într-o sesiune de prezentare a acestor biografii în format Power Point.

Și au fost lucruri minunate pe care elevii le-au aflat. Faptul că România deține pionieratul în diferite domenii ale științei și tehnicii. Începând cu pionierii aviației – Traian Vuia, Aurel Vlaicu și Henry Coandă- sau pleiada de somități de renume mondial din medicină: Victor Babeș, Ioan Cantacuzino, George Emil Palade, Constantin Parhon, Nicolae Paulescu și Ana Aslan, și mulți alții.

Continuând cu fizicieni celebri – Ștefan Procopiu și Horia Hulubei, matematicieni celebri - Gheorghe Țițeica, Dimitrie D. Pompeiu și Traian Lalescu sau biologi celebri – Emil Racoviță și Grigore Antipa, Si nu în ultimul rând, marii ingineri și inventatori: Nicolae Vasilescu-Karpen.

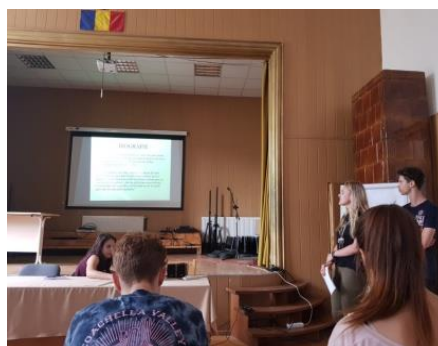
Petrache Poenaru Ștefan Odobleja, Anghel Saligny și Anastase Dragomir. Sunt doar numele câtorva personalități cu care ne putem mândri oricând. Elevii au fost impresionați de activitatea științifică a acestor oameni minunați și s-au simțit mândri că în istoria poporului român au existat atâția oameni valoroși. La final, câteva dintre impresiile elevilor implicați sunt elocvete

pentru reușita acestui proiect:

„Acest proiect mi-a oferit șansa de a afla descoperirile importante realizate de români, lucru care m-a apropiat mai mult de știință. Mă bucur că am participat și sper să mai am ocazia să fac parte din astfel de proiecte.” (Gorgan Irina, IX C)

„Cu ajutorul acestei acțiuni mi-am îmbunătățit metoda de prezentare și organizare a unui proiect, am aflat lucruri noi atât datorită implicării în proiectul personal, cât și din prezentările colegilor” (Rus Bogdan, IX C)

„Activitatea aceasta mi-a îmbunătățit impresia despre descoperirile românilor și m-a ajutat să îmi dau

seama, încă o dată, cât de valoroși sunt oamenii țării noastre, oameni care au rămas aici și cărora le-a părut să ducă țara la următorul nivel de dezvoltare.”(Denisa Turdean. IX C)

„Dupa părerea mea, participarea la proiect a fost o experiență minunată deoarece mi-am îmbogățit cunoștințele despre țara și oamenii cu care ne mândrim.”

(Uifălean Paul, IX C)

„Pot să afirm că proiectul a fost foarte educativ în ceea ce privește ideea cunoașterii amănunțite a românilor care au făcut lucruri mărețe și mi-a îmbogățit semnificativ atât cultura generală cât și dorința de a mai repeta proiecte asemănătoare acestuia.”

(Turdean Emanuela, IX C)

Bibliografie

<https://www.edusoft.ro/ingineri-si-inventatori-romani/>

<https://playtech.ro/2015/cei-mai-mari-oameni-de-stiinta-romani/>

<https://www.edusoft.ro/stiinta-romaneasca/>

Unirea văzută prin ochi de copil

Prof. pentru învă. primar Gabriela Urs
Liceul Teoretic "Avram Iancu", Cluj-Napoca

Activitate realizată în cadrul proiectului ***Mândru că sunt român*** coordonat de Ana-Maria Ruța

Perioada de desfășurare: 01 martie – 15 iunie 2108

Grup țintă: elevii claselor pregătitoare și I –IV de la Liceul Teoretic *Avram Iancu*, Cluj-Napoca

Coordonatorul activității: prof. învă. primar, Gabriela Urs

Cadre didactice implicate: Prof. învă. primar: Nicoleta Lup, Livia Lascu, Sorana Pastor, Mirela Șaitiș, Maria Apostol, Mihaela Donat, Adriana Cîmpean, Alexandra Toncean, Dora Pircu;

Argument

Anul 1918 reprezintă în istoria poporului român anul triumfului idealului național, anul încununării victorioase a lungului șir de lupte și sacrificii umane și materiale pentru făurirea statului național unitar.

La 1 Decembrie 1918, Adunarea Națională de la Alba Iulia, constituită din 1228 de delegați și sprijinită de peste 100000 de persoane adunate la eveniment din toate colțurile

Ardealului și Banatului, a adoptat o Rezoluțiune care consfințește Unirea tuturor românilor din Transilvania și întreg Banatul cu România.

1 Decembrie 1918 a rămas un simbol al afirmării hotărâtoare a poporului de a-și decide singur soarta. Cei mai mulți dintre cei care au văzut cu ochii lor înlăptuirea acestui vis de veacuri au pierit purtând în inimi fiorul libertății, prin urmare, pentru generația tânără, Unirea de la 1918 a devenit o frumoasă lecție de istorie.

Scop: Marcarea prin activități specifice a acestui eveniment crucial în viața poporului nostru.

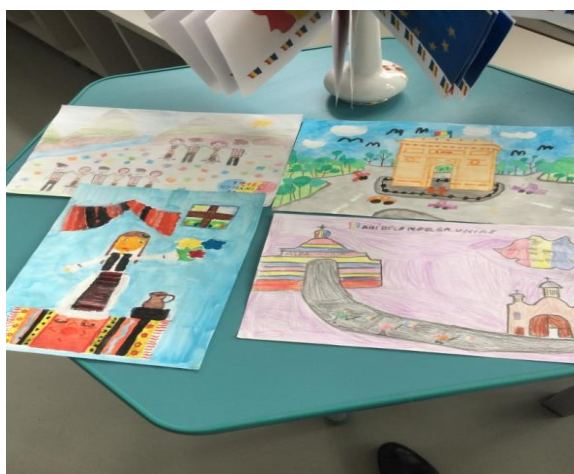
Obiective:

- conștientizarea de către elevi a idealului național;
- descoperirea importanței Marii Uniri pentru dezvoltarea țării noastre;
- cultivarea la elevi a unor valori morale ca: dragostea de țară, respectul față de strămoși și față de istoria țării.

Activități în proiect

Nr. crt.	Activitatea	Data desfășurării	Locul	Responsabil	Observații
1.	Popularizarea proiectului	01-08 martie 2018	CDI	Ana Maria Ruța Gabriela Urs	Participă câte 2 elevi reprezentanți din fiecare clasă implicată în proiect și cadrele didactice implicate. Aceștia vor disemina informația.
2.	Activități de prezentare a importanței și a semnificației Marii Uniri. Lecturi istorice	08-15 martie 2018	Sălile de clasă	Profesorii implicați în proiect	Fiecare profesor implicat organizează activitatea la clasa pe care o coordonează
3.	Activități de realizare a lucrărilor artistico- plastice inspirate de evenimentul marcat.	15-22 martie 2018	Sălile de clasă	Profesorii implicați în proiect	Fiecare profesor implicat organizează activitatea la clasa pe care o coordonează
4.	Realizarea expoziției <i>Unirea văzută prin ochi de copil</i>	22 martie 2018	CDI	Ana Maria Ruța Gabriela Urs	
5.	Vernisajul expoziției (vizionarea unui film documentar cu	23 martie 2018	CDI	Ana Maria Ruța Gabriela Urs	

	tematică adecvată, prezentarea câtorva lucrări artistico-plastice de către elevii care le-au realizat.)				
6.	Jurizarea lucrărilor și stabilirea celor 4 lucrări care vor reprezenta școala la concursul județean Primăvara copiilor	23 martie 2018	CDI	Gabriela Urs Mirela Șaitiș Mihaiela Donat Livia Lascu	
7.	Vizitarea expoziției de către elevii școlii	26 -30 martie 2018	CDI	Profesorii coordonatori ai claselor	In cadrul Săptămânii altfel
8.	Finalizarea proiectului	Iunie 2018	CDI	Ana Maria Ruța Gabriela Urs	Evaluare prin dezbateri Diplome pentru implicare in cadrul proiectului

Micul patriot

Prof. înv.primar Cîmpean Adriana
Bibliotecar, Ana -Maria Ruța
Liceul Teoretic "Avram Iancu", Cluj- Napoca

Chiar dacă la o vârstă fragedă elevii nu pot să înțeleagă cu adevărat semnificația Imnului Național până când nu se realizează o familiarizare cu Istoria României, acesta poate fi una dintre poeziile pe care le învață de mic. Poemul *Un răsunet*, de Andrei Mureșanu, după care a fost adaptat *Deșteaptă-te, române!* a fost redactat în timpul Revoluției de la 1848, unul dintre momentele când conștiința națională a fost puternică. Deși steagul României ar trebui să se regăsească în cuibul părintesc al fiecărui copil, fapt puțin probabil, este de datoria fiecărui părinte/profesor să îi explice copilului importanța acestui simbol național. Este necesar ca școlarii să respecte sărbătorile naționale cele mai importante și să le fie explicate motivele pentru care aceste zile sunt rememorate (1 Decembrie - Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România (1918) - Centenarul Marii Uniri, 24 Ianuarie 1859 - Alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al Țării Românești, după alegerea acestuia ca domn al Moldovei, în 5 ianuarie - Unirea Principatelor române, 25 octombrie - Ziua Armatei, o manifestație cu caracter patriotic, moment când copilul are prilejul de a afla informații despre sacrificiile soldaților români în numele țării lor, Ziua Eroilor - zi în care toți românii comemorează eroii căzuți în primele două războaie mondiale, dar și în Războiul de Independență).

Ce poate fi mai înălțător decât momentul când tinerei generații îi este deschisă calea spre vizitarea câtorva monumente importante dedicate unor momente de triumf din istoria României: Arcul de Triumf din București, de unde pornește și Calea Victoriei, denumită astfel după întoarcerea trupelor române victorioase în încercarea de reîntregire a neamului, Parcul Carol din capitală - unde se află și mormântul soldatului necunoscut, Mausoleul de la Mărășești și Monumentul Eroilor Români din al Doilea Război Mondial, de la Carei (Satu Mare), dar și statuia marelui domnitor Mihai Viteazul, din Piața Palatului Princiar, din Alba-Iulia etc.

Dincolo de toate datele și informațiile importante cu privire la istoria României, este imperios necesar a lega patriotismul de implicarea noastră civică. Dacă aceste fapte lipsesc, patriotismul e reprezentat doar de vorbe fără însemnătate. Elevii de vârstă fragedă înțeleg mai bine semnificațiile acestor evenimente istorice dacă sunt familiarizați să se ofere voluntari în proiecte de înfrumusețare locală, învățând astfel, prin exemplul adulților, de a-și demonstra patriotismul. În momentele când sentimentul patriotic nu este însoțit de aspectele sale cetățenești și responsabile, apare demagogia. Așadar, să îi învățăm pe copii nu doar să își iubească țara, ci să le arătăm și cum pot să își manifeste iubirea față de ea în mod practic, respectând regulile/ legea și arătând bunăvoință și respect față de compatrioții săi. În zonele rurale cultura s-a păstrat mult mai bine față de zonele urbane. În ciclul preșcolar copiii învață jocuri și cântece din folclorul copiilor, la serbări mai este prezentat câte un joc popular. În școlile generale și licee procentul acestora a mai scăzut, aproape că nu mai funcționează niciun cerc de joc popular și/ sau de etnografie, în prezent fiind promovate puternic valorile europene. E bine că ne putem bucura de multiculturalitate, însă ar fi bine să nu ne pierdem tradițiile, iar evenimentelor istorice și personalităților românești să le acordăm cu mândrie celebrările regionale și naționale. Este nevoie ca noi, părinți și profesori, să transmitem copiilor nostri și latura bună a lucrurilor, pentru că aceștia învață, de cele mai multe ori, ceea ce cred adulții, și nu ceea ce le spun aceștia, și pentru că o conduită patriotică presupune inclusiv formarea voinței și a caracterului. Curajul, perseverența, dragostea față de muncă țin, de asemenea, de educația patriotică. În scopul formării conduitei patriotice nu numai școala și comunitatea sunt responsabile, ci și familia, acest demers fiind necesar să aibă trei principii de bază, prin a căror respectare cei mici pot fi determinați să se atașeze de locul în care trăiesc.

Acestea sunt: • exemplul pozitiv; • respectul față de tradiții, obiceiuri și religie; • implicare în acțiunile comunității. Astfel, cu siguranță, vom reuși să îi facem pe tinerii noștri să se simtă confortabil în țara lor, oprind astfel exportul tinerilor intelectuali.

În cadrul procesului de pregătire a elevilor pentru integrarea socială, a procesului de socializare a lor, educația patriotică ocupă un loc important. Vasile Conta spune că fundamentul moral al unui popor este patriotismul, fără de care nu putem concepe o viață, dar încă un stat. Formarea conștiinței și conduitei patriotice urmează drumul formării comportamentelor morale. Conținutul educației patriotice îl constituie *patria*. Sensul conceptului de patrie, în decursul istoriei a fost modificat și tălmăcit în interesul stăpânitorilor, fapt care l-a făcut pe Tudor Vladimirescu să tragă un semnal de alarmă spunând că patria este norodul, și nu tagma jefuitorilor. Patria este pământul stropit cu sângele strămoșilor, bogățiile naturale și realizările poporului, frumusețile peisajelor,

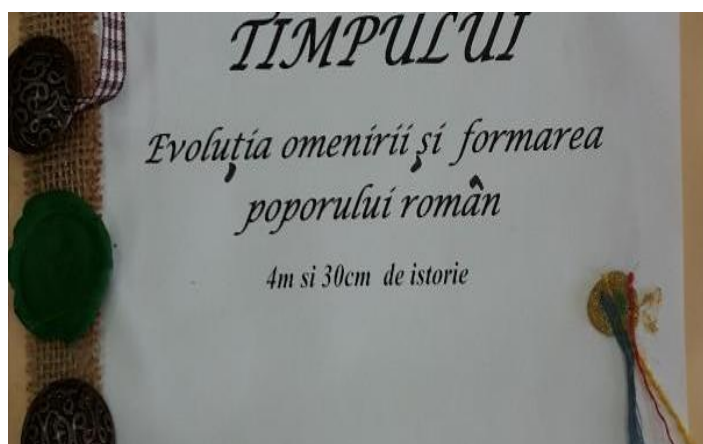
evenimentele de luptă și sacrificiu prin care a trecut poporul, precum și bogățiile sale spirituale: limba, portul, obiceiurile din străbuni. Toate aceste au susținut identitatea noastră națională peste capul tuturor vitregiilor vremii.

Patriotismul înseamnă în primul rând conștientizarea copiilor asupra acestor realități naționale, începând de la cea mai fragedă vârstă. Cunoașterea și interiorizarea lor, transformarea acestora în trăiri interne și manifestări comportamentale, în relațiile copilului cu mediul geografic și spiritual al patriei sale constituie obiectivul principal al educației patriotice. Conduita patriotică include o serie de deprinderi și obișnuințe de comportare patriotică, precum și trăsături pozitive de voință și caracter, implicate în atitudinile patriotice. Putem afirma că patriotismul este o trăsătură a personalității a cărei geneză apare din cea mai fragedă vârstă și se îmbogățește și se structurează pe tot parcursul vieții ca urmare a dinamicii relaționale dintre individ, colectivitatea din care face parte și patria sa. Formarea conștiinței și conduitei patriotice este condiționată în mare măsură de structurarea progresivă a noțiunilor de patrie, patriotism și popor. La început se formează o serie de reprezentări despre locul natal, care, corelate cu unele trăiri afective, constituie premisele formării noțiunii de patrie. Prin mediul socio-uman în care trăiește și se dezvoltă copilul - familie, grădiniță, școală - prin cunoștințele despre patrie și popor pe care le dobândește prin studierea, mai ales, a disciplinelor educației umaniste, noțiunea de patrie capătă o extindere spațială de la locul natal până la întregul teritoriu al țării și o aprofundare a înțelesului până la cuprinderea poporului cu trecutul și prezentul său, cu valorile materiale și spirituale.

Unii psihologi, printre care și Jean Piaget, stabilesc etape cu privire la trăsături specifice în evoluția patriotismului pe parcursul dezvoltării personalității copilului. Dacă în ciclul achizițiilor fundamentale elevii au fost activ implicați în recunoașterea însemnelor țării - drapel, stemă, hartă, sigiliu, imn național -, recitarea unor poezii, interpretarea vocală a unor cântece, realizarea unor desene în funcție de mesajul textului lecturat, marcarea, prin pași simpli de joc popular, a unor hore, în ciclul de aprofundare activitățile au devenit mai complexe, astfel că școlarii au avut oportunitatea experiențierilor școlare și extrașcolare de implicare în cadrul unor festivaluri și concursuri județene, naționale și internaționale, cu vădite valențe psihopedagogice și cultural-patriotice.

Concluzionăm prin a specifica faptul că educația națională, educația patriotică este bine a se începe de la vârstă fragedă, deoarece "(...) în realizarea educației patriotice se conjugă eforturile familiei, ale școlii și ale societății, ele fiind îndreptate în direcția dezvoltării patriotismului, a conștiinței apartenenței la propriul popor, a sentimentelor de dragoste și atașament față de popor și

față de țara căreia individul îi aparține, a educării civismului (...)”, fără a face rabat de la principiile care guvernează învățământul preuniversitar și universitar, conform prevederilor Legii Educației Naționale nr. 1/ 2011, cu modificările și completările ulterioare (Bocoș M-D, pg. 51 și pg 49)

Bibliografie:

Bocoș, M. D. (coord. și autor), Răduț-Taciu, R., Stan, C. (autori), (2016), Dicționar Proxiologic de Pedagogie, vol. II (E-H), Colecția Marile Dicționare, Editura Paralela 45, Pitești.

*** OMEN nr. 3371/ 12.03.2013, privind aprobarea Metodologiei privind aplicarea planurilor-cadru de învățământ pentru clasele primare, MO nr. 192/ 05.04.2013.

*** Regulamentele de participare în cadrul proiectelor, concursurilor și festivalurilor specificate în tabelul atasat.

Liceului Teoretic “Gheorghe Șincai”, Cluj- Napoca

100 de Personalități românești 1918-2018

Bibliotecar, Prof. Adriana Drăman
Prof. învățământ primar Mariana Rusu

Motto-ul activității

“Hai să dăm mână cu mână
Să cinstim zestrea română.”

Domeniul proiectului: cultural – artistic, științific, istoric

Argumente:

Marea Unire din 1918 a încununat aspirațiile seculare ale poporului român de a trăi într-un singur stat. „Unirea face puterea statelor și, prin urmare, fericirea lor.”

În contextul aniversării celor 100 de ani de la Marea Unire, călăuziți de exemplul tuturor generațiilor de români care s-au sacrificat pentru afirmarea și consolidarea națiunii române și care au reprezentat – în diverse domenii- modele și valori cu care ne putem mândri, considerăm necesară sărbătorirea Unirii Mici- pas mare spre Marea Unire; ne simțim astfel datori să-i facem pe tineri să înțeleagă rolul acestora și al evenimentului de la 1 decembrie 1918, în devenirea națiunii române.

“Eu din români îmi trag sorgintea. /C-o sfântă dragoste-i iubesc/și pentru tot ce-i românesc,/oricând, și brațele și mintea/și sufletul mi le jertfesc.” (*Sunt român* -B.P.Hașdeu).

Scopul proiectului: Cunoașterea și dezvoltarea valorilor fundamentale ale istoriei și culturii naționale.

Obiective:

- ✓ conștientizarea importanței evenimentelor istorice care au precedat Marea Unire, precum și a evenimentului de la 1 decembrie 1918;
- ✓ exprimarea prin comportament a spiritului patriotic , a mândriei identității naționale;
- ✓ dezvoltarea capacităților cognitive, stabilirea de analogii, corelări și sistematizări între evenimentele menționate;
- ✓ stimularea interesului elevilor față de studiu și lectură

Competențe:

- să facă diferența între mai multe tipuri de resurse;
- să localizeze informația (cu ajutorul indexului, al instrumentelor de căutare documentară informatizată);
- să evalueze relevanța și calitatea informației;
- să extragă informația din documentele selecționate;
- să sintetizeze ideile și să comunice rezultatul cercetărilor lor;
- să producă un document care să poată fi prezentat sub forma cerut

Parteneri:

- părinții clasei a III-a A

Parteneri media:

- TVR Cluj

Grup țintă: clasele a III-a A,B – a IV-a A,B

Beneficiari direcți și indirecti:

- elevi și profesori ai Liceului Teoretic “Gheorghe Șincai”, Cluj- Napoca
- părinți ai elevilor școlii
- parteneri în educație
- vizitatori

Durata:

24 Ianuarie – 1 Decembrie 2018

Sunt alese de către elevii implicați- în urma discuțiilor și propunerilor - 100 de personalități din diverse domenii:

- științe: medici, cercetători, fizicieni, biologi
- literatură: poeți, prozatori, critici literari
- istorie: domnitori, regi, istorici, eroi
- sport – tenis, gimnastică, fotbal, caiac canoe
- artă/muzică/film: actori, artiști plastici etc.

Elevii trag la sorți/aleg bilețele cu numele personalității, se familiarizează cu bibliografia oferită, se documentează la biblioteca școlii, selectează/concentrează informațiile pe care le-au obținut și le notează pe cartonașele primite.

Elevii ajutați de profesori pregătesc galeria personalităților și a cartonașelor cu informațiile selectate -care însoțesc fiecare personalitate în parte.

În partea centrală sunt grupate personalitățile care au trăit în timpul Micii Uniri.

După prezentarea roadelor muncii lor individuale, de către elevii participanți direct este lansată celorlalți elevi ai școlii propunerea/provocarea de a completa până în momentul Sărbătoririi Centenarului a galeriei cu alte personalități pe care le consideră marcante.

Cadrele didactice sunt invitate cu să discute împreună cu elevii de gimnaziu și liceu – fiecare în domeniul său - despre figurile ilustre evocate în galerie.

Elevii și profesorii se prind într-o horă mare în curtea școlii și cântă Hora Unirii.

Resurse materiale:

- + cartonașe colorate, carioca etc.
- + dosar , folii
- + panglici tricolore, cartonașe – tablou cu imagini ale personalităților prezentate
- + cărți, documente
- + costume naționale

Resurse umane: elevi din ciclul primar, profesori, părinți

Resurse de spațiu pentru derularea proiectului: coridor, curtea școlii, biblioteca

Rezultate așteptate:

- ✓ materialele documentare realizate de elevi
 - ✓ “Jurnalul Centenar 2018 “ care să fie tipărit și să cuprindă: impresii ale elevilor și profesorilor, fotografii, material reprezentative ale tuturor activităților ce urmează să se desfășoare până la data încheierii proiectului
 - ✓ impactul asupra elevilor, calitatea și diversitate activităților

Sustenabilitate: Implicarea elevilor noștri în această activitate este benefică, oferind cadrelor didactice prilejul de a-i sensibiliza în privința istoriei și valorilor naționale.

Implicarea elevilor noștri în această activitate este benefică, oferind cadrelor didactice prilejul de a-i sensibiliza în privința istoriei și valorilor naționale.

Elevii și profesorii vor derula și alte activități culturale, artistice și educative – e.g. *Dor de Basarabia* - unirea cu Basarabia- pentru a marca Marea Unire.

Evaluare proiect:

- a. indicatori de evaluare

- numărul de elevi și cadre didactice implicate în fiecare activitate desfășurată
- calitatea produselor finale
- b. modalități de evaluare*
- măsurarea impactului asupra beneficiarilor direcți și indirecți, mediatizarea proiectului
- monitorizarea atingerii obiectivelor și a rezultatelor scontate de coordonatorul proiectului.

Diseminare:

- ❖ Activitatea a fost mediatizată de TVR Cluj la știrile edițiilor de seară din 24 ianuarie și discutată în cadrul matinalului din 25 ianuarie a.c.
- ❖ *Galeria personalităților* a fost vizitată de elevi din alte școli clujene care au desfășurat în liceul nostrum: diverse activități (vizite de lucru, olimpiadele județene de lb engleză și lb. latină).
- ❖ revista școlii
- ❖ pe pagina web a școlii, pe platforma edu-moodle a școlii

Echipa de proiect:

Bibliotecar, prof. Adriana Drăiman - **coordonator**

Prof. învățământ primar Mariana Rusu – **coordonator**

Prof. învățământ primar Eugenia Popa - colaborator

Prof. învățământ primar Mihaela Lungu - colaborator

Bibliografie

1. Neguț, Silviu Mică enciclopedie pentru copii, Editura Arthur, București, 2017
2. Creangă, Ion „Moș Ion Roată și Unirea, Editura Tineretului, București, 1965
3. Cunoaște-l pe Alexandru Ioan Cuza – Colecția „Români celebri”, Editura Gama, Iași, 2016

Dor de Basarabia
1918-2018

Prof. Cecilia Johrend
Liceul Teoretic “Gheorghe Șincai”, Cluj- Napoca

Motto-ul activității:

“Ascunse-n lut, ca o comoară,
Morminte vechi, morminte noi,
De vi se pierde urma-n țară,
Vă regăsim mereu în noi!”

(Radu Gyr – *Imn morților*)

Domeniul proiectului: cultural – artistic, științific, istoric

Argument: E foarte important cum spunem tinerei generații povestea adevărată a Marii Uniri, din perspective asumării trecutului, a înțelegerii prezentului și a proiectării viitorului.

Scopul proiectului:

- ✓ aniversarea centenarului unirii Basarabiei cu Vechiul Regat al României, prin implicarea elevilor din clasele de gimnaziu și de liceu, precum și a cadrelor didactice din aria curriculară ”Om și societate”;
- ✓ conștientizarea semnificației Zilei Naționale, a rolului reprezentat de desăvârșirea statului național unitar român în dezvoltarea și consolidarea culturii și civilizației românești;
- ✓ promovarea cultului eroilor – Marea Unire a fost plătită cu preț de sânge.

Obiective:

- conștientizarea importanței momentului 27 martie 1918, pas important spre Marea Unire;
- stimularea elevilor pentru documentare, lectură;
- abordarea inter- și transdisciplinară în evidențierea evenimentului istoric;
- cunoașterea și respectarea valorilor fundamentale ale istoriei și culturii naționale;
- cultivarea valorilor cetățeniei active, a spiritului patriotic, a mândriei de a fi român, a loialității față de patrie;
- cinstirea eroilor neamului românesc.

Competențe:

- să realizeze deosebirea dintre mai multe tipuri de resurse;
- să identifice informația (cu ajutorul indexului, al instrumentelor de căutare documentară computerizată);

- să evalueze calitatea și corectitudinea informației;
- să selecteze informația din documentele identificate;
- să comunice rezultatul cercetărilor lor;
- să își manifeste aptitudinile artistice în fața publicului.

Parteneri:

- Bogdan Curta – compozitor, textier și interpret

Grup țintă:

- clasele V B, VII B, X B, XI C și elevii din Republica Moldova

Beneficiari direcți și indirecti:

- elevi și profesori ai Liceului Teoretic “Gheorghe Șincai”, Cluj-

Durata:

27 martie 2018 - 1 oră

Activități propuse:

- **De ce?** – Andra Pop – XI C
- **Istoricul Basarabiei** – prezentare - Cristian Lungu -XII C
- **Repere geografice** – prezentare – Bande Maria–XA
- **Moment muzical:** Astrid Isac, Alexandra Marțian, Maria Pop, Ana Iosip Pop, Alexandru Țărău - XII C

Mărturii despre suferințele românilor din Basarabia – film - prof. Corina Pop

Moment poetic: Vegas Viman, Matei Someșan, Mara Petean, Mihai Füstos, Matei Barbu, Luca Hărăstășan, Ștefan Grama

Moment muzical: invitat special - Bogdan Curta - 3 melodii, dintre care una - compoziție proprie

Resurse materiale:

- ✚ video-proiector
- ✚ instrumente muzicale (chitară, orgă)
- ✚ costume naționale
- ✚ coli, instrumente de scris

Resurse umane:

- elevi din ciclul gimnazial și liceal
- profesori

Resurse de spațiu pentru derularea proiectului: coridor, sala amfiteatru

Rezultate așteptate:

- ✓ materialele documentare realizate de elevi (PPT-uri, creații poetice, creații muzicale, postere)
- ✓ consemnarea în “Jurnalul Centenar 2018” a fotografiilor, a materialelor reprezentative
- ✓ calitatea și diversitatea activităților

Sustenabilitate:

Readucerea în discuție a momentelor fundamentale care au marcat istoria poporului român are, pe lângă rolul de trezire/retrezire a conștiinței naționale, și scopul de a înțelege și de a aprecia sensul luptei înaintașilor în conturarea și desăvârșirea unității naționale. În același timp, se urmărește permanentizarea unor astfel de activități-eveniment, în vederea sensibilizării tinerei generații față de reperele esențiale ale devenirii poporului român.

Evaluare proiect:

Indicatori de evaluare

- numărul de elevi și cadre didactice implicate în fiecare activitate desfășurată
 - calitatea produselor finale-
- #### *modalități de evaluare*
- măsurarea impactului asupra beneficiarilor direcți și indirecti, mediatizarea proiectului
 - monitorizarea atingerii obiectivelor și a rezultatelor scontate de coordonatorul proiectului.

Diseminare:

expoziție cu caracter periodic, afiș, revista școlii

Echipa de proiect:

prof. Cecilia Johrend- coordonator

prof. dr. Cornel Costea – coordonator

prof. Lucia Copoeru - colaborator

prof. Corina Pop – colaborator

bibl.prof. Adriana Draiman – colaborator

prof. Daniel Irimia – colaborator

Elevii:

- ✚ secțiunea istorie: Lungu Cristian - clasa a XII –a C
- ✚ secțiunea geografie: Bande Maria - clasa X-a A
- ✚ secțiunea cultural-artistică: Matei Someșan, Mara Petean, Matei Barbu, Luca Hărăstășan, Ștefan Grama, Vegas Viman, Mihai Füstos - clasa a V-a B
- ✚ coordonator: Andra Pop, clasa a XI-a C

Bibliografie

1. Bărbulescu, M., Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Ș., Teodor, P., Istoria României., Edit. Corint, București, 2002
2. Costea, C. , Din pulberea Luminii, Edit. Armonii culturale, Adjud, 2014
3. Nistor, I., Istoria Basarabiei, Edit. Humanitas, București, 1991
4. Păunescu, A., Sînt un om liber, Edit. Cartea Românească, București, 1989
5. Țurcanu, I., Unirea Basarabiei cu România în anul 1918, Chișinău, 1998
6. Țurcanu, I., Bessarabiana, Teritoriul dintre Prut și Nistru în cîteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice, Edit. Cartdidact, Chișinău, 2012
7. Vieru, G., Cele mai frumoase clipe, Edit. Albatros, București, 1981

Școla întâmpină Centenarul!

Bibliotecar, Andreica Lidia

„La Alba Iulia-n Cetate
Decembrie e, și clopot bate
Iar inimile ard ca para:
«Noi vrem să ne unim cu țara!»
Un vis se-nfăptuise și-nalt e
La Alba Iulia-n Cetate! ...”

La Alba Iulia-n Cetate
De-atunci prin ani un clopot bate:
E fără moarte și ne-adună
Pe toți cu inima română
Și mâine ți în veci va bate
La Alba Iulia-n Cetate! ...”

Marea Unire din 1918 a încununat aspirațiile seculare ale poporului român de a trăi într-un singur stat. Ea împlinea spusele lui Nicolae Bălcescu „Unirea face puterea statelor și , prin urmare , fericirea lor ”. În contextul aniversării celor 100 de ani de la Marea Unire , călăuziți de exemplul tuturor generațiilor de români care s-au sacrificat pentru afirmarea și consolidarea națiunii române, conștienți de necesitatea redeșteptării conștiinței naționale, ne simțim datori să-i facem pe tineri să înțeleagă că Marea Unire reprezintă pentru toți românii, oriunde s-ar afla, un moment de referință și un reper pentru devenirea națiunii române. “Eu din români îmi trag sorgintea./C-o sfântă dragoste-i iubesc/ și pentru tot ce-i românesc,/ oricând, și brațele și mintea/ și sufletul mi le jertfesc.” – (Sunt român de Bogdan Petriceicu Hașdeu)

Personalități marcante ale culturii românești a fost una din activitățile organizate de d-na Andreica Lidia, bibliotecar și Halja Monica, profesor Matematică. Au fost selectate 100 de personalități marcante ale culturii românești, s-au realizat tablourile care au alcătuit expoziția din sala de lectură, iar elevii claselor IXA, IXB, IXP1, IXP2, XA, XB, XIA, XIB sub îndrumarea bibliotecarului școlii și a profesorilor: Ristoiu Georgeta, Moldovan Monica, Budean Cristina, au notat pe cartonașele colorate biografiile personalităților. S-a atașat banda tricolorăși au fost expuse

pentru a se bucura și alții de rodul muncii lor. Vernisajul acestei expoziții va avea loc de zilele școlii noastre, în luna mai, când se împlinesc 70 de ani de la înființarea colegiului.

Finalizarea acestui proiect va fi în 1 Decembrie 2018 în cadrul festivităților dedicate MARII UNIRI, când elevii se vor prinde într-o horă a Unirii care dănuie în timp și care simbolizează unirea românilor de pretutindeni și revitalizarea identității naționale a elevilor.

O altă activitate dedicată Centenarului a fost organizarea unei excursii la Alba-Iulia în 8 mai 2018 și intitulată **Clopotul reîntregirii**. La această activitate au participat elevi din clasele X B, X P2, XI A și XII B sub îndrumarea cadrelor didactice Cotîrlă Dana, Szanto Lidia și Ristoiu Georgeta. Activitatea s-a bucurat de sprijinul Bisericii Soborul Maicii Domnului și a preotului paroh Cotîrlă Petru.

Obiectivele urmărite au fost: cunoașterea valorilor spirituale specifice ale orașului Unirii; îmbogățirea bagajului de cunoștințe din domeniul geografiei, istoriei, religiei, culturii și artei; înțelegerea necesității conservării patrimoniului cultural românesc; cultivarea sentimentului de mândrie patriotic.

Și chiar dacă toate privirile sunt ațintite spre anul 1918 nu trebuie să-i uităm pe cei care au crezut în idealul României Mari peste veacuri- martirii de la Aiud. Astfel, elevi și profesori s-au recules la **Râpa Robilor** în 7 mai 2018 - un loc în care suferința umană este ridicată la rang de sfințenie-într-un pelerinaj la locurile sfinte ale

neamului românesc.

Elevii claselor X B și X P2 au încercat să deslușească într-o smerenie absolută înțelesurile versurilor lui Radu Gyr:

„Nu pentru o lopată de rumenă pâine
Nu pentru pătule, nu pentru pogoane,
ci pentru văzduhul tău liber de mâine,
Ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane! ”

Elevii Colegiului Tehnic „Raluca Ripan” au pregătit o serie de activități cultural-artistice prilejuite de sărbătoarea creștină Înălțarea Domnului și Ziua de pomenire a Eroilor Neamului Românesc sub genericul **Eroii neamului românesc**. Acestea au debutat cu două activități realizate de elevii claselor a IX-a P2 și a IX-a B, desfășurate la biblioteca școlii, continuând cu vizita la Comandamentul Diviziei a IV-a Infanterie „Gemina”.

Elevii au prezentat materiale informative despre eroii clujeni, care au trăit în diferite perioade ale istoriei și despre monumentele ridicate în cinstea lor .

În vizita la Comandamentul Diviziei a IV-a Infanterie „Gemina” sub îndrumarea d-nei prof. Moldovan Monica elevii vizionat o expoziție foto cu instantanee din activitatea curentă a militarilor români, fie din țară, fie din teatrele multinaționale de operații.

Echipa de proiect

Andreica Lidia, bibliotecar (Coordonator al proiectului)

Membrii

Cotîrlă Dana, prof. Limba Română-Religie

Moldovan Monica, inginer Tehnologia Produselor Alimentare

Ristoiu Georgeta-Elena, prof. istorie, coordonator de proiecte și programe educative;

Bibliografie

1. Aioanei Varvara- Desăvârșirea unității național-statale a poporului român. Recunoașterea ei internațională. 1918, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986
2. Ciumbrudean Dumitru, Jurnal de front al caporalului Dumitru Ciumbrudean, Editura Politică, București, 1969
3. Căzănișteanu Contantin, Documente ale Unirii, Editura Militară, București, 1984
4. Stan Magda- Dicționar -101 personalități și evenimente istorice, Ed. Niculescu, București, 2003
5. Brătescu Gheorghe- Personalități ale științei. Mic dicționar. Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977
6. Golea Antoine- Dicționar de mari muzicieni, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006
7. <https://ro.wikipedia.org>

Un strop românesc ... de eternitate

Prof. Georgiu Ioan
Prof. înv. primar Georgiu Emilia-Maria
Prof. Suărășan Adina-Crina

*Motto: „România este patria noastră și a tuturor românilor.
E România celor de demult și a celor de mai apoi.
E patria celor dispăruți și a celor ce va să vie.”
(Barbu Ștefănescu Delavrancea)*

Argument

La 1 decembrie 2018 sărbătorim 100 de ani de la înfăptuirea României Mari, piatra de temelie a poporului român. Importanța acestui eveniment pentru realizarea acestui ideal ne face datori să celebrăm prin activități specifice la nivelul fiecărei școli.

Prin activitățile derulate, elevii devin părtași la istoria națională a României și prin afirmarea sentimentului patriotic, ei sunt purtătorii valorilor și tradițiilor românești. Spiritul național este în inima fiecărui român, dar cu ocazia centenarului, sufletul român trebuie să vibreze și mai mult odată cu îndeplinirea visului secular al tuturor românilor.

Activitățile propuse vizează dezvoltarea spiritului civic al elevilor și angrenarea lor în activități cu caracter divers (literatură, istorie, muzică, desen).

Într-o societate dominată de diversitate și globalizare, este cu atât mai important să ne cunoaștem originile și trăsăturile de neam, iar acest moment aniversar, CENTENARUL MARII UNIRI, ne oferă acest prilej.

Perioada: 1 Decembrie 2017 – 1 Decembrie 2018

Scop: Aniversarea Centenarului Marii Uniri prin implicarea elevilor și a cadrelor didactice de la Școala Gimnazială Chiuiești.

Obiective:

1. Dezvoltarea sentimentului patriotic în rândul elevilor
2. Cunoașterea și respectarea valorilor fundamentale ale istoriei țării
3. Implicarea elevilor în activități individuale și în echipă
4. Dezvoltarea unor competențe prin activități interdisciplinare.

Activități: Activitățile se vor realiza în perioada decembrie 2017 – decembrie 2018, făcând parte din Calendarul activităților extrașcolare ale Școlii Gimnaziale Chiuiiești.

Grup țintă: Elevii și profesorii Școlii Gimnaziale Chiuiiești

Resurse:

Resurse umane: elevii școlilor implicate; cadrele didactice implicate; invitați; colaboratori; reprezentanți ai administrației publice și ai unor instituții educative, părinți.

Resurse materiale: cărți; mape; imagini; hârtie; invitații; texte literare; stilouri; dosare; fotografii; laptop/PC; videoproiector; imprimantă; copiator; recuzite diverse pentru jocurile de rol/spectacole artistice, aparat foto; instrumente muzicale, imagini/fotografii, stegulețe, diploma.

Resurse informaționale: internet; biblioteca școlii; discipline implicate în proiect: Istorie, Limbă și comunicare, Educație muzicală, Educație plastică.

Parteneri: Biblioteca Comunală Chiuiiești, Parohia Ortodoxă Chiuiiești.

Coordonatori: prof. Georgiu Ioan, prof. înv. primar Georgiu Emilia-Maria, prof. Suărășan Adina-Crina.

Evaluare:

Expoziții cu lucrări artistico-plastice ale copiilor/elevilor.

Expoziții cu poze, afișe, îndemnuri patriotice ale elevilor, cadrelor didactice, părinților.

Portofolii cu lucrările copiilor, elevilor.

Monitorizarea atingerii obiectivelor și a rezultatelor scontate de coordonatori.

Realizarea și prezentarea unui program artistic susținut de copiii și elevii de la instituțiile partenere.

Diseminare: La nivelul unității de învățământ, în cadrul comisiei metodice, comisiei de activități extracurriculare, pe pagina de Facebook a școlii.

Întregul an 1918 este un an deosebit de important pentru istoria românilor, bogat în evenimente care ne-au marcat destinul: încheierea Primului Război Mondial, susținerea din partea aliaților tradiționali Franța, Anglia și Statele Unite în vederea realizării unirii, reintrarea în război alături de

Antantă, precum și unirea provinciilor cu România. La început a fost unirea Basarabiei cu România, în 27 martie 1918, mai apoi a Bucovinei cu România, în 28 noiembrie 1918, iar toate acestea au culminat cu unirea Transilvaniei cu Țara Mamă România, la 1 decembrie 1918.

Asemenea tuturor românilor, elevii și cadrele didactice ale Școlii Gimnaziale Chiuiiești au dorit să marcheze importanța acestui eveniment prin diferite activități.

Primul pas a fost Ziua Națională a României. Elevii școlii noastre au evidențiat importanța acestei zile prin frumusețea costumului popular românesc. Portul popular reprezintă una dintre cele mai importante forme de cultură ale unui popor, pe baza lui realizându-se numeroase cercetări: geneza istorică și etapele principale de evoluție, formele contemporane și aria de răspândire, originalitatea sa în raport cu portul altor popoare, contribuția lui în procesul de geneză al unui popor. Fiecare regiune a țării are unul sau mai multe elemente specifice, care dau costumului popular unicitate.

Colindătorii de la Școala Gimnazială Chiuiiești în concert la Cluj-Napoca

Luni, 18 decembrie 2017, la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca a avut loc vernisajul „Salonului Icoanei Ardelene”, Ediția a XVIII-a (18 decembrie 2017-12 ianuarie 2018).

În cadrul „Salonului Icoanei Ardelene” expun studenți și masteranzi ai Facultății de Teologie Ortodoxă de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, profesor coordonator-conf.univ. dr. Marcel Muntean. La vernisajul din 18 decembrie 2017 a avut loc un concert de colinde susținut de Grupul Tradițional de Colindători al Școlii Gimnaziale Chiuiiești, județul Cluj (coordonator, prof. Ioan Georgiu).

Elevii școlii noastre poartă cu mândrie costumul popular tradițional, pe care îl păstrează cu sfințenie în lada de zestre a familiei.

O altă activitate a marcat Mica Unire – 24 ianuarie 1859, în cadrul căreia elevii școlii noastre, îndrumați de doamna profesoară Suărășan Adina, au prezentat o sceneta „Moș Ion Roată și Cuza-Vodă”, sub forma unei șezători.

Lucrând în șezătoare, fetele vorbesc despre Unirea Principatelor Române și despre domnitorul Alexandru Ioan Cuza. Rând pe rând, apar și personajele despre care vorbesc ele: Alexandru Ioan Cuza, Moș Ion Roată, boierii. La final, actorii și publicul cântă și joacă „Hora Unirii”. Aplauzele au răsplătit interpretarea foarte bună a elevilor.

În săptămâna „Școala Altfel”, a avut loc o activitate desfășurată la Biblioteca Comunală Chiuiești, tema acesteia fiind „Ștefan Cicio-Pop – partizan al Marii Uniri”. Un grup de elevi din școala noastră au prezentat un material prin care au scos în evidență importanța acțiunilor întreprinse de acest participant marcant în realizarea Marii Uniri.

Elevii și cadrele didactice din școala noastră vor continua să desfășoare și alte activități dedicate Centenarului Marii Uniri și în anul școlar 2018 – 2019

Bibliografie:

www.wikipedia.ro

www.centenarulromaniei.ro

www.enciclopediaromaniei.ro/Stefan_Cicio_Pop

<https://cultural.bzi.ro>

pagina de Facebook a Școlii Gimnaziale Chiuiești

Centenarul, în suflet de copil

Prof.înv.primar, Vîrtic Lenica Matilda

Am ales ca titlu al proiectului educațional „Centenarul, în suflet de copil” discutând și consultându-mă cu elevii mei, din clasa a II-a B de la Liceul Teoretic Mihai Eminescu, Cluj-Napoca.

Proiectul este de tip educativ, în cadrul căruia am urmărit educarea micilor elevi, a părinților acestora și a comunității locale privind cunoașterea evenimentelor istorice din preajma Marii Uniri din 1918.

Prezentul proiect se încadrează în **domeniul** Educației pentru cetățenie democratică.

Argumentul proiectului îl reprezintă readucerea în memoria colectivă a luptei de veacuri a românilor pentru unitatea și integritatea națională. Ființa noastră este încărcată de sacrificiul depus de strămoșii noștri. Suntem datori țării în care ne-am născut și este timpul să învățăm să o prețuim la adevărata ei valoare.

Românii au realizat trei mari uniri. Cea dintâi, sub egida voievodului Mihai Viteazul, s-a derulat între anii 1599 -1600, când s-a strâns laolaltă cea mai mare parte a teritoriilor românești din jurul Carpaților. Dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, înfăptuită în 1859, marchează cea de-a doua unire, când s-au pus bazele statului național român modern, devenit, apoi, independent pe harta Europei, după mai puțin de două decenii. Cea de-a treia unire o reprezintă Marea Unire din 1918 în urma căruia toate provinciile istorice locuite de români s-au unit în anul 1918 în cuprinsul aceluiași stat național, România.

Am avut în vedere ca scop al proiectului sensibilizarea tinerilor față de istoria națională, față de valorile democratice, cultural-istorice, simbolurile unității, toleranței și bune conviețuiri. Dorința noastră este ca elevii să deprindă maniere pozitive de a acționa ca membri ai societății, să devină apărători ai valorilor neamului, să le promoveze pe acestea în țară și în afara ei.

Obiectivele vizate în cadrul proiectului sunt următoarele:

- ✓ dezvoltarea competențelor de cercetare, selectare, interpretare și valorificare a informațiilor istorice cu privire la desfășurarea evenimentelor din anul Marii Uniri – 1918. ;
- ✓ participarea la realizarea unor spectacole artistice;
- ✓ dezvoltarea abilităților de utilizarea a mijloacelor TIC și multi-media;

- ✓ sensibilizarea elevilor către compasiune, înțelegere, unitate, toleranță, ajutor reciproc.

Competențele vizate în cadrul proiectului sunt:

- ✓ Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut;
- ✓ Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare manifestând interes și încredere în sine ;
- ✓ Explorarea abilităților de relaționare cu ceilalți;
- ✓ Realizarea unui program de activități cu sprijinul adulților.

Partenerii implicați în proiect sunt:

- Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Cluj-Napoca;
- Parohia „Înălțarea Domnului” din Cluj-Napoca;
- Membri ai comunității locale, invitați speciali, părinți ai elevilor, participanți din alte instituții educative.

Grupul țintă vizat sunt elevii din clasa a II-a B și a V-a A de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Cluj-Napoca.

Beneficiari direcți sunt elevii din clasa a II-a B și a V-a A de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Cluj-Napoca.

Beneficiari indirecti sunt elevii din învățământul primar/ gimnazial, cadrele didactice, părinți, membri ai comunității locale.

Proiectul s-a derulat în perioada ianuarie-mai 2018.

Activitatea pe care mi-am propus-o este orientată spre partea practică, interactivă, cu implicarea directă a elevilor din clasa a II-a B, respectiv a V-a A și a părinților acestor elevi. Activitatea proiectului este foarte importantă pentru elevii școlii, pentru cadrele didactice, dar și pentru comunitate prin stimularea dragostei de țară. Un aspect esențial al proiectului îl constituie interesul special acordat pregătirii și prezentării activității, eroilor neamului românesc, ca simbol al voinței și biruinței întregului popor.

Am dorit ca, prin modul în care abordăm tema să-i determinăm pe elevi să participe activ, să-și manifeste creativitatea, să le trezim sentimente de mândrie și prețuire față de istoria patriei, eroii națiunii, steagul româniei, imnul de stat, cât și promovarea valorilor tradiționale și a portului popular românesc.

Un alt punct important al proiectului propus este valorizarea cunoștințelor tuturor participanților, dar și achiziția de noi competențe de exprimare orală și în scris, cultivarea talentului, dezvoltarea spiritului de lucru în echipă, promovarea unei societăți democratice bazată pe drepturie omului și a egalității de șanse.

În acest sens am realizat două activități, după cum urmează:

Activități propuse	Perioada de realizare
1. Căutare de informații privind modul în care s-a realizat Marea Unire, în Centrul de documentare si informare al școlii.	Ianuarie 2018
2. Realizarea și punerea în scenă a unui program artistic utilizând informațiile găsite în activitatea precedentă.	Mai 2018

În cadrul primei activități, elevii au lucrat pe echipe, colaborând în căutarea de informații, urmată de prezentarea acestora și folosirea informațiilor găsite pentru crearea de versuri pe care le vom valorifica prin punerea în scenă a unui program artistic.

Cea de-a doua activitate s-a realizat în parteneriat cu Biserica Înălțarea Domnului din Cuj-Napoca, unde elevii claselor a II-a B și a V-a A, au prezentat comunității locale și părinților, sceneta „Centenarul, în suflet de copil”.

Resursele materiale utilizate în cadrul proiectului au fost cărțile și instrumentele TIC prezente în Centrul de documentare și informare a școlii, cât și costumele populare ale elevilor. Rezultatele proiectului se concretizează prin realizarea unor programe artistice, integrarea resurselor rezultate în activitățile ulterioare; implicarea activă a elevilor în procesul de inițiere și derulare a proiectului; manifestarea sentimentului de dragoste de țară și a sentimentelor patriotice de către participanții direcți și indirecti, sensibilizarea elevilor privind valorile autentice românești; conștientizarea rolului tradițiilor culturale în propria educație; îmbunătățirea abilităților sociale, atitudinilor civice; valorificarea aptitudinilor artistice; creșterea încrederii și stimei de sine; creșterea prestigiului școlii.

Sustenabilitatea proiectului este reprezentată de cunoașterea semnificației Centenarului, a istoriei țării în care trăim cât și promovarea și aprecierea portului tradițional românesc atât de către elevi cât și de către membri comunității locale.

Evaluarea proiectului constă în realizarea unui album foto și un jurnal cu descrierea activităților desfășurate. Se va urmări ca elevii implicați să-și împărtășească liber părerile și impresiile personale asupra temelor propuse la fiecare etapă a derulării proiectului.

Diseminarea se va realiza prin realizarea unor flyere de către elevi în comunitatea locală cât și prin intermediul rețelelor de socializare.

Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu”, Panticeu

Activități desfășurate cu ocazia Centenarului

Prof. înv. primar Georgiu Aurica-Domnica

Cu ocazia Centenarului Marii Uniri, școala noastră a desfășurat mai multe proiecte intitulate sugestiv fiecare în parte.

Călăuziți de citatul „*Lui IERI fiindu-i alături AZI, va crește un MĂINE frumos!*”, membrii corpului didactic al Școlii Gimnaziale „Iuliu Hațieganu” Panticeu, au inițiat un proiect educațional cu numele „*Și noi suntem români*”, cu ocazia zilei de 1 Decembrie, Ziua Națională a României, deoarece această zi aduce din nou, în prim plan, nevoia de a trezi în fiecare dintre noi mândria de a fi cetățeni ai acestei țări și cunoașterea identității naționale de către cei mai mici cetățeni ai României. Proiectul și-a propus să contribuie la dezvoltarea unei personalități cu o înaltă conștiință națională, inițiată în valorile general-umane și responsabilă de trecut, prezent și viitor; precum și receptarea și înțelegerea, de la cea mai fragedă vârstă, a valorilor autentice ale culturii și ale trecutului istoric, formarea respectului generațiilor care vor veni față de idealurile morale și patriotice ale fiecărei societăți. Astfel, elevii îndrumați de cadrele didactice, au marcat începutul de iarnă sărbătorind evenimentul de la 1 Decembrie 1918 și Ziua Națională a României îmbrăcați în costume naționale, printre steagurile tricolore, recitând poezii și intonând cântece patriotice. Nu au lipsit nici scenetele tematice, interpretate cu mult suflet și talent de către elevii claselor gimnaziale. Proiectul a dus la dezvoltarea, consolidarea și manifestarea sentimentului patriotic, la îmbogățirea cunoștințelor istorice, la înțelegerea faptului că Marea Unire din 1918 a fost și este unul dintre momentele cele mai importante pentru poporul nostru, dar mai ales la stimularea creativității și expresivității prin interpretarea de poezii și cântece și exprimarea imaginației creatoare prin desene, panouri aniversare, insigne. Marea Unire din 1918 a fost și rămâne o filă miraculoasă a istoriei românești. Desăvârșirea unității naționale a poporului român este fapta istorică a întregii națiuni române, realizată prin vrerea unui neam dornic de unitate și cu iubire de neam. Școala noastră își propune să realizeze și alte activități asemănătoare în care elevii să învețe să prețuiască și să respecte obiceiurile și tradițiile în care s-au născut, să iubească meleagurile natale, portul românesc și pe români, deoarece sunt elemente definitorii ale identității neamului românesc, fără de care nu am mai putea ști de unde venim și cine suntem de

fapt noi, românii. Micii școlari trebuie învățați că istoria neamului românesc este ea însăși o lecție de viață, voință și iubire! Noi, dascălii, trebuie să-i ajutăm pe copii să înțeleagă imensitatea tezaurului nostru istoric și folcloric în care arta populară românească este o minunată oglindă care reflectă cu cea mai mare intensitate frumusețea României, istoria și mai ales, sufletul neamului.

Istoria poporului român reprezintă o sursă inepuizabilă de înțelepciune, care ne oferă posibilitatea unei mai largi cunoașteri a experienței umane. *Erou – înseamnă o persoană care se distinge prin vitejie și curaj excepțional în războaie, prin abnegație deosebită în alte împrejurări grele ori în muncă.* În data de 17 mai 2018 s-a desfășurat activitatea „Să ne cinstim Eroii!”, la care au participat toți elevii și profesorii Școlii Gimnaziale „Iuliu Hațieganu” Panticeu. Activitatea a avut loc cu prilejul Zilei Eroilor, la Monumentul Eroilor din Panticeu. Obiectivul general al activității a fost acela de a familiariza elevii cu unele tradiții de prețuire a neamului și

gliei strămoșești, cu evenimentele de luptă ale poporului pentru unitate națională, de a cunoaște fapte și evenimente deosebite din istoria României. Ziua Eroilor a fost marcată prin susținerea unei slujbe religioase la Monumentul Eroilor, prin depunerea de flori și coroane de către oficialități, elevi și profesori. Cel mai bun mod de a-i cinsti pe eroi este acela de a nu-i uita. Scopul activității a fost acela a-i face pe tineri mai responsabili, respectuoși și solidari față de trecut, față de sacrificiile făcute de bunicii și străbunicii noștri. Să nu uităm, când trecem pe lângă un mormânt al unui ostaș care s-a jertit pentru patrie, să fim recunoscători că a făcut-o pentru generațiile următoare, să vărsăm o lacrimă și să aprindem o lumânare pentru sufletul aceluia care s-a sacrificat pentru un ideal, departe de casă și de cei dragi.

În cadrul proiectului „*Mândru că sunt român*” elevii clasei a II sub îndrumarea doamnei lor învățătoare Aurica Georgiu au îmbrăcat frumosul port popular și l-au prezentat colegilor, alături de obiectele din micul muzeu al școlii. Un alt proiect, intitulat „*Nestemate din tezaurul istoriei*”, s-a desfășurat în parteneriat cu Muzeul Municipal Dej. O bună cunoaștere a istoriei unui popor este o etapă importantă în activitatea instructiv educativă, prin trecerea de la activitățile centrate pe joc, la cele centrate spre activitatea de învățare. Muzeul, prin activitatea specifică, prin piesele păstrate și expozițiile sale, oferă elevilor un nou orizont al cunoașterii, permite contactul direct, palpabil cu istoria. Elevii claselor a II-a și a IV-a, însoțiți de doamnele învățătoare Aurica Georgiu și Carmen Albu, au vizitat Muzeul Municipal Dej.

Vizita a avut drept obiective:

1. Reactualizarea memoriei colective privind locurile, evenimentele, personalitățile MARII UNIRI;
2. Cultivarea valorilor cetățeniei active;
3. Revitalizarea sentimentului patriotic și a identității naționale în rândul elevilor;

Un alt proiect intitulat „*România în suflet de copil*”, s-a desfășurat în parteneriat cu elevii clasei a IV-a de la Școala Primară Recea Cristur în cadrul unei ore de istorie în care doamna profesoară Alina Bugner a realizat o mica scenetă a Marii Uniri, iar elevii au fost foarte încântați.

Cuprins

Prof. dr. Mihaela Popescu, director Casa Corpului Didactic Cluj Împreună în anul sărbătoririi Centenarului Marii Uniri	1
Prof. documentarist Mihaela Turcu, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Cluj-Napoca Centenarul Unirii din perspectiva CDI	3
Prof. dr. Denisa Coralia Legenda , Colegiului Tehnic “Victor Ungureanu”, Câmpia Turzii Odiseea României	5
Prof. Șamșudean Flavia Alina, Prof. Molnar Gabriela Maria- responsabil compartiment bibliotecă, Școala Gimnazială Bobâlna Pe urmele lui Alexandru Vaida Voevod, artizan al Marii Uniri	21
Prof. Marchiș Ramona , Bibliotecar, responsabil CDI, Pușcaș Iuliana, Prof. Mureșanu Teodora, Colegiul Național ”Andrei Mureșanu”, Dej Contribuții de jene la înfăptuirea Marii Uniri – scurtă radiografiere a năzuinței pentru unitate a personalităților locale ale epocii	37
Prof. documentarist, Titus Fizeșan, Școala Gimnazială „Gheorghe Șincai,, Florești „100 de ani de la ... Szasz Fenes la Florești”	68
Prof. Groșan Cristian -Ioan, Responsabil CDI, Prof. Pop Ioana -Daiana, Prof. Cosma Anca, Prof. Buburuz Marilena, Școala Gimnazială Cășeu Unire prin ochi și suflet de copil	76
Director, Prof. Bara Teodor, Consilier educativ, Înv. Petrovan Ioana, Bibliotecar, Sălăgean Camelia Silvia, Școala Gimnazială Frata Unirea, românii au făcut-o!	90
Bibliotecar, Goia Cristina Antonia, Prof. Legenda Denisa Coralia, Prof. Șopterean Maria Cristina, Colegiul Tehnic Victor Ungureanu Câmpia Turzii 1918 în Literatură, Artă, Istorie.Patria eternă	97
Prof. Ofelia Hossu, Bibliotecar, Prof. Nicoleta Năsăudean, Liceul Teoretic “Nicolae Bălcescu” Cluj-Napoca Marea Unire în presă și literatură	105
Responsabilul CDI, Prof. Olga Teodora Toader, Școala Gimnazială „Mihai Vodă”, comuna Mihai Viteazu Unirea prin ochi de copil	112
Prof. Fărcaș Mihaela , Școala Gimnazială „Mihai Vodă”, comuna Mihai Viteazu Școala „Mihai Vodă” în zi de Centenar	120
Director, Prof. Arion Daniela Maria, Director adjunct, Prof. Gombasi Gabriela, Școala Gimnazială „Mihai Vodă”, comuna Mihai Viteazu O lecție de istorie în Cetatea Unirii	123

Prof. Alina Krajla, Liceul Teoretic "Avram Iancu", Cluj-Napoca Aniversarea Centenarului la Liceul Teoretic Avram Iancu 100 de personalități românești din domeniul matematicii, științei și tehnicii	125
Prof. pentru învăț. primar Gabriela Urs, Liceul Teoretic "Avram Iancu", Cluj-Napoca Unirea văzută prin ochi de copil	127
Prof. învăț. primar Cîmpean Adriana, Bibliotecar, Ana -Maria Ruța, Liceul Teoretic "Avram Iancu", Cluj- Napoca Micul patriot	130
Bibliotecar, Prof. Adriana Drăman , Prof. învățămint primar Mariana Rusu Liceul Teoretic "Gheorghe Șincai", Cluj- Napoca "100 de Personalități românești", 1918-2018	134
Prof. Cecilia Johrend, Liceul Teoretic "Gheorghe Șincai", Cluj- Napoca Dor de Basarabia, 1918-2018	140
Bibliotecar, Andreica Lidia, Colegiul Tehnic Raluca Ripan Șkola întâmpină Centenarul!	145
Prof. Georgiu Ioan, Prof. învăț. primar Georgiu Emilia-Maria ,Prof. Suărășan Adina-Crina, Școala Gimnazială Chiuiești Un strop românesc ... de eternitate	149
Prof. învăț. primar Vîrtic Lenica Matilda, Liceul Teoretic "Mihai Eminescu", Cluj- Napoca Centenarul, în suflet de copil	155
Prof. învăț. primar Georgiu Aurica-Domnica, Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu” Pănticeu Activități desfășurate cu ocazia Centenarului	159
Cuprins	163

CASA CORPULUI DIDACTIC CLUJ

ISBN 978-973-8210-97-4
 400457, Cluj-Napoca, Str. Septimiu Albini nr. 91
 Tel/Fax: +40 (0)264 59 39 45
 e-mail: ccd@ccdcluj.ro
<http://www.ccdcluj.ro>